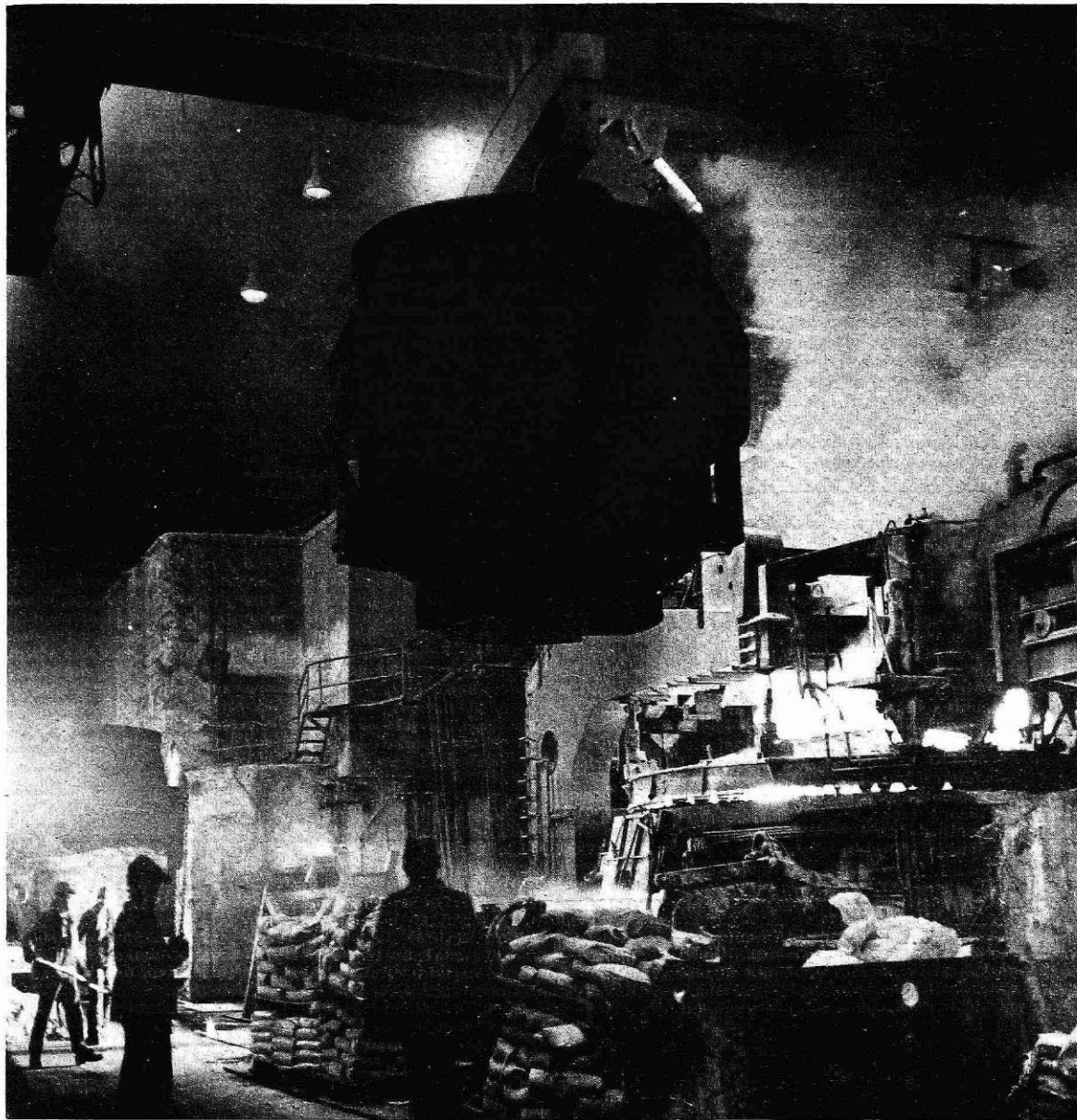

ŽELEZAR

JESENICE, 23. JANUARJA 1986

ŠTEVILKA 3 • XXXV

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štiri-najstrednik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni odgovorni urednik Mile Crnovič, tehnični urednik — novinar Dare Bradasija, lektorica — novinarka Veronika Osredkar, novinar — fotoreporter Borut Orce, administracija — Marija Lužnik in Mira Keserović. Naslov: Uredništvo Železarja, SOZD SZ — Železarna Jesenice. Stevilke internih telefonov: urednik 26-18, novinarji 26-19, 25-19, administracija 26-21. Stavek in tehnično oblikovanje TK Gorenjski tisk Kram, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

Vsipna košara (foto: I. Kučina)

INOVACIJSKA DEJAVNOST V DECEMBRU

V decembru so odbori za gospodarstvo na dvanajstih sejah obravnavali triindvajset predlogov tehničnih izboljšav, koristnih predlogov in idej ter jih pozitivno ocenili in odobrili. Skupni prihranek oziroma koristi znašajo 34.398.945 dinarjev, zato je enainšestdeset novatorjev prejelo 1.362.773 dinarjev posebnih nadomestil ali 4 odstotke od ugotovljenih koristi.

TOZD PLAVŽ

Avtorjem Francu Voga, Francu Golba in Ivanu Mežku je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za predelavo transportnih trakov v aglomeraciji. Zaradi predelave je sedaj teh trakov manj, s tem pa tudi vrtečih delov, manj je zastojev, obratovanje je zanesljivejše, fizično lažje za delavca na trakovih, hkrati pa tudi varnejše.

Avtorjema Klavdiju Mlekužu in Ivanu Mežku je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za predelavo mešalnega bobna. S predelavo sta omogočila, da se sedaj obloge menjajo le enkrat na leto (prej so jih menjavali dvakrat na leto).

Avtorju Ivanu Berlotu je bilo odobreno posebno nadomestilo za spremembo dimenzije žilindrične na visoki peči št. 2. S predelavo je odpravljena uporaba jeklenih drogov za zapiranje, delo pri izbijanju drogov je lažje, izboljšano je izplakovanje talilnika, nevarnost za poškodbe je manjša.

Avtorjema Mihiu Tolarju in Vladimiru Klinarju je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za nov način zakladanja visoke peči po generalnem remontu, s čimer sta skrajšala čas in zmanjšala stroške zakladanja ter odpravila težko in nevarno delo.

TOZD JEKLARNA

Avtorju Bogdanu Stocca je bilo odobreno posebno enkratno nadomestilo za idejni predlog ukinitve legirnih elementov Ni, Mo in V pri izdelavi jekla Č 4173. Avtor predlaga ukinitve legirnih elementov, da bi se znižali proizvodni stroški. Na osnovi laboratorijskih preiskav je bilo ugo-

tovljeno, da je mogoče izdelati popolnoma enakovredno jeklo brez legirnih elementov, pri čemer niso prizadete lastnosti rezanja iz korozijske obstojnosti.

Avtorjema Arifu Bečareviču in Janezu Markovcu je bilo odobreno posebno enkratno nadomestilo za zaščito pokrovov vmesnih ponev na kontilivu. S tem sta avtorja dosegla hitrejšo čiščenje in večjo vzdržnost pokrovov ter prihranek pri materialu za popravilo pokrovov.

Avtorjem Mihiu Šlibarju, Jožu Italo, Čazimu Babiču in Francu Dovžanu je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za predelavo sedeža opornega ležaja za vrtenje na pristaniških žerjavih. Avtorji so izdelali novo ohišje, v konstrukcijo pa so vgradili novo pritrdilno ploščo, ki skupno s staro ploščino daje ohišju ležaja sedež v višini 60 mm. Po predelavi ni več okvar oziroma lomov pritrdilnih vijakov.

TOZD LIVARNA

Avtorjema Leonu Ržeku in Antonu Torkarju je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za izdelavo naprave za rezanje stiropora v TO Livarna. Modeli in nalivki, izdelani s to napravo, so kvalitetnejši in hitreje izdelani, saj zarisovanje, kitanje in barvanje niso potrebni. Poleg tega je površina bolj gladka, boljši je tudi izkoristek materiala.

Avtorjem Antonu Auburju, Niku Čebulju, Jožu Novaku, Alojzu Pezdarniku, Ludviku Misotiču in Milanu Gartnerju je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za spremenjeno tehnologijo kaluparjenja pri izdelavi ulitkov za Železarno Ravne. Z novo tehnologijo je odpadlo popravljanje

spodnje strani, zato se je skrajšal čas izdelave in zmanjšala poraba kromitnega peska. Stene obeh ulitkov so bolj gladke, ulitki pa kvalitetnejši.

TOZD VALJARNA BULMING-ŠTEKEL

Avtorju Marinku Gogiču je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za povečanje razdelilnega obroča pri razrezu kolobarjev na škarijah Bronx. Avtor je priskrbel določeno kvaliteto materiala in dal izdelati večje razdelilne obrobe. Robovi razrezanih trakov tako niso več poškodovani.

Avtorju Marinku Gogiču je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za odpravo okvare čeljusti na odvijalni napravi na Bronx škarijah, s čimer je avtor zastoje zmanjšal na minimum.

Avtorjema Janezu Smoleju in Savu Kovačeviču je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za uvedbo hlajenja pnevmatskih cilindrov gonilnih valjev štekla. S tem sta zmanjšala zastoje, zmanjšali so se posegi vzdrževalcev in njihovo težko fizično delo.

TOZD VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

Avtorjem Vladu Rapetu, Niku Cenčku in Jožu Torkarju je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za zamenjavo uvoženih zaščitnih pokrovov za stožčaste ležaje z domačimi. Izdelani zaščitni pokrovi tako dimenzijsko kot kvaliteto popolnoma uspešno zamenjujejo uvožene.

TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

Avtorjem Miranu Kavalarju, Viktorju Kržišniku, Franciju Tušarju in Miranu Kemprle je bilo odobreno

drugo posebno nadomestilo za nov način dviganja konjičkov v normalizirani peči v valjarni debele pločevine. Avtorji so izdelali posebno pripravo, s katero hitreje in lažje zamenjajo konjičke, saj jih menjajo s pomočjo žerjava.

Avtorju Ivanu Maleju je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za izdelavo hladilne grede pri kalilni peči v oddelku OTOP. Avtor je izdelal odlagalno oziroma hladilno gredo, opremljeno s hladilno prho, s katero se bodo hladile normalizirne peči. Tako je odpravljeno krivljenje konstrukcije in poškodbe sestavnih delov voza.

TOZD HLADNA VALJARNA BELA

Avtorjem Senadu Suljanoviču, Vladu Repetu in Ivanu Ščapu je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za novo konstrukcijo črpalke Graco. Z rekonstrukcijo črpalke je mogoča zamenjava najbolj obrabljene dela — cilindra, pri tem pa vsi drugi deli ostanejo uporabni.

Avtorju Venciju Božnarju je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za dodelavo transporterja odrezkov na liniji CBL. Avtor je z navarivitvijo ploščice na verigo odpravil zračnost ter s tem dosegel, da se odrezki ne zatikajo med člene verige.

TOZD ŽIČARNA

Avtorju Sreču Korenu je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za projektiranje in izdelavo PI regulatorja, s čimer je omogočil združitev strojev Herborna Wiehof. V regulator je vgradil le najnujnejše dele iz uvoza, ostali elementi pa so domače izdelave.

Avtorju Martinu Komacu je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za uporabo vložka Ø 2,80 mm za izdelavo žice VAC 60 Ø 1,0 mm na ESAB linijah.

(Nadaljevanje na 2. strani)

DELEGATSKI SISTEM V ŽELEZARNI

JAVNA RAZPRAVA O KRITIČNI ANALIZI POLITIČNEGA SISTEMA

Javno razpravo o Kritični analizi političnega sistema socialističnega samoupravljanja bo v Železarni ob strokovni pomoči CPSI organiziral Sindikat preko Izvršilnih odborov osnovnih organizacij. Vzoredno z javno razpravo v osnovnih organizacijah pa bomo organizirali tudi nekaj okroglih miz. Prva, ki bo predvidoma organizirana prihodnji teden, bo namenjena delegacijam za Zbor združenega dela in delegacijam ter konferencam delegacij za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti. Za javno razpravo in razpravo na okrogli mizi naj kot osnova služita tudi pričujoči analizi delovanja delegacij, ki sta del podprojekta »Dograjevanje delegatskega sistema v Železarni Jesenice«.

Več o tem na 8. str.

PRODAJA V DECEMBRU

S prodajo in storitvami prevalljanja v višini 32.144 ton smo v decembru za 3 odstotke zaostali za načrtovano količino prodaje. Družbeni načrt smo izpolnili s 97 odstotki, nekoliko znižani operativni program pa presegli za 2,1 odstotka.

Poleg dobrih količinskih rezultatov smo uspeli izboljšati tudi strukturo prodanih izdelkov v primerjavi s predhodnim mesecem, in sicer za 2,7 odstotka, kar se je odrazilo tudi v ugodni prodajni ceni, tako da so vrednostni rezultati precej boljši od načrtovanih, pa tudi od predvidenih v operativnem programu, ki upošteva dejansko doseganje prodajnih cen. Izračun vplivov strukture prodaje na doseženo realizacijo nam je pokazal, da smo decembra dosegli za 6,1 odstotka boljšo strukturo kot decembra lani. S prodajo kvalitetnejših izdelkov smo ustvarili 8.351 milijon dinarjev skupne zunanje realizacije. Pri doseganju skupne zunanje realizacije so svoj delež prispevale poleg proizvodnih TOZD s prevalljanjem tudi storitvene TOZD, ki so z izjemo TOZD Vzdrževanje vse močeno presegle načrtovano vrednost storitev.

Pogled prodaje po posameznih TOZD nam kaže, da smo v decembru

planirani količinski in vrednostni načrt dosegli oziroma presegli v TOZD Valjarna žice in profilov, Valjarna debele pločevine, Hladna valjarna Bela, Profilarna, Vratni podboji in Elektrode, medtem ko v ostalih TOZD niso dosegli načrtovane količine. Načrtovane vrednosti in količine pa nista dosegli TOZD Želbljarna in Monter Dravograd. V TOZD Želbljarna je prišlo do izpada proizvodnje in prodaje zaradi pomanjkanja naročil.

Rezultati prodaje v letu 1985 nam kažejo, da smo s prodajo in storitvami prevalljanja v višini 382.155 ton ustvarili 67.513 milijonov dinarjev realizacije. Ob upoštevanju dobrih rezultatov storitvenih TOZD pa je značala skupna zunanja realizacija 68.994 milijonov dinarjev, kar je pri količini 3 odstotke manj, kot je predvideval gospodarski načrt, medtem ko smo družbeni načrt skupne zunanje realizacije presegli za 7.414 milijonov dinarjev oziroma 12 odstotkov. Struktura proizvodnje je bila leta 1985 za 5 odstotkov slabša od načrtovane. Najbolj je za načrtovano zaostala TOZD HV Bela, in sicer, za 12 odstotkov. Največje preseganje, in sicer za 13 odstotkov, pa je bilo v TOZD Vratni podboji. Če pa kvalitetni asortiment leta 1985 primerjamo s tistim iz leta 1984, vidimo, da je bila struktura proizvodnje na nivoju Železarne za 4 odstotke boljša kot leto poprej. Prav vse TOZD so izboljšale strukturo svoje proizvodnje, najbolj pa TOZD Valjarna debele pločevine, za 10,6 odstotka, ter TOZD Hladna valjarna Bela za 7,5 odstotka.

Pregled doseganja letnega količinskega načrta prodaje po TOZD nam kaže, da so načrtovano količino prodaje presegle TOZD Valjarna debele

(Nadaljevanje na 2. strani)

V JEKLARNI VZTRAJAJO

Po podatkih statistične službe smo do 20. januarja izdelali 72.134 ton skupne proizvodnje, kar je 99,5 odstotka operativnega programa. Do sedaj plan izpolnjujejo TOZD: Valjarna bluming-štekla, HV Jesenice, Profilarna, Vratni podboji in Elektrode.

V TOZD Plavž so izdelali 7.864 ton groblja, kar je 87,5 odstotka družbenega plana in operativnega programa.

V TOZD Jeklarna uspešno izpolnjujejo zastavljene cilje. Vili so 25.613 ton jekla in tako presegli operativni program za 2,9 odstotka.

V dvanajstih dneh smo prodali 16.150 ton gotovih izdelkov in storitev, kar je 91,4 odstotka družbenega plana in 92,5 odstotka operativnega programa. Plan odpreme presegajo tri temeljne organizacije: Valjarna žice, Žičarna in Elektrode.

IZ TOZD PROFILARNA

V TOZD Profilarna so lani realizirali 93 odstotkov od načrtovanih 21.000 ton skupne proizvodnje. Letošnji plan je enak lanskiemu, vendar je nekoliko previsoko zastavljen, menijo sodelavci iz TOZD Profilarna. Lani so namreč imeli zaposlenih tudi do 70 ljudi, letos pa jih je na plačilnem seznamu le 63. Manjka jim zlasti delavcev za prebiranje materiala: čeprav bi letos imeli naročila za svoje izdelke in dovolj vložka, bi vseeno imeli težave z izpolnjevanjem plana že zaradi pomanjkanja ljudi.

O poslovanju v lanskem letu in o možnosti za izpolnjevanje plana v letošnjem letu smo se pogovarjali s Francem Gasserjem, vodjo TOZD Profilarna, Janezom Novakom, tehnologom Bojanom Dornikom, delovodjo oblikovalnice in Dragom Lavtičarjem, delovodjo predelave.

V lanskem letu sta njihovo temeljno organizacijo pestila predvsem nezadostna kadrovska zasedenost in pomanjkanje vložka. »Če bi imeli več ljudi«, pojasnjuje vodja TOZD Franc Gasser, »bi bilo pomanjkanje vložka še bolj očitno.« V zadnjem četrtletju jim je začelo primanjkovati tudi naročil, imeli pa so tudi večjo okvaro na 1.250-tonski stiskalnici za runde. Največ so od planirane količine ostopali pri proizvodnji diskov, namesto 1.200 ton so jih naredili le 346 ton. Vzrok za to je v zmanjšanju potreb po tej vrsti izdelkov v industriji poljedeljskih strojev. Delov za

cestne ograje so naredili le 34,5 ton od planiranih 500 ton. Pri proizvodnji runde pa so planirano proizvodnjo, kljub okvari na stiskalnici, preslegli kar za 23 odstotkov. To je veliko več kot v letu 1984, ko so jih izdelali 373 ton. Manj je bilo tudi naročil za storitve oblikovanja profilov. Ostajajo jim v glavnem 8 milimetrski profili za tovarno TAM, ki jih drugi proizvajalci ne morejo izdelovati. Ponužajo jim tudi proizvodnjo profilov iz 10- do 12 milimetrskih pločevine, vendar teh iz čisto tehnoloških razlogov ne bodo mogli izdelovati. Za TOZD Vratni podboji so izdelali 1.589 ton profilov, kar je tudi nekaj manj od načrtovane količine.

Velik napredek pa so v preteklem letu dosegli pri izvozu. Načrtovali so izvoz 7.000 ton izdelkov, na tuji trg pa so jih poslali kar 8.423 ton.

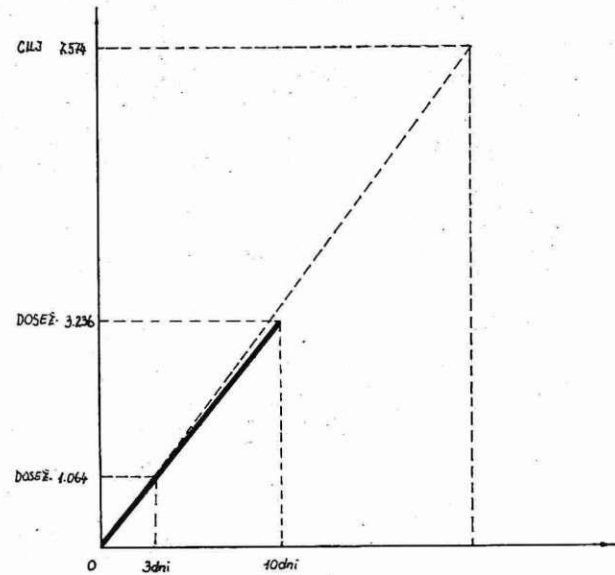
In kako bodo delali letos? Kaže, da jim bo manjše povpraševanje po

profilnih izdelkih povzročalo veliko preglavic. Težave so se pravzaprav začele že decembra lani, ko so začeli izpolnjevati naročila za letošnje leto. Sedaj, ko do konca januarja manjka le še teden dni, imajo za februar glede na naročila zasedenih le tretjino kapacitet, in lahko se zgodi, da bodo potem imeli težave z vložkom, saj bi ga morali za ves prihodnji mesec že sedaj naročiti.

Upadanje števila naročil je med drugim tudi posledica previsokih cen pri nekaterih naših izdelkih. Zlasti pri profilih standardnih oblik smo hudo nekonkurenčni. Ti so pri nekaterih drugih proizvajalcih kar za 20 do 30 odstotkov cenejši od naših, delajo pač s cenejšim vložnim materialom. Izdelki, s katerimi TOZD Profilarna lahko konkurira drugim proizvajalcem, so specialni profili iz kvalitetnega materiala.

Velika ovira zanje je postorska stiska v skladišču. To prihaja do izraza še posebno v zadnjem času, ko je obseg del za izvoz večji. Zunanji kupci namreč pri nas naročajo kompletna naročila za posamezne projekte, v katerih je veliko različnih vrst profilov in prav kompletiranje teh naročil zahteva veliko prostora v skladišču. Pravzaprav bi morali imeti v TOZD Profilarna adjustažo in skladišče, poudarjajo sogovorniki, prostor, kje sedaj skladiščijo svoje izdelke, za to ni primeren.

DOSEGANJE SKUPNEGA CILJA POSLOVANJA ZA JANUAR

V desetih odpremnih dneh januarja smo za načrtovanimi 3.606 milijoni dinarjev prodaje zaostali za 11 odstotkov in dosegli 3.236 milijonov dinarjev fakturirane realizacije (brez storitev).

Če hočemo višji OD, moramo do konca meseca zaostanek nadoknaditi z večjo prodajo.

Oddelek za nagrajevanje

PRODAJA V DECEMBRU

pločevine, Hladna valjarna Jesenice in Vratni podboji.

Količina prodaje v TOZD HV Jesenice je bila presežena predvsem zato, ker je bil lani načrtovan remont na Siemag stroju. Temu ustrezno je bil zmanjšan gospodarski načrt. Remonta pa ni bilo, zato je bila tudi načrtovana količina prodaje presežena.

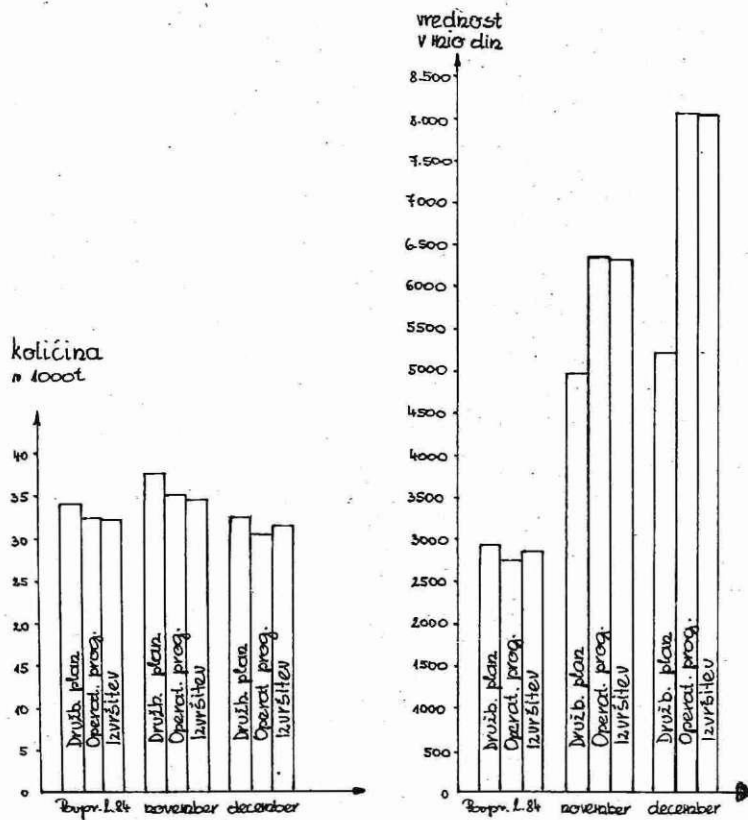
Ostale TOZD so v letu 1985 zaostale za načrtovano količino prodaje. Zaostanek je bil največji v TOZD Monter Dravograd, kjer je znašal kar 33 odstotkov. Količinski zaostanek prodaje v ostalih TOZD pa se giblje med 1 in 8 odstotki. Dosežena prodajna cena je bila predvsem zaradi uskladitve prodajnih cen z naraščanjem materialnih stroškov v vseh TOZD višja od načrtovane, tako da so tudi vrednostni rezultati posameznih TOZD dokaj ugodni.

Za načrtovano realizacijo so zaostale: TOZD Hladna valjarna Bela za 1 odstotek, Profilarna za 2, Želbarna pa zaradi pomanjkanja naročil za 8 odstotkov. Vrednostni zaostanek v TOZD Monter Dravograd pa je znašal 27 odstotkov. Načrtovanih storitev prevalljanja pa nismo dosegli niti količinsko niti vrednostno. Za načrtovano količino prevalljanja smo zaostali kar za 25 odstotkov, za vrednostjo pa 9,4 odstotka.

K boljšemu poslovnemu rezultatu železarne so svoj delež prispevale tudi storitvene TOZD, ki so v letu 1985 prav vse presegle družbeni načrt storitev zunanjim porabnikom.

Polonca Marjanovič

OSNOVNA REALIZACIJA IN PREVALJANJE

Martinarna (foto: I. Kučina)

RAZPIS ZA ŽERJAVOVODSKI TEČAJ

Pomladi bomo organizirali ŽERJAVOVODSKI TEČAJ za delavce TOZD in DS Železarne Jesenice. Pogoji za vpis so naslednji:

Kandidati morajo:
biti vsaj eno leto zaposleni v Železarni Jesenice,
imeti najmanj šest razredov osnovne šole,
imeti odslužen vojaški rok,
izpolnjevati psihofizične zahteve.

Kandidati dobijo obrazce (prijave) pri personalnih delavkah TOZD in DS. Obrazce naj pravilno in čitljivo izpolnijo in jih nato vrnejo personalnim delavkam do 31. januarja.

Prosimo, da kandidati upoštevajo zgoraj navedeni rok, ker poznejših prijav zaradi organiziranih zdravniških in psiholoških pregledov ne moremo upoštevati.

INOVACIJSKA DEJAVNOST V PRETEKLEM MESECU

(Nadaljevanje s 1. strani)

S tem se je povečala storilnost stroja Beline, zmanjšala so se stroški izdelave žice in se izboljšale varilne tehnike lastnosti žice.

Avtorjema Sašu Pibru in Borutu Cegnarju je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za izdelavo pakirne naprave za pakiranje kartonov na lesene palete. Prednost naprave je v tem, da je izdelana doma in uvoz ni več potreben. Odpravljen je tudi težko fizično delo delavk.

TOZD JEKLOVLEK

Avtorjema Karlu Koblarju in Stanetu Pagonu je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za predelavo ležajnih blazin in aksialnih diskov na vreteno brusilnega stroja BBE-1. Avtorja sta segmente in aksialne diske obložila s posebno ležajno kovino, katere na originalnih delih ni bilo. S to zamenjavo in z dodatno izdelanimi mazalnimi utori sta avtorja dosegla večjo vzdržnost segmentov in diskov.

TOZD ELEKTRODE

Ivanu Vrtačniku je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za izdelavo strgala za čiščenje valjčnice na transportnem traku ob mešalcu mase linije I. Avtor je tik ob spodnji valjčnici vgradil posebno oblikovano strgalo, ki zelo efektivno očisti vso maso z valjčnice. S tem je odpadlo ročno čiščenje.

TOZD ŽELJARNA

Avtorjem Leonu Mesariču, Ivanu Černičju, Miroslavu Lekše in Antonu Janežičju je bilo odobreno drugo po-

sebno nadomestilo za izdelavo zaščite za oljne črpalke na želbajarskih strojih THA. Avtorji predloga so izdelali posebne zaščite za črpalke, tako da sedaj ne prihaja več do udarcev in poškodb črpalk.

TOZD ENERGETIKA

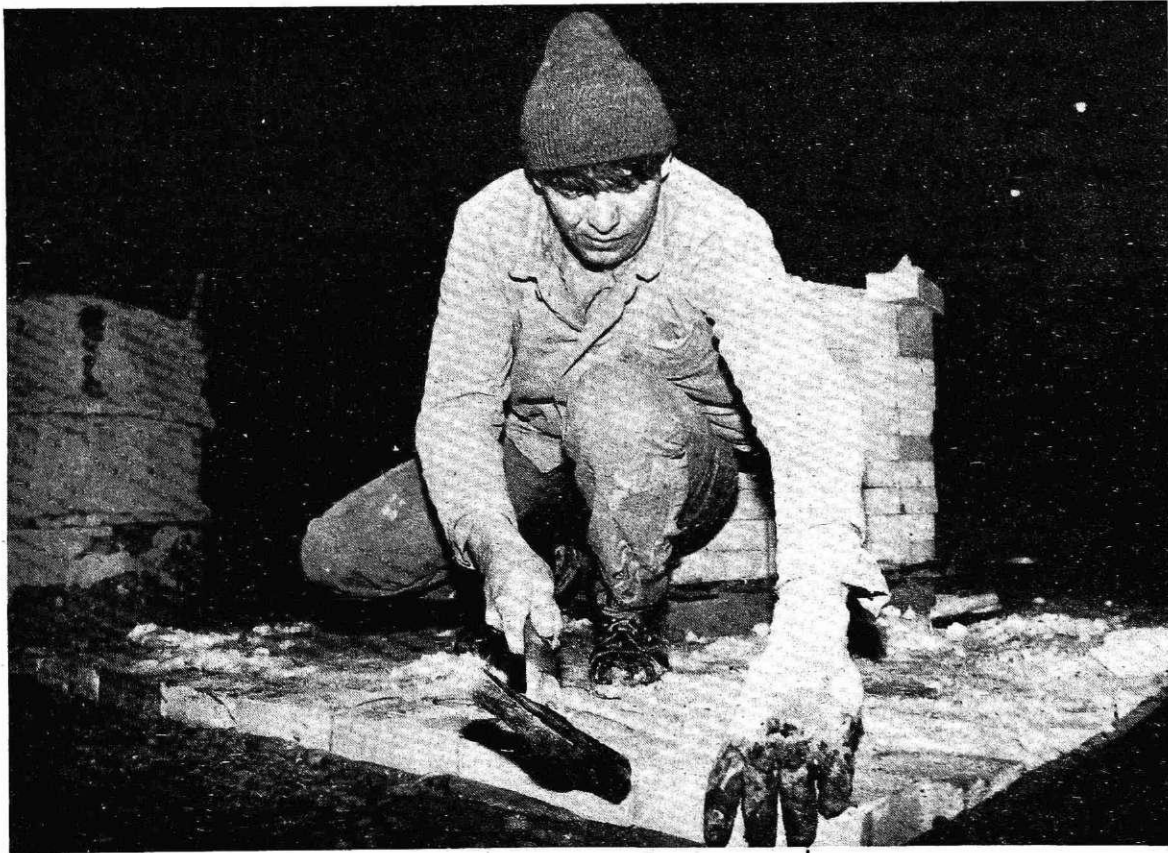
Avtorju Janezu Brancu je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za predelavo ISIKOM naprave za povezovanje telefonskih priključkov. S predelavo je odpravil problem pri vzdrževanju naprave, ker je rezervne dele mogoče nabaviti pri nas. Prej pa delov ni bilo mogoče dobiti, zato delovanje naprave ni bilo zanesljivo.

Avtorjem Janezu Tomanu, Janezu Frelihu, Janezu Dobravcu, Antonu Zupancu in Albinu Bukovniku je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za izkoriščanje prostega čistega argona. Avtorji so zajeli ves neizkoriščen argon, ki ga preko novih povezav dodajajo surovemu plinastemu argonu. Z izkoristkom prostega čistega argona se je povečala proizvodnja, s tem pa tudi prodaja.

DS SEO-TKR-NG

Avtorjem Silvu Bradakšja, Bogdanu Briclju, Miranu Briclju, Antonu Korenu, Sašu Dolžanu in Zdravku Koširju je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za obnovo konzole emisijskega kvantometra ARL 29000. Z izboljšavo avtorji niso samo zamenjali staro za novo, ampak so tudi vnesli nove sadobne tehnološke rešitve.

B. B.

Na livnem vozu (foto: B. Grce)

VARSTVO PRI DELU IN DELOVNE RAZMERE V ŽELEZARNI

Razprava Zorana Krejčiča na programsko-volilni konferenci IO OO sindikata Železarne

Iz usmeritev, ki jih je sprejel sindikat v lanskem letu in na konferenci pred dvema letoma, je v dveh točkah razvidno, da je ena od pomembnih nalag, da razpravlja in skrbi tudi za delovne razmere v TOZD in DO. Takoj v uvodu moram reči, da so pogosto vzrok za slabe medsebojne odnose in veliko nezadovoljstvo ravno neurejene delovne in varstvene razmere. Zato bom skušal povedati, kakšno je stanje v Železarni na tem področju.

Znano je, da so delovne razmere v Železarni težke in nevarne (kar posebno velja za našo Železarno, ki je v nekaterih področjih tehnološko zelo zastarela). Zato lahko upravičeno trdimo, da se delo marsikje v Železarni opravlja v težkih, nevarnih in zdravju škodljivih razmerah. Prav zaradi tega se v Železarni srečujemo s celo vrsto problemov in težav, ki se na koncu običajno izkazujejo kot kadrovska problematika. Kazalci, ki nam pokažejo stanje varstva v nekem okolju, so predvsem naslednji: resnost in pogostost poškodb pri delu in poklicnih boleznih, bolezenska odsotnost, število delovnih in upokojenih invalidov, število delavcev, ki se jim zavarovalna doba šteje s povečanjem, fluktuacija in podobno.

Po osmih letih naraščanja poškodb pri delu ugotavljamo, da v letošnjem letu upadajo, in to po pogostosti in resnosti, kar velja za vse TOZD. To je ohrabrujoče. O poklicnih boleznih pa v Železarni na žalost nimamo prave slike. Beremo lahko, da se število poklicnih boleznih v Jugoslaviji širi, mi pa nimamo dokazov za to. Na podlagi poročil Obratne ambulante Železarne ugotavljamo, da je ob vsakem organiziranem periodičnem zdravniškem pregledu odkritih in registriranih nekaj novih primerov poklicnih okvar sluha, medtem ko o drugih poklicnih boleznih, razen zaradi kemičnih škodljivosti in silikoze, v Železarni praktično ni. So, samo niso registrirane. Res je, da je hrup marsikje prevelik in so možne okvare sluha, vendar je tak hrup tudi marsikje v bivalnem okolju. Bolezenska odsotnost je že nekaj let v upadanju, od 8 odstotkov v letu 1982 do 6 odstotkov v letošnjem letu, kar je zelo ugodno v primerjavi z drugimi DO.

Pogosto se izgovarjamo, da se dela ne da organizirati, zaradi velike bolezenske odsotnosti. Bolezenska odsotnost ni tako velika glede na delovne razmere, ki jih imamo. Tudi v TOZD, kjer so zaposlene pretežno ženske (Družbena prehrana, elektrode, vratni podboji, žebeljarna), je bolezenska odsotnost letos pomembno nižja, kot je bila prejšnja leta. Gibanje števila invalidov oziroma delavcev z zmanjšano delovno sposobnostjo, ki se delajo, in tistih, ki jih invalidska komisija letno upokoji, je v zadnjih letih v rahlem upadanju. Status invalida je zelo vprašljiva stvar. Ljudje pravijo takole: če delavcu enkrat daš naziv invalid, potem nastane problem, kako ga zaposliti. Če delavca ustrezno razporedimo glede na njegovo zmanjšano de-

lovno sposobnost na ustrezno delo, potem praktično na tistem delu ne bi smel več biti invalid. Pri nas so problemi v tem, ker je zanje težko najti ustrezno delo. Iz zakonodaje vemo, da je DO dolžna te probleme rešiti, vendar je to v Železarni vedno težje, ker je teh ljudi vedno več, tehnologija se pa na žalost ne razvija tako hitro, ker se težka in nevarna dela odpravljajo počasi. Probleme rešujemo, vendar jih ne rešimo. Moram povedati, da je tudi odnos do teh delavcev, ki so svoje zdravje žrtvovali pri težkem, zdravju škodljivem delu, dostikrat nehuman. Enostavno velja: dokler si zdrav, te imajo vsi radi, potem, ko si bolan, te nihče ne vidi. Zato mislim, da bo treba s temi ljudmi nekoliko drugače ravnati.

Poročila o fluktuaciji nam kažejo, da število fluktuantov upada in da je sedanje stanje ugodno v primerjavi s preteklimi leti. Po vseh navedenih kazalcih bi nepoučeni lahko sklepali, da je stanje varstva pri delu v Železarni ugodno oziroma, da smo v zadnjih letih naredili nekaj več na področju izboljšave delovnih razmer. Moram reči, da smo nekaj naredili, vendar ti kazalci niso vsi enako dobri. Boljši so predvsem zaradi težjih gospodarsko-ekonomskih razmer oziroma zaradi naraščanja življenjskih stroškov in upadanja življenjskega standarda, kar delavce sila, da imajo resnejši odnos do dela, ker je le od tega odvisen njegov standard. Vendar je to lahko zelo nevarno, saj vemo, kaj pomeni, če nekdo ne upa iti na bolniški dopust, ker je njegov dohodek potem prenizek.

Stanje varstva v posameznih TOZD se po posameznih kazalcih bistveno ne razlikuje, vendar so razlike v možnostih za opravljanje dela in drugem, kar vpliva na počutje in zadovoljstvo delavcev (kantine, garderobe, kopalnice in drugi pomožni prostori). V TOZD, kjer so zaposlene delavke, je odsotnost z dela večja kot v drugih TOZD, vendar to ni zaradi slabih delovnih razmer, ampak zaradi socialnih razmer v družini, varstva otrok. V Elektroodnem oddelku, žebeljarni, Vratnih podbojih (če govorimo o delovnih razmerah) je glavni problem v prekomernem hrupu, kar nam potrjujejo tudi poročila oddelka medicine dela o raziskavi sluha delavcev v teh TOZD. Vzrok za tako visok hrup je tehnološka zastarelost strojev. V teh obratih so sicer premeščali in razvrščali stroje, s čimer se je hrup nekoliko znižal, je pa še vedno previsok. Z nekaterimi izboljšavami in inovacijami se je predvsem v Žebeljarni zmanjšalo težko fi-

zično delo. V programu so še nekateri predlogi, ki jih bomo s sredstvi (če bodo) in dobro voljo lahko uresničili.

VDružbeni prehrani je pogost problem slabih klimatskih razmer (v kantineh), v nekaterih primerih tudi težko fizično delo (dvigovanje in prenešanje posod). Lahko trdimo, da imajo normalne delovne razmere le v kantineh na Javorniku, na Beli in HVŽ, kjer imajo tudi ostale pomožne prostore, medtem ko jih vse ostale nimajo. Na pragu je otvoritev nove kantine, s katero bomo odpravili kantine v Jeklarni, Strojnih delavnicah, Transportu in Livarni.

Med druge probleme (tehnične) bi uvrstil naslednje: težave v internem transportu, ki se kažejo v utesenosti, neurejenih transportnih poteh in prehodih, pomanjkanju prostih delovnih površin in slabem stanju transportnih sredstev (žerjavi, viličarji, kamioni itd.). Ta problematika je najbolj pereča v Jeklarni, Valjarni bluming-štekel, Hladni-valjarni Jesenice in Žičarni. Problem so neorganizirani periodični pregledi delovnih priprav in naprav (žerjavi) in v zvezi s tem nedosledno odpravljanje tehničnih pomanjklivosti, ki močno vplivajo na varno delo; nekvalitetna in dostikrat nefunkcionalna osebna zaščitna sredstva v zadnjem času povzročajo nezadovoljstvo med delavci, poleg tega so postala zelo draga. Mnenja smo, da se pogosto nekontrolirano dodeljujejo in preveč tudi odtujujejo. Samo v informacijo: stroški za osebna zaščitna sredstva bodo v letošnjem letu presejali 30 starih milijard dinarjev. Kvaliteta je slaba, zaradi tega so že imeli sestanke z nabavo in komercialno, da bi to skušali popraviti.

Poleg navedenih nastajajo določeni problemi zaradi pomanjkanja delavcev. Kažejo se predvsem v naslednjem: okrnjene posadke pri posameznih delih, slabše negovane in vzdrževane naprave, razporejanje in premeščanje delavcev na dela, za katera so premalo poučeni in izkušeni in podobno. Zaradi naštetega se pojavljajo primeri, da morajo organizatorji delo organizirati v nadurah (celo tako, da delajo po 12 ur in več). S to problematiko se srečujejo neposredni vodje dela, ki morajo delo organizirati in opraviti z raznimi improviziranimi organizacijskimi ukrepi, čeprav na te razmere dostikrat nimajo večjega vpliva.

Se o beneficirani delovni dobi: V Železarni imamo tisoč delavcev, ki uživajo benefikacijo (200 delovnih mest). Po zakonu o invalidskem in pokojninskem zavarovanju se mora narediti revizija vseh takih del in opravil do junija letos. V SOZD SZ smo se dogovorili in formirali komisijo — projektni svet, ki pripravlja elaborat za revizijo delovnih mest s povečanjem. V okviru tega projekta delujejo štiri delovne skupine, v katerih so poleg strokovnjakov iz DO še varnostni inženirji, psihologi, sociologi, kadroviki, ekologi, poleg njih pa še zdravniki medicine dela in nekateri drugi strokovnjaki iz republike. Delo poteka redno, tako da upamo, da ga bodo kmalu zaključili. Odločili so se, da bodo to delo opravili sami, sicer bi morali storitve drago plačati drugim DO.

Ker imamo določeno število poškodb in telesnih okvar invalidov, je Železarna svoje delavce zavarovala pri zavarovalni skupnosti Triglav. In sicer sta dve vrsti zavarovanja: kolektivno zavarovanje, za katerega Železarna letno plačuje okrog 600 milijonov dinarjev in odškodninsko zavarovanje, za katerega Železarna plača zavarovalnici letno 2,5 milijard dinarjev, da bi delavci, ki so se poškodovali, dobili odškodnino iz tega denarja. Naši delavci so do tega upravičeni, vendar imajo pogosto težave, kako do odškodnine priti. Uporabljati morajo razne poti, iskati odvetnike, hoditi na sodišče, namesto da bi jim več prisluznili v TOZD in naših strokovnih službah in bi bilo zadovoljstvo na tem področju veliko večje.

Železarski globus

IRAN

Italijanska železarska družba Italimpianti je iranski železarski družbi National Iranian Steel Corp. dobavila opremo za novo železarno. Oprema vsebuje osem 180 do 200-tonskih obločnih električnih peči in opremo za valjarne. Železarna bo v kraju Mobarakeh. Investicijski stroški zanj znašajo 1,35 milijonov dolarjev. Letna proizvodna zmogljivost bo 3 milijone ton surovega jekla. Železarna bo začela s poskusno proizvodnjo sredi leta 1986.

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

RAZPORED DEŽURNIH ŽELEZARNE OD 27. JANUARJA DO 2. FEBRUARJA

27. januarja, Bogdan RAVNIK, vodja TOZD HVB, Jesenice, Tavčarjeva 3/b, tel. št. 83-734.
28. januarja, Franc GASSAR, vodja TOZD Profilarna, Žirovnica, Moste 22/b, tel. št. 80-353.
29. januarja, Lado ŠKETA, vodja TOZD Plavž, Bled, Alpska 1, tel. št. 77-136.
30. januarja, Jože ŠLIBAR, vodja TOZD Transport, Jesenice, C. 1. maja 58.
31. januarja, Jože KOBENTAR, vodja kadrov. sektorja, Jesenice, Hrušica 19.
1. februarja, Franc VIČAR, vodja invest. razvoja, Žirovnica, Rodine 51, tel. št. 80-268.
2. februarja, Emil AŽMAN, vodja sektorja novogradenj, Žirovnica, Breg 129, tel. št. 80-243.
Dežurstvo je vsak delovni dan od 14. do 6. ure zjutraj naslednjega dne, in sicer tako, da je dežurni v tem času dosegljiv doma. Ob sobotah, nedeljah, praznikih traja dežurstvo od 6. ure do 6. ure naslednjega dne.
V času dežurstva je dežurni obvezen opraviti en obhod po Železarni, svoja zapažanja vpisati v dežurno knjigo ter o tem poročati ob predaji dežurstva podpredsedniku poslovnega odbora.

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 27. 1.	BOŽIDAR ČERNE	STANE ERŽEN
TOREK — 28. 1.	BRANE CEPIČ	MARJAN ENDLIHER
SREDA — 29. 1.	AHMED TELALOVIC	ANTON BURJA
ČETRTEK — 30. 1.	FRANC NOVAK	RADO LEGAT
PETEK — 31. 1.	MIHA ŠLIBAR	JOŽE PEZDIRNIK
SOBOTA — 1. 2.	MIRKO ZUPAN	ANTON KAVČIČ
NEDELJA — 2. 2.	MARTIN BRUMAT	JANEZ KOVAČ

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

Od 27. januarja do 1. februarja bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Bernarda Benedik.
POPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.
Dispanzer za borce: od 13.30 do 14.30 — dr. Ivica Vreš.
V soboto, 1. februarja, samo dopoldne: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek.
ZOBNE AMBULANTE:
DOPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar in III. zobna ambulanta — mag. dr. Bela Gazafi.
Za Vatrostalno: od 9.30 do 10.30.
POPOLDNE: II. zobna ambulanta — dr. Alojz Smolej.
Za borce: od 13.30 do 14.30.
V soboto, 1. februarja, samo dopoldne: II. zobna ambulanta — dr. Alojz Smolej.

RAZPORED DEŽURNIH VATROSTALNE

25. in 26. januarja, Rudi KLJUKOVIČ, Mojstrana, Kurirska pot 9, tel. v službi 83-916.
Dežurni Vatrostalne je v soboto od 6. do 12. ure na delovnem mestu. V prostem času do ponedeljka do 6. ure zjutraj je dosegljiv na domu.

KADROVSKO GIBANJE V LETU 1985

	SKLENILI DELOVNO RAZMERJE				PREKINILI DELOVNO RAZMERJE				SKUPAJ	Povprečje v letu 1985
	iz JLA	stipendisti	ostali	SKUPAJ	v JLA	disiplinsko	po sklepu odb. za DR	upokojeni		
PLAVŽ	3	-	8	11	1	5	4	2	12	206
JEKLARNA	11	2	75	88	8	30	19	4	78	664
LIVARNA	1	1	7	9	1	1	1	2	6	78
VALJARNA HL.ŠT.	6	-	21	27	5	10	13	9	38	342
VALJARNA ŽICE	2	-	17	19	2	13	3	6	25	157
VALJ. DEB. PLOČ.	5	1	24	30	4	6	7	1	18	192
HL. VALJARNA BELA	4	5	21	30	13	10	6	1	30	271
HL. VALJARNA JES.	2	-	11	13	2	4	4	2	13	203
ŽIČARNA	5	8	14	27	8	8	6	12	34	221
PROFILARNA	-	2	6	8	1	2	4	1	9	64
VRTNI PODBOJI	-	-	4	4	-	-	4	-	4	54
JEKLOVLEK	-	-	10	10	2	5	1	3	11	143
ELEKTRODE	-	-	20	20	2	2	6	7	17	244
ŽEBELJARNA	1	-	3	4	1	3	3	-	7	82
STROJ. DELAVNICE	11	13	5	29	13	1	5	7	27	309
REMONT. DELAVNICE	13	8	14	35	17	7	12	10	46	507
VZDRŽEVANJE	11	10	19	40	12	3	12	1	33	566
ENERGETIKA	2	2	13	17	7	4	3	5	19	233
TRANSPORT	4	3	24	31	12	10	11	9	44	363
DS KO-FI	1	-	7	8	1	-	3	18	22	294
DS K S I	-	1	37	38	-	1	28	8	37	367
PRI PRAVNIKI S. V. VS. ŠOLA	4	9	34	47	4	-	1	-	5	-
DS E T N	1	3	15	19	3	2	14	5	26	481
DRUŽBENA PREHRANA	-	-	21	21	1	1	4	6	12	174
SKUPAJ	87	68	430	585	120	128	174	132	573	6215

REZULTATI GLASOVANJA NA REFERENDUMU DNE 21. JANUARJA 1986

Delavski svet Železarne Jesenice je na 4. seji dne 27. 12. 1985 razpisal ponovni referendum za sprejem skupnih temeljev za pripravo srednjeročnih planov TOZD, DO, SOZD za obdobje 1986—1990 in sicer v TOZD Plavž in TOZD Hladna valjarna Jesenice, kjer predlog skupnih temeljev ob prvem referendumu (26. decembra 1985) ni dobil potrebne večine glasov.

Na ponovnem referendumu dne 21. januarja 1986 je bil predlog skupnih temeljev sprejet s potrebno večino glasov v obeh TOZD-ih.

V TOZD Plavž je ZA predlog skupnih temeljev glasovalo 53,9 % delavcev, v TOZD Hladna valjarna Jesenice pa 56,1 % delavcev. Glasovanje se je udeležilo 84,3 % volilnih upravičencev v TOZD Plavž, oziroma 88,9 % volilnih upravičencev v TOZD Plavž, oziroma 88,9 % volilnih upravičencev v TOZD Hladna valjarna Jesenice.

Temeljna volilnih organiz. upravič.	Število	Udeležba	%	GLASOVALO				Neveljavne glasovnice	%
				ZA	%	PROTI	%		
PLAVŽ	204	172	84,3	110	53,9	56	27,5	6	2,9
HVJ	198	176	88,9	111	56,1	60	30,3	5	2,5

Volilna komisija
DO ŽJ

Med bralci Železarja je veliko dobrih in še boljših fotografov, ki ljubosumno skrivajo svoje dosežke. Prav bi bilo, da bi najboljše, kar imajo, predstavili tudi drugim bralcem, zato uredništvo Železarja razpisuje stalni natečaj za

FOTOGRAFIJO MESECA

K sodelovanju vabimo vse, ki znajo delati dobre fotografije. Tema je prosta, fotografije pa naj bodo črno-bele, velike 18 x 24 centimetrov in brez paspartuja. Na hrbtno stran napišite ime avtorja, naslov fotografije, člani fotoklubov pa naj napišejo še, iz katerega kluba so in kakšen naziv imajo.

Vsak mesec bo žirija v postavi: Franci Črv, Valentin Rant in Borut Grce izbrala najboljše fotografije in fotografijo meseca, ki bodo objavljene v Železarju. Najboljše fotografije bomo ob koncu leta razstavili v enem od jeseniških razstavišč.

Fotografije prinesite ali pošljite po pošti na Uredništvo Železarja, kjer boste dobili tudi vsa dodatna obvestila.

TOZD Valjarna debele pločevine

Odbor za gospodarstvo v TOZD Valjarna debele pločevine je na 5. seji 16. januarja razpravljala o izpolnjevanju operativnega plana za december (znašal je 6300 ton) in ugotovila, da so vsi oddelki plan presegle. Na progi so plan presegle za 298 ton, v adjustazi za 649 ton, na odpremi pa za 904 tone. Planirana realizacija je bila presežena za 458.079.000 dinarjev ali za 33,8 odstotka. Po operativnem programu nameravajo v januarju izdelati 6000 ton.

Odbor je odobril izplačilo posebne stimulacije za ravnanje pločevine za »Đuro Đaković« decembra ter soglašal z izplačevanjem začasne stimulacije za ravnanje krojenih plošč. Strinjali se je tudi s predlogom TOZD Vzdrževanje, naj se vzdrževalcem, ki so zaslužni, da v novembru v TOZD praktično ni bilo zastojev, izplača po 1000 dinarjev nagrade.

Sklenil je, naj se z delavci TOZD Strojne delavnice sklene pogodba za ravnanje krojene pločevine za namensko proizvodnjo. Za vsak komplet za delo po pogodbi v prostem času se dvema delavcema izplača po 30.000 dinarjev (vsakemu po 15.000 din), pri čemer je predvideno, da bosta dva delavca en komplet poravnala v 32 urah. Odbor namreč ugotavlja, da je pogodbeno delo potrebno zato, ker investicija se ni zaključila, pa tudi kadra nimajo do-

volj na voljo. Ko se bo stanje normaliziralo, se bo pogodbeno delo prekinilo. Vodja OTOP in Bizjak pa bosta do naslednje seje odbora pripravila normo za ravnanje plošč v rednem delovnem času. Norma se bo upoštevala že za januar.

Člani odbora so se seznanili tudi z informacijo o gibanju osebnih dohodkov v TOZD in v Železarni od leta 1983 dalje. Zaradi dobrega dela temeljne organizacije so se osebni dohodki v primerjavi z drugimi TOZD v Železarni v lanskem letu zvišali.

Ker znaša stojnina pri razkladanju železniških vagonov v TOZD Valjarna debele pločevine v novembru 431.488 dinarjev, v decembru pa 482.404 dinarjev, je odbor sklenil, da morajo delavci odpreme stremeti za tem, da bo stojnina čim nižja. Odobrili so tudi izplačilo posebnega nadomestila za idejo Izdelava konzolnega premičnega elektromagnetnega žerjava 40 KN za uporabo 4000-tonskega ravnalnika ter se seznanili s poslovnimi rezultati TOZD za leto 1985.

Ugotovil je tudi, da vsi sklepi prejšnje seje niso bili realizirani. Kiskova sonda bo narejena v 14 dneh, o nabavi avtomobila pa bo odločal na prihodnji seji. Dotlej pa je treba izdelati tudi pravilnik o uporabi tega avtomobila.

CPSI — Božidar Lakota

TOZD DRUŽBENA PREHRANA

Že 31. oktobra lani je bila 21. seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Predvsem so se pogovarjali o spremembah delitve SSP. Izvršni odbor se ne strinja z možnostmi delitve regresa za letni dopust. Oddelek za nagajevanje naj izdela okvirno lestvico za vse tri predlagane kategorije pri diferenciranem regresu. IO predlaga, naj se kategorije regresa oblikujejo na osnovi višine osebnega dohodka. V zvezi z jubilejnimi nagradami pa meni, naj se osnova zmanjša, poveča pa prispevek na leto zaposlitve.

Na koncu so se pritrdili nakupu sedmih majic za kegljače.

Občni zbor osnovne organizacije sindikata je bil 22. novembra. Predsednik OOS je poročal, kako je v dveh letih delal izvršni odbor OOS in spregovoril o prihodnjih nalogah. Govorili so o gospodarskem položaju v TOZD. Najbolj jih pestijo delovne razmere, ponekod še zelo slabe. Bolj uspešni bodo tudi, če bodo vse kritike razumeli dobronamerno in izboljšali odnos do dela, kjer je potrebno. Velika težava je tudi visoka stopnja bolniške odsotnosti. Njihovo delo v katalogu del in nalog ni dovolj visoko vrednoteno glede na ostala dela v

Železarni. Družbenopolitične organizacije v TOZD prav tako ne delajo, kot bi morale. Še zlasti neaktivna je mladinska organizacija.

Poročilo blagajnika so sprejeli še finančni načrt OOS in poročilo nadzornega odbora.

Razrešili so dosedanjio IO in izvolili novega. Predsednik je Miro Čirovič. Imenovali so tudi člane nadzornega odbora, delegatki za konferenco sindikata Železarnice, delegata za krajevno skupnost Sava in še predstavnika za konferenco občinskega sindikalnega sveta. Izvolili so tudi šest članov komisije, ki bo oblikovala smernice za prihodnje delo sindikata.

TOZD STROJNE DELAVNICE

Občni zbor osnovne organizacije sindikata je bil 9. novembra lani. O delu OOS je poročal predsednik izvršnega odbora. Poročilom blagajnika, komisij za oddihe, šport, kulturo in izlete, nadzornega odbora in verifikacijske komisije je sledilo poročilo vodja TOZD. Po živahni razpravi o poročilih so izvolili nove člane izvršnega in nadzornega odbora ter delegata za konferenco občinskega sindikalnega sveta.

Program dela OO sindikata bo izdelan po sklepih občnega zbora.

Sprejeli so finančni načrt za 1986.

Nagradili so najboljše športnike in športnici preteklega leta ter obdarili lani upokojene sodelavce.

Ustanovna seja izvršnega odbora je bila 26. novembra. Na seji so izvolili predsedstvo IO, predsednik je Oto Markun, njegov namestnik Vladimir Likovič, tajnica je Stanka Gosar, blagajnik pa Franci Košir.

Sklenili so, naj se delavcem, ki so bili zaradi bolezni neprekinjeno odsotni od zadnje dodelitve denarne pomoči, dodeli osem tisoč dinarjev. Tistim, ki so bili dalj časa odsotni s prekinjivami, pa pet tisoč dinarjev. V zvezi z informacijo o dodatni stimulaciji za jeklarje so izvedeli, da odbor za gospodarstvo pri DS Železarnice Jesenice meni, naj dobijo stimulacijo tudi tisti vzdrževalci, ki delajo neposredno v jeklarni. Prav bi bilo, če bi se ta stimulacija oblikovala tudi glede na boljšo kakovost izdelanega jekla, je bilo rečeno na seji.

V zadnji točki je med drugim vodja TOZD pojasnil, kakšno je stanje v nekaterih TOZD in celotni Železarni. Sklenili so, naj komisija za kulturo organizira ogled gledališke ali operne predstave v Ljubljani. Predstavniki sindikalne konference Železarnice je blagajnika OOS TOZD Strojne delavnice pohvalil kot najboljšega v Železarni, zato so na seji sklenili, da ga bodo nagradili s 5.000 dinarji.

TOZD PLAVŽ

Že 12. novembra lani je bil občni zbor osnovne organizacije sindikata. Predvsem so razpravljali o poročilih predsednika izvršnega odbora OOS, referentov za oddihe in izlete ter šport in rekreacijo, blagajnika, nadzornega odbora in namestnika vodje TOZD Plavž. Kot je navada na občnih zbiorih, so potem, ko so razrešili dosedanjio izvršni odbor, izvolili novega. Imenovali so tudi nov nadzorni odbor, delegate za sindikalno konferenco Železarnice, evidentirali so kandidate za občinski sindikalni svet, za republiške in regijske organe Zveze sindikatov, za kongres Zveze sindikatov, kandidate za predsednika občinskega sindikalnega sveta in za Koordinacijski odbor sindikata SOZD Slovenske železarnice. Za predsednika IO OOS so predlagali Ismeta Pivača.

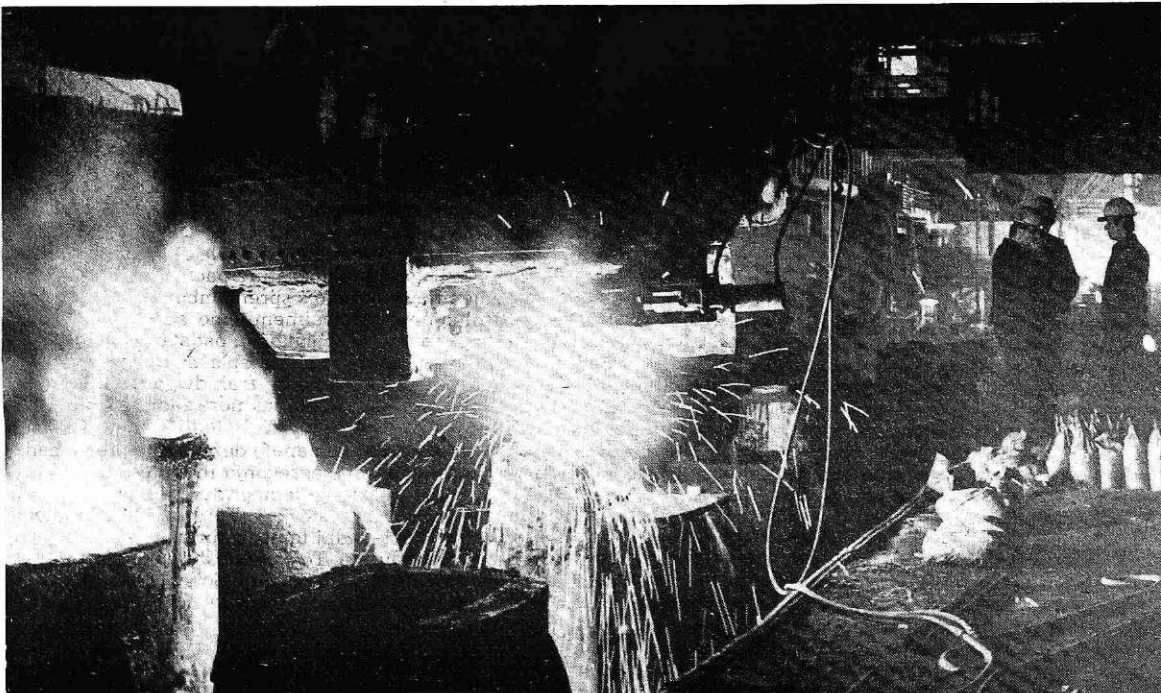
Ob koncu so obdarili dva upokojena sodelavca, aktivnim družbenopolitičnim delavcem pa so podelili zlate (20) in bronaste (10) plakete.

DS ZA KADROVSKE IN SPLOŠNE ZADEVE TER INFORMIRANJE

Občni zbor osnovne organizacije sindikata DS je bil 15. novembra. Potem ko so izvolili vse organe, potrebne za potek občnega zbora, so o delu poročali: predsednik IO, blagajnik, nadzorni odbor ter komisija za šport in rekreacijo, izlete in oddihe in kulturo. Razrešili so dosedanjio IO OOS in predlagali člane novega, pa še člane nadzornega odbora in delegate za konferenco OOS Železarnice Jesenice ter delegata za volilno konferenco občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije.

Izvršni odbor so oblikovali na konstituantni seji 9. decembra. Za predsednika so izvolili Iva Voha, za namestnico predsednika Lilijano Markež, blagajničarka je Sonja Jekovec, zapisničarka pa Zdenka Vrtačnik. Imenovali so tudi več komisij in sicer za organizacijsko kadrovska vprašanja, samoupravljanje in gospodarjenje, za oddihe, šport in rekreacijo, izlete in kulturo, komisijo za varstvenosocialna vprašanja, za priznanja in nagrade ter poverjenike v samoupravnih delovnih skupinah.

Ugotovili so, da se je občnega zbora udeležilo skoraj sto delavcev, kar je zadovoljivo. Žal pa je bila vsebina razprav slaba, razen razprave vodje CPSI. Podprli so odločitev disciplinske komisije o sodelavcu in akcijo za uvedbo tretjega samoprisevka, s pripombo, naj odgovorni pripravijo poročilo o tem, kaj in koliko je bilo zgrajenega z drugim samoprisevkom.

Vlivanje (foto: I. Kučina)

PREGLED SESTANKOV SDS

Iz TOZD REMONTNE DELAVNICE smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD + tehnične službe, ključavničarji 1 in 2, instalacija 1 in 2, montaža 1 in 2, hidravlika in pnevmatika, žerjavni 1 in 2, elektrodelaonica, delavnica elektrostrojev 1 in 2, elektrožerjavni ter RTA 1, 2, 3, 4, 5 in 6. SDS ključavničarji 1 in 2 sta soglašali s sporazumom o združevanju sredstev za gradnjo čistilne naprave mesta Jesenice, s pripombo, da naj ta investicija predstavlja prioriteto; se pravi, da naj se z gradnjo čimprej začne in delo čimprej dokonča. Boje se namreč, da bodo sicer preveč narasli stroški in da bo s tem spet prizadeta tudi Železarna Jesenice. SDS instalacija 1 in 2 v zvezi s srednjeročnimi plani skrbi problem oskrbe z energijo: »Sprasujemo se, kaj ali kako bomo delali ob redukcijah elektrike, saj vemo, da le-te zadnje čase pri nas niso redke pojave.« V zvezi s čistilno napravo pa prav tako opozarjajo, da jo je treba začeti graditi čimprej, da ne bi bili stroški večji kot predvidevajo. Prosiijo tudi za odgovor na vprašanje, kje je predvidena lokacija za čistilno napravo. SDS hidravlika in pnevmatika skupaj z delavci montaže Javornik in instalacije Javornik v zvezi z gospodarskim načrtom za leto 1986 zahteva: da se vsak mesec objavi spisek tistih delavcev v Železarni (v obliki informacije), ki so prejeli osebni dohodek, 20 odstotkov večji od poprečja osebnega dohodka železarnice. Na spisku naj bo razvidno, v kateri TOZD je delavec, kolikšno je število opravljenih ur (nadur) ter plačilna skupina (grupa). O tem predlogu zahtevamo pisni odgovor! Delavci opozarjajo tudi na razvrstitev nekaterih poklicev, kot so ključavničarji, strugarji, inštalaterji, električarji. Pravijo, da zaradi razvrstitve teh poklicev med mladimi ni interesa za usposabljanje za poklic vzdrževalca v Železarni. SDS žerjavni 1 in 2 v zvezi s srednjeročnimi plani vprašujeta, »zakaj mora spet biti referendum, če se pol leta po referendumu spet vse spreminja«. Glede čistilne naprave pa pravijo takole: »Mnenje delavcev je, da se denar že odvaja. Zanima jih, kje je. Zakaj spet nekdo ukazuje, kaj moramo združevati in koliko?« SDS elektrodelaonica, delavnica elektrostrojev 1 ter elektrožerjavni se pritožujejo, da niso prejeli odgovora na vprašanje, zakaj se v TOZD Remontne delavnice tudi premije ne dvigajo skladno (procentualno) z dvigom osebnih dohodkov. Delavnica elektrostrojev 2 pripominja, da iz predloga skupnih temeljev za pripravo srednjeročnih planov ni razvidno, da bi bila v tem petletnem obdobju zajeta tudi nova delavnica za potrebe DES oziroma hala sedanje brusilnice (če se bo le-ta preselila). SDS RTA 1 pod razno predlaga, naj se sindikat bolje

vključi v način usklajevanja in vrednotenja del in nalog, da ne bo bojazen o ponovnem neuspehu referenduma. SDS RTA 2 opozarja, da še vedno ni prejela zadovoljivega odgovora v zvezi z obravnavano problematiko osebnih dohodkov. V zvezi s čistilno napravo pa predlaga, naj bi se vzporedno z gradnjo le-te uredila tudi kanalizacija v naselju Plavž. Sedanja namreč zaradi goste naseljenosti ne ustreza več. Obenem opozarja, da prebivalci osrednjega dela Koroške Bele občutijo v ozračju prisotnost kislinjskih par, ki uhajajo iz regeneracije kislin. Seveda zahteva, da se ta problem uredi. Tudi člani SDS RTA 3 in 4 zahtevajo nekaj pojasnil v zvezi s čistilno napravo. Zanima jih, kakšne so tehnične podrobnosti čistilne naprave, zlasti še delovanje (način čiščenja). Dalje: če kakšna podobna naprava v Jugoslaviji že obratuje in kje ter kako se v praksi obnese (kakšen je učinek čiščenja). Vprašujejo tudi, kolikšna je poraba pitne vode v Železarni Jesenice, kolikšna sredstva plačuje železarna za pitno vodo in zakaj je delež pitne vode za železarno tako visok (79,8 %). »Ali je dejansko poraba pitne vode v ŽJ tako velika in če je, ali se pretirane porabe ne bi dalo zmanjšati?« Nekateri člani SDS pa so menili, da za take projekte odločanje po samopravnih poti ni primerno, češ da je to stvar strokovnih odločitev in presoji. SDS RTA 5 je pod razno pooblastila vodjo obrata RTA, da izbere in nabavi predelne stene za prostore RTA-VER na Beli. Menijo tudi, da so nadure preslabo plačane (10 % več kot navadne ure). Predlagali so, da se za nadure, ki so posledica »vpoklicev«, uvede boljša stimulacija.

Iz TOZD VZDRŽEVANJE smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, vzdrževanje plavž 2 in 3, vzdrževanje Jeklarne 1 in 2, vzdrževanje HVŽ 1 in 2, vzdrževanje Jesenice 1 in 2, vzdrževanje Javornik 1 in 2, vzdrževanje Bela 1, 2, 3, 4 in 5 ter vzdrževanje HVB 1 in 2. Na sestanku SDS vodstvo TOZD so sodelavci TIDN zahtevali strokovno primerjavo del med OID in TIDN, pa tudi primerjavo plačilnih kategorij za OID in TIDN. Po njihovem mnenju bi morala znotraj TIDN obstajati možnost za napredovanje tudi na grupe, ki jih imata inštruktorja na Beli in HVB. Prošjo za odgovor o možnosti za napredovanje so naslovili na odbor za delovna razmerja. Člani SDS vzdrževanje plavž 2 in 3 so pod razno opozorili na pomanjkanje klopi, pa tudi vode v kopalnicah. Ugotavljajo tudi, da na sestankih SDS razpravljajo o stvareh, ki jim niso dorasli. Razpravljali so tudi o nagajevanju vodstvenih delavcev (o vezanju dohodka vodstvenih delavcev na uspeh poslovanja). V zvezi s tem pripominjajo, da v primeru, če bi bilo to sprejeto, dohodek vodstvenih delavcev ne sme presegati dogovorjenega razmerja. »Kajti, pravijo, »če bi se to zgodilo, potem bodo za uspeh nagajeni samo vodstveni delavci, za izgubo pa bomo kaznovani vsi.« Vprašujejo tudi, kdaj bo nadomestilo za »bolniško« izplačano po novem pravilniku. Člani SDS vzdrževanje Jeklarne 1 in 2 so se pod razno dogovorili, kdo naj poskrbi za smučarske karte za Kobiljo, izvolili pa so tudi nove vodje SDS. Člani SDS vzdrževanje HVŽ 1 in 2 so pod razno razpravljali o izvedbi pogodbenega dela v pocinkovalnici in ugotovili, da je bilo uspešno opravljeno.

no, v zadovoljstvo investitorja. SDS vzdrževanje Javornik 1 in 2 v zvezi s srednjeročnim planom ugotavlja, da v njem »piše, da se mora Vzdrževanje z delom prilagajati proizvodnji, pri nagajevanju pa smo odrinjeni in capljamo neke zadaje«. Skupini pod razno predlagata, naj se glede delitve sindikalnih podpor izdela ustrezen pravilnik, ki naj vsebuje kriterije delitve in upravičenosti do podpore. Zdi se, da jih boli tudi odnos nadrejenih do njihovega dela, saj pravijo, da bi »za dobro delo morala biti vsaj pohvala, če že ni nagrade«. V oklepaju omenjajo obratovanje proge 2400 v novembru. Za premijo pravijo, da jih ne stimulira, ker je prenizka. Pritožujejo se tudi nad delom kantine na Javorniku, češ da že skoraj vedno ob pol desetih zmanjka toplega obroka ter da se kantina čisti v času, ki je določen za delitev obroka. SDS vzdrževanje Bela 1 je precej obširno obravnavala problematiko vzdrževanja na področju vzdrževanja Bela: od delovne in tehnološke discipline, upoštevanja HTV predpisov, planiranja in izvedbe enodnevnih remontov, preventivnega vzdrževanja, preskrbe z rezervnimi deli, kadrov, problemov z orodjem, pa vse do ureditve delavnice in do zatrpnih prehodov v halah, ki onemogočajo dostop z rešilnim ali gasilskimi avtomobili. Pod razno opozarja, da je treba urediti stopnišče in podest za dostop na žerjava v delavnici. SDS vzdrževanje Bela 2 pod razno med drugim opozarja, da ni rezervnih krmilnih ventilov za sklopke nastavne naprave na blumingu ogradju. Na sestanku SDS vzdrževanje Bela 3 in 5 je bilo med drugim ugotovljeno, da še vedno niso dobili odgovora o nabavi 1,5-tonskega dvigala. Zanima jih tudi, kdo bo priključen na čistilno napravo in kje bo stala (lokacija). Vodja vzdrževanja Bela je prisotnim tudi pojasnil, zakaj so imeli v decembru izplačan tako nizek odstotek gibljivega dela ter jim nakazal nekaj smernic za uspešnejše delo. Po njegovem bi bilo treba v primeru okvare delati do konca dne, dokler ne pride naslednja dnina. Bolje bi morali izrabljati delovni čas, energijo in material. Izboljšati bi morali kvaliteto in kvantiteto dela. Zmanjšati bi morali zastoj ter remonte opraviti kvalitativno in hitro. Na malico bi morali hoditi postopno. Menil pa je tudi, naj bi se pri premijah dvignila osnova. Pod razno opozarjajo, da je treba urediti kopalnice, da je na blumingu treba urediti energetske medije (elektriko in plin butan) in da je v žični valjarni treba pospraviti reno na III. žili. SDS vzdrževanje Bela 4 ugotavlja, da nekateri sklepi s prejšnjih sestankov še vedno niso uresničeni (»podesti na žerjavni progi so na več mestih brez desk ter zatrpni prehodi«). Pod razno so se posebej dotaknili vprašanja remontov, ki jih ne dokončajo v predvidenem času. Govora je bilo tudi o pomanjkljivem delu dežurnih električarjev in ključavničarjev. Le-ti naj bi med raznimi zastoji boljše kontrolirali naprave in napake sproti odpravljali. Člani SDS vzdrževanje HVB 1 in 2 so se pod razno seznanili s potekom gradnje delavnice.

(se nadaljuje)

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje — Božidar Lakota

PRED PROGRAMSKO VOLILNO KONFERENCO KOORDINACIJSKEGA SVETA ZSMS ŽELEZARNE JESENICE

V torek, 28. januarja, bo ob 17. uri programsko-volilna konferenca koordinacijskega sveta osnovnih organizacij ZSMS Železarne Jesenice. Na konferenci bodo delegati iz osnovnih organizacij ZSMS ocenili dejavnost mladih v preteklem letu, sprejeli program dela in izvolili novo predsedstvo koordinacijskega sveta ZSMS ter novega predsednika in sekretarja.

Sicer pa je bila, kot je razvidno iz poročila, pretekla enoletna aktivnost usmerjena na več področij dela. Še posebej pa je bilo na zadnji konferenci poudarjeno: vključiti čimveč mladih iz temeljnih okolij, tako v delo osnovnih organizacij ZSMS kot ostalih družbenopolitičnih organizacij, v samoupravne organe in delegatski sistem. Da bi dosegli ta cilj, je bilo organiziranih vrsto skupnih sestankov, okroglih miz, za katere so bili vabljeni mladi iz OO ZSMS, pa tudi predstavniki ostalih DPO in vodstva TOZD. Videti je, da so bila marsikje vsa ta prizadevanja zamažena ali pa le kratkotrajna. Zato se upravičeno postavlja vprašanje: ali med mladimi ni dovolj usposobljenega kadra, ali pa je potrebno vzroke iskati kje drugje.

Po ocenah je bila največja aktivnost namenjena eni od najuspešnejših akcij v Sloveniji, to je MDA Jesenice '85, ki je zahtevala veliko pripravljenosti in veliko mero odgovornosti. Kako odmevna je bila ta manifestacija v jeseniški občini, Sloveniji in pri vseh, ki so sodelovali na njej, smo lahko videli že med akcijo in še po njej.

Predsedstvo je poleg tega na štiri najstih rednih sejah obravnavalo različno problematiko:

- delitev po delu oziroma samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za OD in dela sklada skupne porabe,
- četrtletna poročila, gospodarski načrt,
- razprava o informiranju in komuniciranju,
- projekt Jeklarna 2,
- problematika komisije za mladinsko samopomoč,
- kadrovska problematika,
- aktivnost osnovnih organizacij ZSMS,
- kongresni dokumenti.

Ravno predsedstvo je bilo tista gonilna sila, ki je v preteklem letu dajala pobude na različnih delovnih področjih. Tako je bilo veliko aktivnosti komisij realiziranih skupno s člani predsedstva.

Delovanje delegatov v Svetu ZSMS SOZD Slovenske železarne je ocenjeno kot uspešno, čeprav mladi v Železarni Jesenice z aktivnostjo v Svetu niso zadovoljni.

DELO KOMISIJ:

MLADINSKE DELOVNE AKCIJE

Mladinsko prostovoljno delo je bilo tudi v zadnjem letu, tako kot več let nazaj, sestavni del aktivnosti koordinacijskega sveta in osnovnih organizacij ZSMS v Železarni.

V prvih petih mesecih preteklega leta je bilo izvedenih več enodnevnih lokalnih delovnih akcij, na katerih so mladi opravljali dela v proizvodnji (Elektrode, Profilarna), zbirali sekundarne surovine (papir, staro železo), urejali okolico (Poljane, Podmežaklja) ter pripravljali naselje za nastanitev brigadirjev.

Poleg že naštetih aktivnosti pa je bilo vloženo največ časa v organizacijo tritedenske mladinske delovne akcije Jesenice '85, ki jo je organiziral koordinacijski svet ZSMS Železarne Jesenice. V pripravi, ki so se začele že konec leta 1984, so poleg brigadirjev sodelovali tudi člani predsedstva, komisije za sodelovanje, šport in kulturo in drugi.

Mladinska delovna akcija Jesenice '85 je bila organizirana z namenom, da nadaljuje kontinuiteto in tradicijo mladinskega prostovoljnega dela v Železarni in občini Jesenice. Hkrati je kazala pripravljenost mladih, tako z Jesenic kot tudi širom Slovenije (Ravne, Štore, Celje, Velenje) in Jugoslavije (Beograd, Valjevo, Bosanska Gradiska), da s svojim prostovoljnim delom pomagamo pri gradnji trenutno najpomembnejšega gospodarskega objekta v Sloveniji, to je Jeklarna 2.

Na mladinski delovni akciji Jesenice '85 sta sodelovali dve MDB, in sicer:

1. MDB Jeseniško-bohinjski odred — organizator OK ZSMS Jesenice. Sestavljali so jo mladi iz Doma D. Milovanovič, Krušika Valjevo in Jesenice. Brigada je štela 40 brigadirjev.
2. MDB Železar — organizatorja KS ZSMS Železarne in Svet ZSMS SOZD SŽ. Brigado so sestavljali mladi iz SOZD Slovenske železarne, Bosanske Gradiske, Celika Beograd in Jesenice. Brigada je štela 54 brigadirjev.

Na MDA je tako sodelovalo preko 100 brigadirjev, vključno z vodstvom. Potrebno je poudariti, da je

bilo z organizacijo veliko dela. Brigadirji so v treh tednih opravili več kot 14.500 ur, kar je več kot 10.340.000 dinarjev. Mladinska delovna akcija Jesenice '85 je po delovnih rezultatih in družbenih aktivnostih popolnoma dokazala smotnost mladinskih delovnih akcij, in sicer z več vidikov:

— Pokazalo se je, da so lahko mladinske delovne akcije tudi z ekonomskega stališča upravičene, da se lahko same financirajo ter ustvarijo pozitiven finančni rezultat.

— Pokazala se je pripravljenost mladih, da pomagajo pri graditvi pomembnega družbenega in gospodarskega objekta, kot je Jeklarna 2, in pri tem pridobivajo dobre delovne navade.

— Širjenje bratstva in enotnosti, internacionalizma, tovarištva, amaterizma in solidarnosti med mladimi.

Glede na to, da smo MDA organizirali na Jesenici in da je na njej sodelovala brigada OK ZSMS Jesenice, sta se zvezne MDA udeležila samo dva brigadirja kot edina predstavnika SOZD v MDB Norbert Verber na MDA v Nišu.

KOMISIJA ZA SODELOVANJE

Komisija za sodelovanje je imela nalogo usklajevalca dejavnosti s področja sodelovanja med koordinacijskim svetom ZSMS in drugimi organizacijami v občini, republiki in širše. Na začetku leta je bil narejen program sodelovanja na naslednjih področjih:

- področje mladinskega prostovoljnega dela, predvsem za udeležbo na MDA Jesenice '85,
- področje kulture in športa,
- izmenjava izkušenj na različnih delovnih področjih (razgovori, obiski).

V svojem delu so še posebno poudarili pridobitev brigadirjev za mladinsko delovno akcijo Jesenice '85. V ta namen so organizirali razgovore z mladimi iz Metala iz Bosanske Gradiske, Strojnih tovarn in Cementarne Trbovlje, Celika Beograd, Krušika Valjevo in Doma Dragoljuba Milovanoviča iz Beograda.

Komisija je organizirala tudi obisk pri mladih iz Krušika v Valjevu, ki se ga je udeležilo 50 mladih iz Železarne, in pri mladih iz Celika Beograd, ki se ga je udeležilo 40 mladih. Slednji so si poleg delovne organiza-

cije ogledali tudi vsakoletno prireditev ob dnevu mladosti v Beogradu.

Sodelovali so tudi z VP Bohinjska Bela, VP Radovljica, osnovno šolo Prežihov Voranc (ob prevzetju pokroviteljstva nad pionirskim praporom) ter tudi z drugimi organizacijami.

KOMISIJA ZA ŠPORT

Glavne akcije komisije:

- športni peterboj, ki je bil letos v organizaciji DO Feralit iz Žalca. Iz Železarne je sodelovalo približno 80 športnikov in športnic, ki so se pomerili v malem nogometu, rokometu, odbojki, šahu, namiznem tenisu, streljanju, kegljanju, ribolovu, pikadu in letos prvič tudi na planinskem pohodu.

Ekipa Železarne je bila zmagovalna v moški konkurenci (četrtič zaporedoma), v ženski konkurenci pa je dosegla drugo mesto. Ob tem je potrebno poudariti, da to ni samo športno tekmovanje, ampak ima tudi pomen prijateljskega druženja med delavci Donita, Save, Ferralita, Steklarne in Železarne.

— športni četverboj delavcev Železarne, VP Radovljica, Carina, Mejne milice in Postaje milice Jesenice. Sodelovalo je približno 30 športnikov, ki so v skupni uvrstitvi zasedli prvo mesto.

Sodelovali so še na raznih drugih športnih akcijah:

- malem nogometu,
- športnem srečanju z mladimi iz pobratenega Krušika iz Valjeva,
- športno srečanje z mladimi iz Trbovlje,
- športno srečanje z VP, ŽIC.

KOMISIJA ZA KULTURO

Komisija za kulturo je tudi v tem letu nadaljevala dobro delo iz prejšnjega mandata. Še posebej si je prizadevala na razne načine poživiti zabavno življenje mladih.

Osrednje aktivnosti:

- novoletni ples,
- ples ob 8. marcu, združen s kulturnim programom,
- komisija se je vključila v organizacijo mladinskega popoldneva v mesecu mladosti v Podmežakli,
- sodelovala je na kvizu ob dnevu JLA,
- sodelovala pri pripravi programa interesnih dejavnosti za MDA,
- pripravila programe ob obisku mladih iz Trbovlje in Celika,
- sodelovala je s komisijo pri IO konferenci OO sindikata ŽJ,
- organizirala in omogočila je ogled kulturno-zabavnih prireditev.

ZK

POROČILO S PROGRAMSKO VOLILNE SEJE

V ponedeljek, 13. januarja, se je sestala osnovna organizacija ZSMS TOZD Elektrode na programsko-volilni seji. Seje sta se udeležila še vođa TOZD dr. Janez Begeš in predsednik sindikata Josip Bajz.

Mladinci so o svojem delu ugotovili, da je bilo izredno pasivno, posebno še v preteklem letu. Ker med mladinci v TOZD ni samoiniciativnosti, akcij, raznih tekmovanj in podobno, smo sklenili stanje izboljšati. Na seji smo izvolili novo predsedstvo, in sicer: predsednik je Roman Berginc, sekretar Andraž Berlišk, referenta za kulturo in izobraževanje sta Metka Peterka in Zvone Novak, referent za informiranje Stanka Legat, referent za šport Toni Lunder.

Naslednja točka na seji je bila postaviti smernice za nadaljnje delo.

Zadali so si nekaj nalog, ki naj jih uresničijo v bližnji prihodnosti. To so predvsem: organizirati športno dejavnost v TOZD, popestriti oglasno desko s prispevki, risbami, predlogi, organizirati delovne akcije, za 8. marec pripraviti razstavo itd. Predvsem se ne sme pozabiti na naše stalne naloge, kot je sodelovanje z vsemi družbenopolitičnimi organizacijami in samoupravnimi organi. Treba pa si je prizadevati tudi za večjo disciplino pri delu in odgovornost pri opravljanju delovnih nalog.

Stanka Legat

Zakladanje plavža (foto: I. Kučina)

PRIPRAVLJENOST JE VEDNO BOLJŠA KAKOR GOLO PRIČAKOVANJE

TITO

VREMENSKI ELEMENTI

Kaj je pravzaprav vreme?

Ko mestni človek živi v naravi, bodisi prisiljen ali pa se v tako življenje poda prostovoljno, živi z naravo mnogo bolj intenzivno kakor v vsakdanjem življenju. Močnejše so z naravo in spremembami v njej povezani ljudje, ki so od nje odvisni, na primer kmetje. Ti se vsak dan ozirajo v nebo, opazijo na njem vsako spremembo in z vremenom tako rekoč živijo. Kaj je pravzaprav vreme? V meteorologiji pravimo, da vreme opredeljujejo številni meteorološki elementi (temperatura in vlaga zraka, zračni pritisk, oblačnost, padavine, smer vetra in hitrost vetra, sončno sevanje in drugi) v nekem času oziroma krajšem časovnem obdobju — uri, dnevu, tednu, mesecu, v manjšem ali večjem delu ozračja.

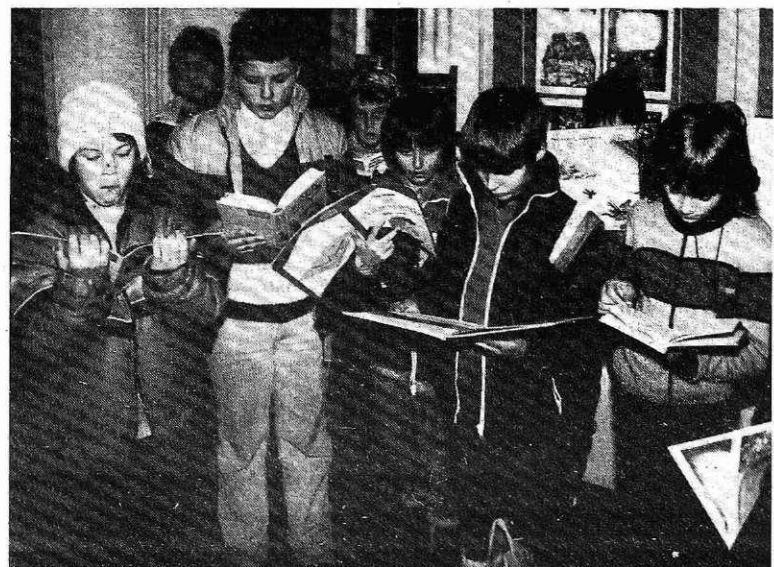
Vremenske elemente in pojave neprestano meri in opazuje na tisoče meteoroloških opazovalcev po vsej Zemlji. V veliko pomoč so jim drage naprave, ki jih z baloni spuščajo v višje plasti ozračja. Tam merijo in sporočajo izsledke nazaj na Zemljo. Posebne rakete in vremenski sateliti vse pogostejše sporočajo o dogajanjih v ozračju. Meteorološke službe podatke zbirajo, primerjajo, obdelujejo in ugotavljajo, kaj vse se dogaja v našem ozračju. Po teh podatkih in ustaljenih zakonitostih vremensolovci vsaj v grobem sestavijo napoved.

Sestava atmosfere

Atmosfera je plinski plašč, ki obdaja naš planet. Ta plinski plašč, ki ga imenujemo zrak, je mešanica raznih plinov, precej stalna do višine 25 kilometrov. Poleg vodne pare je v zraku še 78 odstotkov dušika, 21 odstotkov kisika, manj kot odstotek argona in 0,03 odstotka ogljikovega dioksida. Zrak je pri tleh gost, navzgor pa gostota in pritisk sprva hitro, nato pa vse počasneje pojemata. Polovica vse množine zraka je že pod 5.500 metri nadmorske višine. Skoraj vsi glavni vremenski pojavi nastajajo v spodnji plasti atmosfere — troposferi, ki sega do višine 8.000 metrov nad poloma oziroma 17.000 metrov visoko nad ekvatorjem. V tej plasti temperatura z višino pada povprečno za 6,5°C na 1000 m. Takšna temperatura razporeditev omogoča, da se zrak v troposferi lahko meša in pri tem prenaša izhlapelo vodno paro navzgor. Ta se zgosti v drobne kapljice ali kristalčke, ki sestavljajo meglo, oblake in padavine.

Temperatura zraka

Naš planet dobi tako rekoč vso toploto od Sonca. Sončni žarki gredo sicer skozi atmosfero, vendar se ta zaradi svoje plinske sestave od njih skoraj nič ne segreje. Zrak se segreje od tal, ki vpijajo sončne žarke. Ker je toplejši zrak lažji, se dviga in ogreva tudi višje plasti, vendar pa vladajo tu še drugi fizikalni zakoni, ki skrbijo za ravnovesje. Namišljenemu delčku zraka namreč pri dvigavanju temperatura pada, pri spuščanju pa raste. Te spremembe nastanejo s spremembo pritiska. Takšno ogrevanje ali ohlajanje zraka imenujemo adiabatno. Glavni vzrok za nastanek in razkroj oblakov in padavin je dvigavanje in spuščanje zraka, kar je bistveno za splošni razvoj vremena. Oblaki nastanejo samo tam, kjer se zrak dviga. Ker se dviga, se ohlaja, hladnejši zrak pa v sebi ne more zadržati toliko vlage kot tople, zato se ta izloči v obliki drobnih kapljic. Te se ob združevanju večajo in tako nastanejo deževne kaplje — padavine. S tem smo se dotaknili segrevanja in ohlajanja zraka, o temperaturi pa še nič. Merjenje temperature zraka je osnovna kot vsako merjenje na primerjavi. Torej kaže termometer svojo temperaturo in šele tedaj temperaturo zraka, če je z njo v temperaturnem ravnovesju. To pa je po definiciji tedaj, ko je termometer v vremenski hišici. Sevanje Sonca, Zemlje in predmetov na njej ter od njih odbita sončna svetloba deluje drugače na termometer kot na zrak.

Učenci OŠ karavanskih kurirjev NOB so si v Kosovi graščini ogledali razstavo ilustracij Matjaža Schmidta.

NE KUPUJ MAČKA V VREČI

Od srca sem si želel imeti model letala, takega, ki ga moraš sam sestaviti. Počasi sem zbral nekaj denarja in se zapodil po trgovinah. Buljil sem v izložbe, stikal po policah, vendar mi trgovke niso mogle ustreči. Katerikoli izdelek so mi pokazale, sem se namrdnil, saj se mi je vsak zdel preveč enostaven, premalo moderen ali pa celo iz navadne mehke plastike. Sklenil sem, da bom ob prvi priložnosti letalo kupil v Avstriji.

V Borovljah sem skoraj stekel iz avta do prve trgovine z igračami. Denar sem trdno stiskal v rokah in ga pred vstopom še enkrat preštel. V trgovini se nisem mogel odločiti, kateri model naj izberem, toliko jih je bilo. Vedel sem, da predraga ne morem kupiti, zato sem se oziral po tistih, ki so bili cenejši. Srečal me je za trepetalo, ko sem v ozadju police zagledal škaflo, na kateri je bil naslihan prelep avionček. Ravno takega

sem si želel! Trgovka mi je kupljeno igračo lepo zavila in komaj sem se ji uspel zahvaliti, tako sem zdrl v trgovino.

Že v avtu sem važno razvil svoj zaklad ter se ponosno smehljaj. Brat Peter je nestrpno čakal, kakšno čudo se bo prikazalo. Bolj ko sem odvijal papirje, bolj se je moj obraz daljšal in bolj kislo sem se smejal. Spustil sem pokrov škafle na tla, v oči sem začutil solze in brez besed sem se zagledal skozi okno. Mamica je pripomnila, da sem najbrž kupil mačka v vreči, Peter pa se je privoščljivo hihital. V škafli je bila pobarvanaka za cicibane in od togote sem sklenil, da je niti pobarval ne bom.

Boštjan Šolar, 5. c.
OŠ prof. dr. J. Plemlja Bled

PROIZVODNJA V LETU 1985

V času od januarja do decembra 1985 so bili v Železarni (brez Monterja iz Dravograda, ki je za svojimi planskimi obveznostmi zaostajal za okrog 33 odstotkov), ob upoštevanju gospodarskega načrta in operativnega programa, doseženi pri skupni in gotovi proizvodnji za prodajo naslednji rezultati:

SKUPNA PROIZVODNJA:

Mesec	Gosp. načrt ton	Program ton	Doseženo ton	% gosp. nač.	% program
Januar	120.390	118.970	113.784	94,5	95,6
Februar	116.170	114.450	112.082	96,5	97,9
Marec	122.870	124.920	129.880	105,7	104,0
April	115.340	117.340	122.281	106,0	104,2
Maj	119.890	119.890	121.356	101,2	101,2
Junij	115.700	155.400	112.166	96,9	97,2
Julij	119.410	118.910	111.744	93,6	94,0
Avgust	121.330	120.830	115.334	95,0	95,4
September	121.660	118.910	113.175	93,0	95,1
Oktober	118.780	116.470	113.728	95,7	97,6
November	119.670	116.700	114.122	95,4	97,8
December	123.590	118.120	119.370	96,6	101,1
Skupaj:	1.434.800	1.420.910	1.399.022	97,5	98,5

GOTOVA PROIZVODNJA:

Mesec	Gosp. načrt ton	Program ton	Doseženo ton	% gosp. nač.	% program
Januar	30.340	29.420	29.293	96,5	99,6
Februar	30.190	29.570	30.438	100,8	102,9
Marec	30.800	31.080	31.988	103,9	102,9
April	26.920	26.920	29.322	108,9	108,9
Maj	30.090	28.960	30.599	101,7	105,6
Junij	29.770	28.650	28.883	97,0	100,8
Julij	28.080	28.550	23.363	83,2	87,9
Avgust	29.490	29.440	31.122	105,5	105,7
September	30.430	30.000	28.447	93,4	94,8
Oktober	30.380	29.200	29.618	97,5	101,4
November	30.000	28.235	30.025	100,1	106,3
December	31.580	30.080	30.477	96,5	101,3
Skupaj:	360.320	349.605	353.575	98,1	101,2

STORITVE:

Mesec	Gosp. načrt ton	Program ton	Doseženo ton	% gosp. nač.	% program
Januar	2.690	2.250	2.262	84,1	100,5
Februar	2.720	2.720	2.192	80,6	80,6
Marec	3.310	3.080	2.745	82,9	89,1
April	3.080	3.060	2.104	68,8	68,8
Maj	2.130	3.260	1.717	80,6	52,7
Junij	2.150	3.270	3.385	157,4	103,5
Julij	2.115	2.545	3.260	154,1	128,1
Avgust	2.160	1.790	1.085	50,3	60,6
September	2.135	1.135	793	37,1	69,9
Oktober	2.145	1.145	426	19,9	37,0
November	2.095	1.810	622	29,7	34,4
December	2.190	210	595	27,2	283,4
Skupaj:	28.900	26.275	21.187	73,3	80,6

GOTOVA PROIZVODNJA ZA PRODAJO + STORITVE

Leto 1985	389.220	375.880	374.762	96,3	99,7
-----------	---------	---------	---------	------	------

Značilnost lanske letošnje proizvodnje je v slabem začetku (izredno nizke temperature, sneženje, delno pomanjkanje mazuta in plina, redukcije električne energije), predvsem v prvi polovici januarja in delno februarja, nakar se je proizvodnja bistveno popravila, tako da smo prvi kvartal zaključili z izpadom proizvodnje samo pri storitvah prevajanja, in sicer v Valjarni debele pločevine, zaradi pomanjkanja vložka.

Drugi kvartal in s tem prvo polletje smo v proizvodnem smislu uspešno zaključili, tako v skupni kakor tudi v gotovi proizvodnji za prodajo. Pri tem pa je bilo kazno, da se krivulja uspešnosti proizvodnje v juniju krepko nagiba, kar se je nadaljevalo še v tretjem kvartalu, ki je bil slab. Vzroki so bili predvsem velika odsotnost (dopusti), delno pomanjkanje tujega vložka, pomanjkanje delavcev, predvsem na ključnih delovnih mestih, in preveliki zastoji vzdrževalne in tehnološke narave.

V zadnjem kvartalu se rezultati proizvodnje niso bistveno popravili. Vzrok je predvsem pomanjkanje delavcev na ključnih delovnih mestih in vse preveč zastojev, tako vzdrževalne kakor tudi tehnološke narave, in pa seveda težave z električno energijo oktobra in na začetku novembra.

Proti koncu leta pa je nastalo še pomanjkanje naročil.

Asortimentskih obveznosti nismo najbolje izpolnjevali. Na začetku leta je primanjkovalo določenih legur, kasneje pa sta zaradi slabega koksa slabo delala oba plavža (količinsko in kvalitetsko), tako da je bilo v martinarni izpolnjevanje programa slabše.

Dobava vložka ni bila v predvidenih količinah in asortimentu, ne za domačo rabo, niti ne za usluge prevajanja. Izpad je bil najbolj občuten v Valjarni debele pločevine.

Livarna je za konec novembra izpolnila letni gospodarski načrt v skupni proizvodnji, njej pa so se v decembru pridružili še: martinarna, Valjarna Bluming-štekel, Hladna valjarna Bela, Jeklovlek, Vratni podboji in Elektrode.

TOZD PLAVŽ

Posledica slabe kakovosti koksa, je bilo pregorevanje šob in s tem nenormalno veliko zastojev, zato je TOZD dosegla izjemno slabe rezultate.

Gospodarski načrt je bil izpolnjen le z 89,4 odstotka, in to količinsko, asortimentsko pa še precej slabše.

TOZD JEKLARNA

Dosežena proizvodnja je 98,5 odstotkov gospodarskega načrta. Izpad skupne proizvodnje gre predvsem na račun EL Jeklarni, ki je dosegla le 94 odstotkov načrtovane količine. Martinarna je količinsko dobro delala in je gospodarski načrt izpolnila s 101,4 odstotka, ne pa tudi kvalitetsko — eden od vzrokov (večji) je tudi slaba kvaliteta in premalo grodija (Plavž).

Nasprotno pa EL Jeklarna precej bolje izpolnjuje kvalitetni asortiment, vendar močno zaostaja za planirano proizvodnjo, tako da rezultat ni najboljši, ker je premalo izdelane kvalitetske jekla. Elektro jeklarna se letos lahko pohvali z dosedaj daleč najvišjo proizvodnjo nerjavnih jekel.

Vzrok za izpad proizvodnje EL Jeklarni je, poleg redukcij električne energije (januar, oktober), nizke januarske temperature in zastoji vzdrževalne in tehnološke narave.

Kontiliv je letos odličil 57.636 ton gredic, kar je 96,0 odstotka gospodarskega načrta.

TOZD LIVARNA

Dosežena skupna proizvodnja je 109,1 odstotka, gotova za prodajo pa 98,7 odstotka. Livarna ni imela posebnih problemov in je bila prva TOZD, ki je gospodarski načrt skupne proizvodnje dosegla, in sicer že konec novembra.

TOZD VALJARNA BLUMING-ŠTEKEL

Skupna proizvodnja je bila glede na gospodarski načrt dosežena s 100,1 odstotka, gotova proizvodnja za prodajo pa s 94,9 odstotka, glede na operativni program pa s 100,9 odstotka. Operativni program prodaje je bil nižji zaradi preusmeritve jekla v Hladno valjarno Bela kot posledica nedobav tujega vložka (za HVB).

Preveliki zastoji in pomanjkanje vložka (Jeklarna) v tretjem četrtletju so vzrok, da rezultati niso bili še boljši. Slabša je bila kakovost dela, saj je morala v zadnjem četrtletju Valjarna štekel na 5-dnevni izredni remont zaradi slabe geometrije trakov, kar je povzročilo najmanj 1.000 ton izpada proizvodnje dinamo trakov.

V maju in juniju sta bila v remontu Valjarna Bluming-štekel in škarje Bronx.

Kampanje obratovanja potisne peči so bile zmeraj predolge — premalo izvaljanih slabov na dan, zato so se zaloge vložka za Valjarno debele pločevine povečevale.

Brušenja blumov je bilo količinsko manj, kot so načrtovali.

TOZD VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

Z gospodarskim načrtom predvideno skupno proizvodnjo je TOZD dosegla le z 98,5 odstotka. Osnovni vzroki izpada proizvodnje so podaljšanje rednega letnega remonta za en teden (oktobra) in tridnevni neplanirani izpad celotne proizvodnje v novembru zaradi menjave tračnic žerjavne proge v 3. hali Valjarne Bluming-štekel.

Gotova proizvodnja za prodajo same TO je bila dobra in je bila dosežena s 110,4 odstotka, izpadla pa je uslužnostna prodaja poljske žice (3.000 ton), ki je bila v načrtu, pa ni bila dobavljena.

TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

Dosežena skupna proizvodnja je bila 91,9 odstotka gospodarskega načrta in 97,0 odstotka nižjega operativnega programa, gotova za odpremo 106,7 odstotka gospodarskega načrta in 102,6 odstotka operativnega programa.

Zaradi nedobav planiranega tujega vložka za storitve prevajanja, je prišlo do občutnega izpada skupne proizvodnje (gospodarski načrt). Prav tako so izpad proizvodnje v prvem polletju povzročili izpad naročil enostavnejših kvalitet in tanjših dimenzij, podaljšanje rednega letnega remonta za en teden (iz aprila v maj) in utesnjenost prostora zaradi novogradenj.

Precej boljši rezultati pa so bili doseženi pri gotovi proizvodnji za prodajo, kjer je bil, ob boljšem kvalitetskem asortimentu, presežen tudi količinski gospodarski načrt ter tako dosežena rekordna realizacija. Večja gotova proizvodnja gre delno na račun preusmeritve iz storitev (ni bilo vložka), delno pa na račun zmanjšanja medfaznih zalog.

TOZD HLADNA VALJARNA BELA

Hladna valjarna Bela je vse leto dobro delala, čeprav so jo večkrat pestile težave zaradi naraščajočih zastojev, delnega pomanjkanja delavcev in vložka (predvsem nepravilna dobava planiranega tujega) in slabe kvalitete vložka. Posledica tega je bil slabši asortiment od predvidenega (nerjavna, dinamo, Cjekla).

V prvi polovici leta je bilo pomanjkanje tujega vložka za dom, nasprotno pa je bilo na voljo dovolj tujega vložka za storitve prevajanja, zato so bile te višje planirane (na račun domače prodaje), in tako, glede na gospodarski načrt, dosežene s 117,9 odstotka. Zaradi tega je bil operativni program gotove proizvodnje za prodajo nižji, vendar krepko presežen (104,7 %).

V uvodu omenjeni problem pomanjkanja naročil so imeli v decembru tudi v tej TO, zato je tudi operativni program v skupni proizvodnji nekaj nižji od gospodarskega načrta. Z dobrim delom pa sta bila v skupni proizvodnji dosežena in presežena gospodarski načrt (101,7 %) in operativni program (103,9 %) za leto 1985.

TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE

Zaradi neopravljenega, pa sicer načrtovanega letnega remonta Siemaga, je operativni program v skupni in v gotovi proizvodnji nekoliko višji od gospodarskega načrta.

Rezultati v skupni proizvodnji: gospodarski načrt 97,8 odstotka, operativni program 94,4 odstotka; gotova proizvodnja za prodajo: gospodarski načrt 100,8 odstotka, operativni program 96,7 odstotka.

Največji problemi te TOZD so bili delno pomanjkanje delavcev, slaba kvaliteta vložka, manjša produktivnost zaradi iztrošenih naprav in zastojev. Da je TOZD kljub vsem težavam dosegla take rezultate, je posledica pripadnosti kolektivu, saj za de-

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA IN PROGRAMA SKUPNE IN GOTOVE PROIZVODNJE ZA PRODAJO TER ODPREMO ZA LETO 1985

TOZD	SKUPNA PROIZVODNJA					GOTOVA PROIZVODNJA					ODPREMA za prodajo
	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 4/2	% 4/3	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 9/7	% 9/8	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
PLAVŽ	180.000	173.000	160.920,8	89,4	93,0	—	—	—	—	—	—
JEKLARNA	465.000	467.000	458.033,8	98,5	98,1	—	—	—	—	—	—
— SM	285.000	287.500	288.882,5	101,4	100,5	—	—	—	—	—	—
— EL	180.000	179.500	169.151,3	94,0	94,2	—	—	—	—	—	—
— ASEA	80.000	79.550	77.113,8	96,4	96,9	—	—	—	—	—	—
— LM	98.000	97.950	89.652,5	91,5	91,5	—	—	—	—	—	—
— BBC	2.000	2.000	2.385,0	119,3	119,3	—	—	—	—	—	—
LIVARNA	1.900	1.900	2.072,2	109,1	109,1	600	600	591,9	98,7	98,7	591,9
— jeklo	1.870	1.870	2.039,8	109,1	109,1	600	600	585,3	97,6	97,6	585,3
— kovino	30	30	32,4	108,0	108,0	—	—	6,6	—	—	6,6
BLUMING-ŠTEKEL	366.300	365.310	366.800,3	100,1	100,4	64.000	60.230	60.762,0	94,9	100,9	61.727,5
— bluming	189.300	188.300	196.595,6	103,9	104,4	4.000	4.000	4.113,1	102,8	102,8	4.099,4
— štekel	143.300	146.540	142.431,4	99,4	97,2	30.000	28.530	30.933,8	103,1	108,4	31.457,6
— štekel storitve	3.700	2.770	1.960,4	53,0	70,8	—	—	—	—	—	—
— termična obdelava	30.000	27.700	25.812,9	86,0	93,2	30.000	27.700	25.715,1	85,7	92,8	26.170,5
VALJARNA ŽICE	100.000	100.000	98.458,0	98,5	98,5	23.500	21.870	22.626,6	96,3	103,5	22.021,0
— valjarna žice	100.000	100.000	98.458,0	98,5	98,5	—	—	—	—	—	—
— valjarna žice storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VALJARNA DEBELE PLOČEVINE	74.000	70.080	67.992,6	91,9	97,0	60.700	63.110	64.774,2	106,7	102,6	65.235,8
— valjarna debele pločevine	63.400	65.810	67.146,6	105,9	102,0	—	—	—	—	—	—
— valjarna debele pločevine storitve	10.600	4.270	846,0	8,0	19,8	—	—	—	—	—	—
HLADNA VALJARNA BELA	100.000	97.930	101.718,5	101,7	103,9	84.500	78.520	82.239,1	97,3	104,7	82.288,2
— hladna valjarna Bela	85.000	79.080	84.033,5	98,9	106,3	—	—	—	—	—	—
— hladna valjarna Bela storitve	15.000	18.850	17.685,0	117,9	93,8	—	—	—	—	—	—
HLADNA VALJARNA JESENICE	25.000	25.900	24.454,5	97,8	94,4	20.500	21.370	20.666,9	100,8	96,7	20.854,0
— hladna valjarna Jesenice	23.000	23.910	22.303,4	97,0	93,3	—	—	—	—	—	—
— hladna valjarna Jesenice storitve	2.000	1.990	2.151,1	107,6	108,1	—	—	—	—	—	—
ŽIČARNA	45.000	44.500	43.162,9	95,9	97,0	33.000	32.800	30.945,6	93,8	94,4	30.817,4
— žičarna	45.000	44.500	43.162,9	95,9	97,0	—	—	—	—	—	—
— žičarna storitve	—	—	17,3	—	—	—	—	—	—	—	—
PROFILARNA	21.000	20.310	19.052,0	90,7	93,8	18.000	17.275	16.984,7	94,4	98,3	17.050,4
— HOP	18.520	17.915	17.573,7	94,9	98,1	17.020	16.195	15.927,4	93,6	98,4	16.056,0
— HOP storitve	100	75	136,3	136,3	181,7	—	—	—	—	—	—
— ronđele	780	915	961,1	123,2	105,0	780	915	961,0	123,2	105,0	898,1
— ronđele storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— diski storitve	1.200	1.090	346,4	28,9	31,8	—	—	—	—	—	—
— deli za cestno ograjo	400	315	34,5	8,6	11,0	200	165	96,3	48,2	58,4	96,3
SKLADIŠČE 38	1.000	660	1.103,0	110,3	167,1	1.000	570	1.103,0	110,3	193,5	1.083,8
VRATNI PODBOJI	1.400	1.370	1.413,6	101,0	103,2	1.400	1.370	1.412,6	100,9	103,1	1.426,6
JEKLOVLEK	23.500	23.000	23.502,3	100,0	102,2	23.300	22.820	22.520,7	96,7	98,7	22.185,7
ELEKTRODE	21.700	21.700	21.898,3	100,9	100,9	19.330	19.330	19.081,5	98,7	98,7	18.935,2
— elektrode + varilna žica	17.500	17.500	16.748,2	95,7	95,7	17.430	17.430	16.712,5	95,9	95,9	16.640,7
— varilna žica storitve	—	—	4,6	—	—	—	—	—	—	—	—
— varilni prašek	800	800	935,6	117,0	117,0	800	800	925,6	115,7	115,7	851,0
— suha el. masa	400	400	459,6	114,9	114,9	400	400	459,6	114,9	114,9	459,6
— ognjevarni material	3.000	3.000	3.750,3	125,0	125,0	700	700	983,8	140,5	140,5	983,9
ŽEBLJARNA	9.000	8.250	8.438,9	93,8	102,3	8.990	8.240	8.381,1	93,2	101,7	8.230,2
MONTER DRAVOGRAD	10.000	7.769	6.737,6	67,4	86,7	10.000	7.769	6.737,6	67,4	86,7	6.737,6
SKUPAJ	1.444.800	1.428.679	1.405.759,3	97,3	98,4	368.820	355.874	358.827,5	97,3	100,8	359.185,3
ELEKTRODE ZAGREB	—	—	—	—	—	1.500	1.500	1.485,2	99,0	99,0	1.485,2
SKUPAJ	—	—	—	—	—	370.320	357.374	360.312,7	97,3	100,8	360.670,5
Storitve	—	—	—	—	—	28.900	26.275	21.186,8	73,3	80,6	21.186,8
SKUPAJ	—	—	—	—	—	399.220	383.649	381.499,5	95,6	99,4	381.857,3

DELO OBČINSKE ORGANIZACIJE ZSS JESENICE V ZADNJEM ŠTIRILETNEM OBDOBJU

lavce te valjarne praktično ni bilo prostih sobot.

TOZD ŽIČARNA

Največji problem te TO lani je bilo pomanjkanje delavcev na ključnih delovnih mestih in velika odsotnost. Kljub temu, da so, podobno kot v Hladni valjarni Jesenice, poizkušali izpadlo proizvodnjo doseči ob prostih sobotah in nedeljah, jim je to le delno uspelo. Tako so v skupni proizvodnji dosegli 95,9 odstotka predvidene proizvodnje, v gotovi za prodajo pa 93,8 odstotka — vse skupaj v primerjavi z gospodarskim načrtom.

TOZD PROFILARNA

Delno pomanjkanje delavcev, občasno pomanjkanje vložka (remont škarij Bronx), pogoste menjave zaradi razdrobljenih naročil in pomanjkanje naročil v decembru so vzrok za izpad proizvodnje — tako skupne, ki je bila dosežena z 90,7 odstotka, kot gotove za prodajo s 94,4 odstotka glede na gospodarski načrt.

TOZD VRATNI PODBOJI

Proizvodnja v letošnjem letu je dobro potekala, kljub občasni pomanjkanju naročil. V skupni in gotovi proizvodnji je bil gospodarski načrt izpolnjen s 101,0 odstotka.

TOZD JEKLOVLEK

Jeklovlek, v prejšnjih letih znan kot permanentni izpolnjevalec planskih obveznosti, je bil letos tej nalogi le s težavo kos in še to samo v skupni proizvodnji. Vzroki so v čedalje večjem številu zastojev, slabši kakovosti vložka, predvsem pa pomanjkanju sicer planiranih naročil debelejših dimenzij za BK linijo. Tako je bila skupna proizvodnja dosežena s 100,0 odstotka po gospodarskem načrtu, po znižanem operativnem programu pa s 102,2 odstotka, gotova za prodajo s 96,7 odstotka gospodarskega načrta in 98,7 odstotka nižjega operativnega programa.

TOZD ELEKTRODE

TO Elektrode so v lanskem letu dobro delale, saj so z gospodarskim načrtom predvideno skupno proizvodnjo dosegle s 100,9 odstotka, nekaj nižja pa je gotova proizvodnja za prodajo, ki je dosežena z 98,7 odstotka.

Vzrok za manjšo količinsko prodajo je predvsem pomanjkanje naročil za debelejšje dimenzije in zaradi tega nižje teže.

TOZD ŽEBLJARNA

Čprav so bile vse leto težave zaradi okvar žebliarskih strojev in delnega pomanjkanja delavcev, bi Žebliarna svoje planske obveze izpolnila, če ne bi prišlo do izpada naročil za ZDA, tako da ta TO v decembru praktično ni nič delala. Kljub temu pa so letne planske obveze izpolnjene v skupni proizvodnji s 93,8 odstotka in pri gotovi za prodajo s 93,2 odstotka glede na gospodarski načrt. Operativni program je v skupni proizvodnji izpolnjen s 102,3 odstotka, pri gotovi za prodajo pa s 101,7 odstotka.

Miloš Piščanec

Na včerajšnji skupščini občinskih organizacij Zveze sindikatov Slovenije — Jesenice so delegatom predložili v razpravo poročilo o delu občinske organizacije zveze sindikatov v obdobju 1982—1986 in programske usmeritve za delo občinskega sveta ZSS Jesenice za obdobje 1986—1990. Poleg tega so bile na dnevnem redu volitve novega občinskega sveta ZSS in delegatov za deseti kongres ZSJ in 11. kongres ZSS.

Obdobje, ki ga obravnava poročilo, je značilno po zaostrovanju nakopičenih problemov in težav in zastoji v materialnem razvoju in samoupravnih družbenoekonomskih odnosih. Čeprav so bile v dolgoročnem programu gospodarske stabilizacije zelo konkretno opredeljene naloge in cilji nadaljnjega razvoja, pri uresničevanju nekaterih temeljnih ciljev še nismo dosegli napredka, navaja poročilo. Vzroki so v povečanem administrativno — etatičnem odločanju in v nekaterih še neurejenih sistemskih rešitvah razvoja gospodarstva, prezadolženosti v tujini, poleg zaostrenih gospodarskih in političnih razmer v svetu.

Vse to je seveda vplivalo na boleč padec življenjskega standarda in slabšanje materialnega položaja družbenih dejavnosti. Z omejevanjem sredstev za osebno in skupno porabo nismo uspeli zmanjšati inflacije, nasprotno, visoka stopnja inflacije povzroča vrsto negativnih posledic, med drugim tudi poglobljanje gmočnih in socialnih razlik. Ob vseh teh pojavih so se zmanjševale možnosti, da delavci odločajo o razporejanju dohodka, resolucijsko določanje prispevnih stopenj za skupno porabo oziroma njihovo indeksiranje pa je delegatske skupščine spreminilo v formalna glasovalna telesa. To je še poglobljalo nezadovoljstvo med delavci in povečevalo nezainteresiranost za delo v delegacijah, samoupravnih organih, pa tudi v družbenopolitičnih organizacijah.

V takih razmerah, ki so zahtevale tudi večjo aktivnost, so delovale sindikalne organizacije in organi, katerih učinkovitost dela je bila različna. Sindikati, poudarja poročilo, ne moremo biti zadovoljni z rezultati svojega dela, vendar pa bi bila vsakršna pavšalna kritika krivična. Čeprav je bil sindikat prisoten na vseh področjih družbenega delovanja, je ostal s svojimi pobudami večkrat osamljen. Tudi nekatere akcije, ki jih je vodil sindikat, niso dale pričakovanega rezultata, ker je bil zalogaj za aktiviste v osnovnih organizacijah večkrat prevelik. Včasih pa je bila posredi tudi šibka organiziranost in neenotnost, pa tudi pomanjkanje argumentov. Prihajalo pa je tudi do nekaterih dezinformacij, kar je še povečevalo nezaupanje in nezadovoljstvo med delavci, sindikalni aktivisti pa niso mogli ali niso bili sposobni dati ustreznega odgovora. Pri tem, navajajo, je zatajil tudi informacijski sistem.

V obdobju, ki ga obravnava poročilo, so bile osnovne organizacije in organi zveze sindikatov v OZD prisotni pri reševanju problemov in nalog v zvezi s proizvodnjo in poslovanjem, izvajanju politike gospodarske stabilizacije, uvajanju dela v prostih sobotah, izpolnjevanju planskih, še zlasti izvoznih obvez in drugih nalog. Vendar, kakor ugotavlja poročilo, pa sta visoka inflacija in rast cen sproti izničevali napore de-

lavcev v organizacijah združenega dela. Posledice tega pa so tudi v javnih nezainteresiranosti, brezizhodnosti, kritiziranja, posploševanja in podobno.

Ker so delovanje občinskega sveta zveze sindikatov obravnavali na rednih letnih sejah, poročilo o delu občinske organizacije zveze sindikatov v obdobju 1982—1986 vsebuje le najpomembnejša področja delovanja, kjer je bil občinski svet s svojimi organi in delom prisoten.

Veliko pozornost so v tem času namenjali krepitvi pomena in vloge osnovnih organizacij zveze sindikatov in boljši povezanosti z občinskim svetom. Pri tem pa so pomembno vlogo, ki ni bila povsod izkoriščena, odigrale sindikalne skupine, ki so in morajo v prihodnje še bolj postati, živa povezava med izvršnimi odbori osnovnih organizacij in članstvom. Za izboljšanje informiranosti osnovnih organizacij in članstva je občinski svet izdal mesečno informacijo, pa tudi povratna informacija se je izboljšala, čeprav vse osnovne organizacije se ne pošiljajo zapisnikov svojih sej in sestankov. Povezanost z osnovnimi organizacijami in konferencami osnovnih organizacij so uresničevali tudi z neposrednimi obiski in razgovori, še zlasti o ključnih vprašanjih našega družbenoekonomskega razvoja.

Aktivnost sindikalnih organizacij, med obema skupščinama sta usmerjala občinski svet zveze sindikatov in njegovo predsedstvo, ki sta obravnavala tudi najaktualnejša razvojna vprašanja in probleme ter do njih sprejemala ustrezna stališča in opredeljevala aktivnosti.

Občinski svet in njegovo predsedstvo sta tudi ocenjevala delo osnovnih organizacij zveze sindikatov in pri tem ugotavljala, da je bila večina izvršnih odborov osnovnih organizacij zelo aktivna, vendar pa ta aktivnost prek sindikalnih skupin ni dovolj prodirla med članstvo. Osnovne organizacije so bile obremenjene s številnimi nalogami in problemi, vendar pa usposobljenost predsednikov in izvršnih odborov ni bila povsod taka, da bi zagotavljala kvaliteto in učinkovito reševanje problemov in nalog. Zato bodo morali v prihodnje še večjo pozornost nameniti usposabljanju sindikalnih aktivstov.

Poročilo v nadaljevanju obravnava osnovne značilnosti in probleme na posameznih področjih gospodarske dejavnosti v občini in področja, kjer je bila angažirana tudi občinska organizacija sindikata. Mnogokje so bili doseženi pomembni premiki, veliko razvojnih nalog pa je ostalo, zaradi različnih vzrokov, neuresničenih in jim bo potrebno v tem srednjeročnem obdobju nameniti osnovno pozornost.

Poleg upadanja življenjskega standarda je za preteklo obdobje značilno tudi zmanjševanje sredstev za zadovoljevanje skupnih družbenih potreb. To se je še zlasti odražalo na področju zdravstva in izobraževanja pa tudi na vseh ostalih področjih družbenih dejavnosti. Z indeksiranjem in resolucijskim omejevanjem skupne družbene porabe so bile družbene dejavnosti postavljene v položaj čistega porabnika, namesto da bi jih obravnavali kot sestavino združenega dela. Zato ugotavlja poročilo, je očiten zastoj pri svobodni menjavi dela, delavci v družbenih dejavnostih pa so bili postavljeni v neenakopraven položaj, v primerjavi z delavci v gospodarstvu. Občinski svet zveze sindikatov in njegovo predsedstvo sta večkrat obravnavala to problematiko in dala tudi več predlogov in pobud za reševanje teh vprašanj, med drugim tudi, da v prvem tromesečju letošnjega leta o tem spregovorijo skupščine samoupravnih interesnih skupnosti in vsi trije zbori Skupščine občine Jesenice. V reševanje te problematike, poudarja poročilo, pa se bodo morale bolj vključevati tudi osnovne organizacije zveze sindikatov. S podobnimi težavami kot delavci v družbenih dejavnostih se srečujejo tudi delavci carine in milice.

Občinski svet zveze sindikatov in njegovo predsedstvo z ostalimi organi so sodelovali pri oblikovanju programa dela zborov Skupščine občine Jesenice in bili pobudniki obravnav nekaterih aktualnih problemov in nalog. Žal, pa, ugotavljajo, kljub aktualnosti obravnavanih vprašanj v zborih občinske skupščine, ni bilo

ustreznih razprav in pobud v delegatski bazi. V tem mandatnem obdobju so gradiva za seje družbenopolitičnega zbora Skupščine občine redno obravnavali na enem od organov občinske organizacije sindikata ali v skupini delegatov in do pomembnejših vprašanj oblikovali stališča sindikata. Manj so bili vključeni v delo skupščin samoupravnih interesnih skupnosti, vendar pa so tudi s področja družbenih dejavnosti obravnavali nekatere aktualna vprašanja in sprejeli ustrezna stališča ali pobude.

V obravnavanem obdobju, navaja poročilo, v občini ni bilo hujših konfliktnih stanj, čeprav je naraščalo nezadovoljstvo delavcev, razen nekaterih izsiljenih oziroma na zahtevo delavcev sklicanih sestankov oziroma zborov delavcev.

V zadnjem letu je bilo precej časa namenjenega pripravam na letošnje volitve, kar pa se je povezovalo tudi s številnimi drugimi aktivnostmi in nalogami. Med te sodijo občani zbori osnovnih organizacij sindikata, razprave o gradivu za kongresa Zveze sindikatov Slovenije in Zveze sindikatov Jugoslavije, o planskih dokumentih OZD in širše družbenopolitične skupnosti, o gradivu Kritična analiza delovanja političnega sistema socialističnega samoupravljanja in drugo. V vseh okoliščinah se teh nalog niso lotili dovolj odgovorno, kar še posebej velja za razprave o gradivu za kongresa sindikatov.

Poročilo omenja tudi nekaj drugih aktivnosti občinske organizacije zveze sindikatov, kot so vključevanje v reševanje problematike usklajevanja pokojnin, dejavnosti upokojenecv oziroma njihovih društev, organizacija prvomajskih prireditev na Poljanah in sodelovanje z občinskim svetom Zveze sindikatov pobratene občine Trbovlje.

Drugi del poročila obsega delovanje organov občinskega sveta ZSS Jesenice:

— **Svet za vprašanja uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije** se je redno sestajal pred seji, predsedstva in obravnavala analize gospodarjenja v občini, uresničevanje resolucijskih usmeritev in druge tekoče probleme gospodarjenja v občini ter predlagal ustrezna stališča in pripombe predsedstvu.

— **Svet za vprašanja delovnih in življenjskih razmer delavcev** je zlasti obravnaval problematiko s področja stanovanjskega gospodarstva, socialne politike in zaposlovanja, prehrane med delovnim časom, regrese za letni oddih in opredelitve teh vprašanj v srednjeročnih in dolgoročnih planskih dokumentih občine in republike.

Svet za vprašanja delitve po delu in rezultatih dela je deloval pri dograjevanju sistema delitve dohodka po delu in rezultatih dela in sodeloval pri reševanju posameznih konkretnih vprašanj s tega področja v nekaterih organizacijah združenega dela. Nekatera vprašanja je reševal skupaj s Klubom samoupravljalcev, pri analizi kadrovske situacije na tem področju pa so ugotovili, da nam v občini primanjkuje ustreznih strokovnjakov. Kljub nekaterim pozitivnim premikom pa svet ugotavlja, da je veliko usmeritev o reševanju tega vprašanja še vedno le na papirju.

Svet za vprašanja uveljavljanja socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov je obravnaval aktivnosti v okviru zaključnih računov in ocen uspešnosti dela poslovalnih delavcev, poleg nekaterih drugih konkretnih vprašanj.

Svet za izobraževanje, znanost in kulturo je začetni izhodišča za organiziranje kulturne akcije v občini in si prizadeval za usposabljanje kulturnih animatorjev v osnovnih organizacijah zveze sindikatov. Pri tem je ostalo še precej neresenih nalog za naslednje mandatno obdobje. Obravnavali so tudi nekatere vprašanja s področja izobraževanja in znanosti in oblikovali ustrezna stališča. Pri svojem delu pa so ugotovili, da bi zaradi obsežnosti področij v pristojnosti sveta, morali razmišljati o ustreznih delitvi dela.

Svet za tradicije delavskega gibanja je predvsem deloval pri zbiranju in obdelavi zgodovinskega gradiva razvoja delavskega gibanja po osvoboditvi. Ker je to dolgoročna naloga, bo temu vprašanju namenjena aktivnost tudi v naslednjem mandatnem obdobju, s tem da bo potrebno tudi usposabljanje kadre za delovanje na tem področju.

Odbor za SLO in družbeno samozaščito je tekoče obravnaval oceno razmer v sindikalni organizaciji in sodeloval pri ažuriranju obrambnih

in vanostnih načrtov ter enake aktivnosti spodbujal tudi v osnovnih organizacijah sindikata.

Odbor za mednarodno dejavnost je obravnaval nekatere vidike mednarodne dejavnosti in aktivnosti občinske organizacije zveze sindikatov in nekaj konkretnih mednarodnih povezav.

Odbor za obveščanje in politično propagando je deloval predvsem pri pospeševanju obveščanja v sredstvih javnega obveščanja (»Železar« LRP »Triglav« Jesenice) in obveščanja v osnovnih organizacijah.

Odbor za družbenopolitično izobraževanje, usposabljanje, sindikalna priznanja in kadrovske zadeve je deloval zlasti na področju kadrovske problematike in sindikalnih priznanj, občasno pa tudi na ostalih področjih pristojnosti odbora.

Odbor za inventivno dejavnost si je prizadeval za razširjanje množične inventivne dejavnosti v občini in s tem namenom obiskal 18 organizacij združenega dela, katerim je posredoval tudi pravilnik Železarne Jesenice, ki ureja inventivno dejavnost, da bi jim s tem pomagal pri normativnem urejanju tega vprašanja. Odbor z doseženimi rezultati ni zadovoljen, saj razen Železarne v občini ni čutili večjega premika na tem področju. Kot vzrok za to odbor ugotavlja tudi nezainteresiranost ali celo odpor poslovalnih delavcev do te dejavnosti. Odbor je zato predlagal, da osnovne organizacije pri ocenjevanju uspešnosti dela poslovalnih delavcev upoštevajo tudi njihov odnos do novatorstva.

Komisija za šport, rekreacijo in izrabo prostega časa je sodelovala pri organizaciji letnih in zimskih športnih iger občinske organizacije sindikata in pri usposabljanju animatorjev za športno — rekreativno dejavnost.

Občinski odbori sindikatov dejavnosti niso v celoti odigrali svoje vloge, ugotavlja poročilo. Kljub temu da so obravnavali specifično problematiko za posamezne dejavnosti, bi morali bolj učinkovito delovati pri reševanju tekoče problematike posamezne dejavnosti.

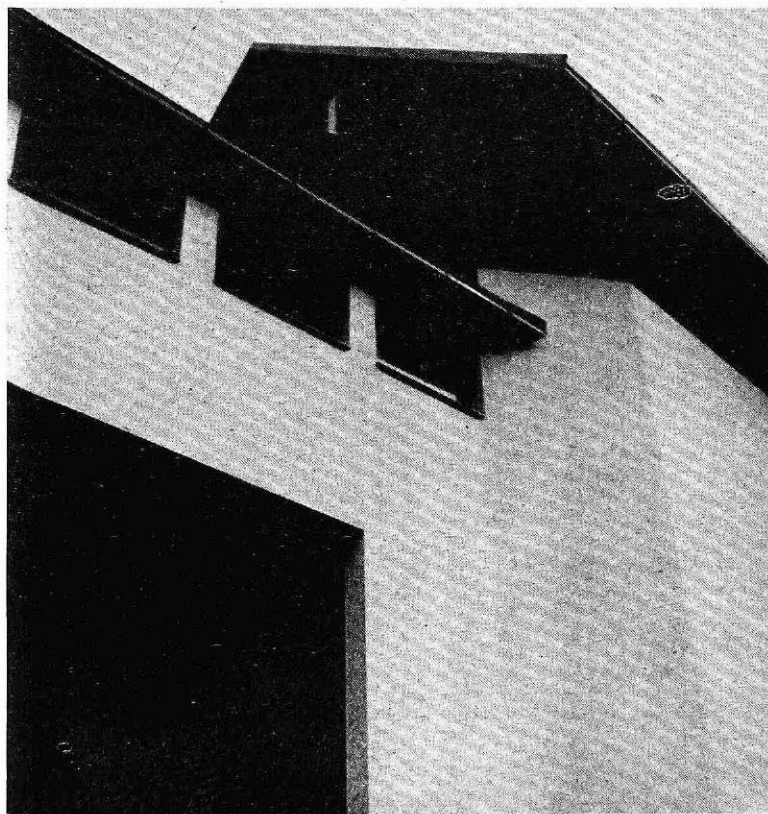
Odbor za proizvodno delovno tekovanje kovinarjev je skupaj s številnimi aktivisti organiziral občinska in v zadnjih letih delno tudi regijska tekmovalna kovinarjev. Posamezni člani pa so svoj delež prispevali tudi k izvedbi republiških in zveznih tekmovalij.

Delo pravne posvetovalnice je pogodbeno dve uri tedensko opravljal strokovni delavec. Pravno pomoč so iskali predvsem posamezni delavci in v posameznih primerih OZD, le osnovne organizacije zveze sindikatov ne koristijo te pomoči. Največ obravnavanih primerov se je nanašalo na disciplinske zadeve, invalidska nadomestila za delo na drugih delovnih mestih, odškodninske spore, stanovanjsko problematiko, vprašanja osebnih dohodkov in nepravilne razporeditve na delovne naloge. Težišče dela je bilo predvsem v pravnem svetovanju, manj v pisnih zahtevkih na organizacije združenega dela ali sodišče združenega dela.

Delo Kluba samoupravljalcev je bilo v drugem mandatnem obdobju 1982—1985 usmerjeno v organizacije družbenopolitičnega izobraževanja, izmenjavo samoupravljalških izkušenj in svetovanja. Tudi v tem mandatnem obdobju so si prizadevali za nadaljnjo krepitev samoupravne organiziranosti in izboljšanje povezave s samoupravnimi okolji, še zlasti s osnovnimi organizacijami zveze sindikatov, da bi bili programi dejavnosti kluba čimbolj odraz resničnih potreb in interesov samoupravljalcev.

Predvsem na začetku iztekaajočega se delegatskega mandatnega obdobja je klub pri svojem delu dajal močnejši poudarek usposabljanju delegatov, kontinuirano pa je potekalo usposabljanje kadrov tudi za druga področja samoupravne dejavnosti, poleg inštruktaž, strokovnih nasvetov, posvetov in predavanj. Klub je redno izdal Bilten, v katerem je objavljali prispevke s področja družbenopolitične aktivnosti v občini in širši družbenopolitični skupnosti. Klub je v letu 1984 prejel zvezno priznanje »27. julij«.

Toliko iz poročila občinske organizacije zveze sindikatov v obdobju 1982—1986, o programskih usmeritvah za naslednje mandatno obdobje pa nekaj več v prihodnji številki Železarja.

Ritem detajlov (foto: B. Grce)

DELEGATSKI SISTEM V ŽELEZARNI

ANALIZA DELOVANJA DELEGACIJ ŽELEZARNE JESENICE ZA ZBOR ZDRUŽENEGA DELA

Analiza ali vsaj celovitejša ocena delovanja delegacij Železarni ni bila nikoli narejena, medtem ko smo dokaj dobro pokrivali področje delovanja delegacij in zlasti konferenc delegacij za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti (za posamezna obdobja so bile pripravljene analize udeležbe). Tudi analize izvajanja delegatskega sistema v zborih občinske skupščine (za leto 1982, 1983 in 1984), ki jih pripravlja sekretariat občinske skupščine, so se osredotočile bolj na delovanje zborov, manj pa na delo temeljnih delegacij in konferenc delegacij.

Kritična analiza političnega sistema (v nadaljevanju Kritična analiza) ugotavlja (str. 39), da je za uresničevanje delegatskega skupščinskega sistema najpomembnejša prav delegacija, čeprav je v praksi praviloma ena najslabše razvitih sestavin delovanja delegatskega sistema. Nekatere ocene so še ostrejšje, saj menijo, da so slabosti pri delovanju zborov občinskih skupščin pretežno pogojene in le zunanji izraz

mного globljih problemov delegacij v združenem delu (Ciril Ribičič). H Kritični analizi se bomo še večkrat vrnili, najprej pa si oglejmo pregled prisotnosti delegacij Železarni za zbor združenega dela po temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih. Iz prve tabele lahko razberemo tudi število razprav in delegatskih vprašanj, ki so jih delegacije imele na zborih združenega dela (ZZD).

TABELA 1:

	Prisotnost 1-37 seje (ZZD)	Delegacija se ni sestala in določila delegatov	Neopravičena odsotnost	Opravičena odsotnost	Število razprav	Število delegatskih vprašanj
PLAVŽ	27	10	0	0	0	0
JEKLARNA	22	10	3	2	0	0
LIVARNA in JEKLARNA	30	4	2	1	2	0
BLUMING ŠT.	28	1	5	3	1	0
VALJARNA ŽICE	22	15	0	0	0	0
DEBELE PL.	14	14	6	3	1	0
HVB	25	8	1	3	9	3
HVJ	24	9	3	1	1	0
ŽICARNA	18	13	2	4	3	0
PROFILARNA in VRATNI	24	1	5	7	0	0
PODKOJI	34	0	3	0	1	0
JEKLOVLEK	22	8	4	3	0	0
ELEKTRODE	29	2	1	5	21	3
STROJNE	36	0	1	0	29	5
DELAVNICE	36	0	1	0	14	0
REMONTNE	30	1	2	4	2	1
VZDRŽEVANJE	26	4	3	4	0	0
ENERGETIKA	22	13	0	2	0	0
TRANSPORT	32	1	1	3	6	1
DRUŽBENA	35	0	2	0	40	2
PREHRANA	34	2	1	0	37	1
KO-FI						
KSI						
ETN						

Aktivnost delegacij v mandatnem obdobju od 1982 do 1986 (zadnja seja, ki je zajeta v tabeli nosi datum 30. 10. 1985) je zelo različna. Več kot na polovici sej zboru sta bili odsotni delegaciji Valjarne debele pločevine in Žičarne. Skoraj na vseh sejah pa so bile prisotne delegacije delovnih skupnosti, Vzdrževanja, Remontnih delavnic, Jeklovleka, pa tudi (čeprav v manjši meri) delegacija Strojnih delavnic in Energetike.

Ze na prvi pogled je očito, da pozitivno izstopajo delegacije temeljnih organizacij z relativno višjo izobrazbo in kvalifikacijsko strukturo. Čeprav je prisotnost delegacij na sejah zborov nujen (osnovni) pogoj njene aktivnosti, pa sama prisotnost ne pomeni, da je delegacija tudi aktivna. Natančneje merilo aktivnosti je število razprav in delegatskih vprašanj na sejah zboru združenega dela. Sedem (7) delegacij v celotnem mandatnem obdobju ni razpravljalo niti na eni seji: Plavž, Jeklarna, Valjarna žice, Transport, Družbena prehrana, Elektrode ter skupna delegacija Profilarne in Vratnih podbojev. Štiri delegacije pa so razpravljale samo enkrat: Valjarna bluming-štel, Valjarna debele pločevine, HVJ in Jeklovlek. Imamo pa tudi izredno aktivne delegacije, predvsem KSI in ETN, pa tudi Remontne in Strojne delavnice, ki ne izstopajo samo v Železarni, temveč tudi v primerjavi s celotno delegatsko strukturo zboru.

Očitno delegacije (predvsem tiste, ki zastopajo temeljne organizacije z nižjo kvalifikacijsko strukturo) niso sposobne formulirati smernic za delo svojih delegatov. Zato je velikokrat edino, kar naredi delegacija, to, da pošlje delegata na sejo zboru.

Kaj menijo delegati za zbor združenega dela o vzrokih za slabo delovanje delegacij? V anketi (november 1984) smo jim zastavili vprašanje, povzeto iz raziskave delegatskega sistema v SR Sloveniji: KATERI SO PO VAŠEM MNENJU NAJPOMEMBNEJŠI RAZLOGI ZA TO, DA DELEGACIJE ZA ZBOR ZDRUŽENEGA DELA V VAŠI TOZD OZ. DS NE DELUJEJO TAKO, KOT BI MORALE? Odgovori, ki smo jih ponudili delegatom, so zoževali vzroke skoraj izključno na raven temeljne delegacije. Izključeni so bili torej vzroki, ki so jih delavci - npr. v javni razpravi o samoupravnem informiranju in komuniciranju - najpogostejše izpostavljali: nemožnost vplivanja na že sprejete odločitve na višjih nivojih.

Presenetil nas je velik delež delegatov, ki menijo, da delegacije dobro delujejo. Še posebej velik je njihov delež med tistimi, ki imajo nižjo izobrazbo. Na primer, med delegati z osmimi razredi osnovne šole in manj, jih kar 36,8 odstotka meni, da delegacije dobro delujejo. Pregled prisotnosti in razprav delegacij na zboru združenega dela pa nasprotno (kar smo tudi pričakovali) kaže na to, da so izrazito aktivnejše delegacije temeljnih organizacij z višjo izobrazbeno strukturo. Višja izobrazba delegatov očitno povečuje tudi kriti-

čnost, ki pa se ne kaže samo navzven, do »drugih«, temveč tudi v samokritiki. Odgovori delegatov (tako v Sloveniji, kot tudi pri nas) kažejo, da so v prvi vrsti za slabo delo delegacij krivi sami, njihova premajhna odgovornost, aktivnost in discipliniranost (38,8 odstotka v Železarni). Na drugem mestu delegati za slabo delo delegacij krivijo odsotnost družbenopolitičnih organizacij (29,2 odstotka). V kritiki družbenopolitičnih organizacij izrazito prednjačijo člani zveze komunistov. Kar 44,2 odstotka (med nečlani le 16,3 odstotka) jih meni, da družbenopolitične organizacije posvečajo delu delegacij premalo pozornosti. Odsotnosti družbenopolitičnih organizacij se pridruži še nepovezovanje s samoupravnimi organi in prepuščenost delegacij samim sebi. Delegacije si očitno niso (ali niso mogle) pridobiti ustrezen status in ugled: Sejam delegacij se vodstveni in strokovni delavci ne udeležujejo, delavski sveti ne obravnavajo zadeve iz dela delegacij, družbenopolitične organizacije niso usmerjene v delovanje delegacij... Take delegacije so krhek in nemočen člen v procesu delegatskega skupščinskega odločanja. Ignorantski odnos vodstvenih in strokovnih delavcev, delavskega sveta in družbenopolitičnih organizacij kaže na to, da so delegacije brez realne moči v svojem okolju.

Kaj v zvezi s temi ugotovitvami predlaga Kritična analiza političnega sistema? Kritična analiza je mnenja, da je potrebno čim bolj konkretno postaviti vprašanja, o katerih delovni ljudje in občani obvezno dajejo smernice svojim delegacijam, in način, kako se to uresničuje. Tudi družbenopolitične organizacije morajo pravočasno dati smernice in sprejeti stališča, na podlagi katerih morajo delovati delegacije in delegati.

Kritična analiza tudi meni, da moramo v samoupravnih splošnih aktih nujno zaščititi temeljne pravice, obveznosti in odgovornosti delegacije. Zastaviti je treba vprašanja, o katerih so delegacije dolžne poročati svoji delegatski bazi. Poudarja tudi vlogo poslovnih organov, ki so dolžni skrbeti za strokovno pomoč in zagotavljanje najnujnejših možnosti za delo delegacij. Nujno je razvijati tudi večjo koordinacijo delegatskega odločanja v delovni organizaciji. Da je večja koordinacija delegacij na ravni Železarni potrebna, kaže tudi trditev vodje delegacije za zbor združenega dela iz Strojnih delavnic: »Zgodi se tudi, da delegati Železarni prihajamo na zbor združenega dela skupščine z zelo različnimi stališči in zahtevami delegacij... Iz tega sledi, da naša delegatska baza, ki zajema preko 20 delegatskih mest, ni dobro povezana. Na zbor združenega dela bi morali priti z enotnimi stališči.«

Kritična analiza išče vzroke za slabo delovanje delegatskega sistema tudi v nerealiziranih družbenih predpostavkah za njegovo delovanje: »Vzporedno z ustavno določenimi oblikami delegatskega odločanja obstaja tudi zunajin-

stitucionalno odločanje, ki grozi, da se bo spremenilo v paralelni sistem. Zaradi tega je delegatsko odločanje pogosto le formalno. Pri delegatskem odločanju imajo pomemben vpliv na sprejemanje odločitev med seboj povezani poslovnosti organi v organizacijah združenega dela in bankah, kakor tudi izvršilni in upravni ter politično-izvršilni organi družbenopolitičnih organizacij oziroma njihove ožje strukture in vplivni posamezniki, tako da se take odločitve le formalno potrjujejo v delegatskih skupščinah.« (str. 38)

Ta kritika formalizma v delegatskem odločanju zadeva tudi »nas« in ne samo »druge«. V raziskavi delegatskega sistema smo delegatom za zbor združenega dela Železarni Jesenice postavili anketno vprašanje, s katerim

TABELA 2

	Delegati Železarni Jesenice	Projekt »delovanje in uresničevanje delegat. sistema v SRS«
1 — delegati v zboru	26,5	43,0
2 — predsednik zboru	2,0	8,7
3 — izvršni svet skupščine	34,7	17,3
4 — strokovne službe	8,2	8,3
5 — vodstva družbenopolitičnih organizacij	2,0	6,3
6 — kdo drug: kdo	2,0	1,0
7 — vsi imajo enak vpliv	8,2	5,0
8 — ne vem kdo	16,3	9,6
brez odgovora	—	0,7

Izvršni svet ima po mnenju delegatov Železarni največji vpliv na odločitve, ki jih sprejemajo na zboru združenega dela. Slovenska raziskava delegatskega sistema (anketa je bila izvedena leta 1981) je pokazala precej boljše rezultate, saj je takrat kar 43 odstotkov delegatov menilo, da imajo največji vpliv v zboru delegati sami. Tudi sekretar občinske skupščine je v Biltenu kluba samoupravljalcev (l. 1984) opozoril na monopolni položaj izvršnega sveta pri oblikovanju programa dela zborov (mimogrede: Kritična analiza predlaga, da je potrebno v poslovnih in drugih aktih skupščine opredeliti pravice, dolžnosti in odgovornosti delegacij in delegatov v postopku programiranja dela skupščin — str. 118), predlaganju aktov in dajanju pobud za obratovanje določenih vprašanj. Mnenja je bil, da sta temu krivi neaktivnost in neiniciativnost delegatskih okoliš. Tako smo pričali svojevrstnemu »pink-punku«: Delegati očitajo izvršnemu svetu in upravnim organom, da oni o vsem odločajo, da je veliko odločitev že vnaprej določenih in da zaradi tega niso aktivni. Izvršni svet pa obratno meni, da ima prevladujoč položaj zato, ker je neaktivna delegatska baza, sam pa samo popolni prazen prostor, ki s tem nastane.

Za konec smo prihranili še mnenje vodje delegacije iz Strojnih delavnic, ki sicer sodi med najaktivnejše delegacije v Železarni: »Se ena pomembna misel o glasilu »Delegat«. Če vzamemo, da vsaka številka... vsebuje okrog 50 tipkanih strani, si lahko predstavljamo, da to ni majhna obremenitev delegatov, da to proučijo. Če se obširnejše gradivo skrči v najpomembnejša vprašanja, če se določena problematika mora obravnavati v vsej svoji razsežnosti, potem bi morale naše delegacije takšno gradivo obravnavati verjetno kar več od osem ur. Kaj bi to pomenilo v Železarni, si lahko predstavljamo. Koliko izpadlih ur proizvodnje in še kaj. Zato se tudi zelo preprosto zgodi, da vse skupaj površno in okvirno obravnavamo. To je en problem, drugi pa je tam, kjer bi radi kaj dosegli pri izboljševanju življenjskega standarda, pri zmanjševanju davkov, pri razbremenitvi gospodarstva, pri težnjah za boljši osebnih dohodek sorazmernem ustvarjenem dohodku in še bi lahko naštevali. Na teh področjih ne moremo storiti popolnoma nič. To so strogo tabu teme, o katerih delegati lahko samo glasno razmišljamo, odločati pa ne moremo in tudi ne smemo. To je trpka ugotovitev in prav zaradi tega zamira delegatska zavzetost in pripadnost.«

ANALIZA DELOVANJA DELEGACIJ IN KONFERENC DELEGACIJ ZA SKUPŠČINE SIS DRUŽBENIH DEJAVNOSTI

Najopaznejše se kriza delegatskega sistema kaže v (ne)delovanju delegacij in nespletnosti konferenc delegacij za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti. Slabosti v delu delegatskega sistema v SIS so še bolj poudarjene kot v okviru družbenopolitičnih skupnosti. Delegacije za skupščine SIS so v primerjavi z delegacijami za skupščine družbenopolitičnih skupnosti v drugorazrednem položaju. Njihova drugorazrednost se kaže že v izrazito slabši izobrazbeni strukturi, kar je nujna posledica izredno velikega števila delegatov v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih. Število članov delegacij se je od prvih volitev 1974 do volitev 1978 povečalo kar 12,5-krat: Vsak četrti delavec je član delegacije za družbenopolitično skupnost (zbor združenega dela) ali samoupravne interesne skupnosti. Ključni pogoj za delovanje delegatskega sistema v samoupravnih interesnih skupnosti je interakcija med skup-

smo skušali osvetliti tudi ta problem: »ALI SE VAM ZDI, DA SO ODLOČITVE, KI JIH SPREJEMATE V OBČINSKI SKUPŠČINI, ŽE VNAPREJ DOKONČNO OBLIKOVANJE ALI NE?« Petina delegatov meni, da so vse odločitve, ki jih sprejemajo v skupščini, že vnaprej dokončno oblikovane (med njimi je več delegatov z višjo in visoko šolsko izobrazbo), dve tretjini pa, da so dokončno že vnaprej oblikovane nekatere odločitve, druge pa ne. Le 7,1 odstotka jih meni, da nobena odločitev ni vnaprej oblikovana. Med njimi ni niti enega delegata z visoko, višjo ali srednjo izobrazbo.

Zgovorni so tudi odgovori delegatov na vprašanje: »KDO IMA PO VAŠEM MNENJU NAJVEČ VPLIVA NA ODLOČITVE, KI JIH SPREJEMATE V ZBORU ZDRUŽENEGA DELA?« (GLEJ TABELO 2)

datnem obdobju 1982—1986 po posameznih temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih ter posameznih samoupravnih interesnih skupnostih. Prav tako kot pri delegacijah za Zbor združenega dela, se je tudi pokazalo, da pozitivno izstopajo zlasti delegacije temeljnih organizacij in (vseh) delovnih skupnosti z višjo izobrazbeno in kvalifikacijsko strukturo.

V že omenjeni anketi smo delegate povprašali o vzrokih za slabo delo delegacij. Če zamenjamo odgovore, ki iščejo vzroke v neodgovornosti delegatov, potem je glavni problem izoliranosti delegacij. Sodelovanja — po oceni delegatov — med delegacijami in delavskimi sveti ni. Govorimo lahko le o posrednem sodelovanju, ko se člani delegacij, ki so tudi člani delavskih svetov, udeležujejo sej samoupravnih organov. V še večji meri kot za delegacije za Zbor združenega dela, bi lahko rekli, da se delegacij za SIS vodstveni in strokovni delavci ne udeležujejo, da delavski sveti ne obravnavajo zadeve in dela delegacij in da jim družbenopolitične organizacije ne nudijo opore.

V zvezi s problemom izoliranosti delegacij Kritična analiza političnega sistema (str. 111) predlaga, da je treba z zakonom (z Zakonom o združenem delu ali posebnim zakonom o temeljnih sistemih svobodne menjave dela) zaščititi obvezno sodelovanje in skupno delovanje delegacij in delavskega sveta pri reševanju pomembnih zadev (npr. pri pripravljanju predlogov o izločanju sredstev iz dohodka in osebnega dohodka za zadovoljevanje skupnih potreb v SIS itd.) Z zakonom je treba določiti in s samoupravnimi splošnimi akti podrobno opredeliti obveznosti poslovnih organov in strokovnih služb pri pripravljanju informacij za delegate.

Vzroke za slabo delo delegacij in konferenc delegacij moramo iskati tudi zunaj njihovega neposrednega okolja, še zlasti pa v načinu in vsebini odločanja v skupščini SIS. Ilustrativna so mnenja (mnenja so realizacija sklepa delavskega sveta Železarni, da naj vse OO sindikata in vodstva TOZD in delovnih skupnosti v svojih okoljih preverijo vzroke za neaktivnost delegacij) vodij delegacij TOZD Strojne delavnice:

— »Delegacije na ravni TOZD ne sklicujem, ker je škoda časa, vsi sklepi pa so že vnaprej formulirani.« (SIS za zaposlovanje)

— »V skupščini vsi delegati niso vzeli svojega poslanstva preveč resno. V zagovoru, kakaj tako ravno, so ponavadi navedli, da je naš vpliv na odločanje zelo majhen in ni nobene škode, če se katerega sestanka ne udeležijo.« (SIS za otroško varstvo)

— »Večina delegatov meni, da so ti sestanki (sestanki delegacije, op. IP) brez osnove, ker so sklepi že vnaprej potrjeni na višjih nivojih in se jim zdi škoda delovnega časa, izgubljenega v ta namen.« (SIS za zdravstvo)

Tudi že večkrat omenjena anketa med delegati je pokazala, da imajo po njihovem mnenju največji vpliv v skupščini prav predlagatelji, tj. strokovne službe samoupravnih interesnih skupnosti. (primerjaj Kritično analizo, str. 36)

Ivan Puc
center za proučevanje
samoupravljanja
in informiranje

PRISOTNOST NA SEJAH KONFERENC DELEGACIJ ZA SIS V MANDATNEM OBDOBJU 1982—1986

V tabeli 4 je podan pregled prisotnosti na sejah konferenc delegacij v man-

TABELA 3

	1982	1983	1984	1985
Zdravstvo	61 %	49 %	31 %	29 %
Vzgoja in izob.	61 %	50 %	33 %	35 %
Zaposlovanje	46 %	49 %	39 %	37 %
SPIZ	57 %	41 %	36 %	33 %
Otroško varstvo	53 %	39 %	27 %	26 %
Socialno skrbstvo	54 %	36 %	32 %	32 %
Kultura	50 %	45 %	39 %	35 %
Telesna kultura	55 %	43 %	30 %	28 %
Stanovanjsko gospo.	52 %	50 %	41 %	45 %
Raziskovalna dej.	57 %	48 %	46 %	40 %
SKUPAJ	54,7	44,8	35,3	34,0

TABELA 4

datum seje št. seje KD	Zdravstvo	Vzgoja in izob.	Zaposlovanje	SPIZ	Otroško varstvo	Socialno skrbstvo	Telesna kultura	Kultura	Stanovanjsko g.	Raziskovalna dej.	Skupaj
Plavž	50	0	43	22	8	28	7	15	55	30	25,8
Jeklarna	50	14	21	44	30	14	28	46	82	23	35,2
Livarna	20	35	7	6	8	28	56	69	9	8	24,6
Valj. bl. štel.	5	64	43	17	0	0	42	0	100	46	31,7
Valj. žice	10	56	0	17	15	42	21	54	45	0	26,0
Valj. deb. ploč.	40	42	14	60	23	7	15	0	15	22,3	
Hladna valj. Bela	45	56	71	28	77	50	35	30	36	77	50,5
Hladna valj. Jes.	30	35	64	22	38	14	50	38	18	69	37,8
Žičarna	50	0	93	60	53	70	56	15	9	92	49,3
Profilarna	40	0	35	6	77	0	14	8	0	38	21,8
Vratni podboji	55	50	28	0	0	14	21	38	36	30	27,2
Jeklovlek	50	50	21	0	0	42	64	38	0	23	28,8
Elektrode	45	21	50	50	23	86	14	15	73	54	43,1
Žebjarna	0	7	14	17	0	7	7	8	18	15	9,3
Strojne del.	70	93	50	88	70	78	70	77	82	54	73,2
Remontne del.	55	86	78	50	92	64	7	85	64	92	67,3
Vzdrževanje	50	56	28	94	53	28	100	62	45	30	54,6
Energetika	10	28	35	44	0	50	14	15	55	38	28,9
Transport	15	64	71	44	23	21	35	62	9	77	40,1
Družbena prehr.	80	50	35	67	92	14	14	77	73	38	54,0
Komerc. in fin.											
zadeve	50	43	57	50	30	93	86	77	82	62	63,0
Kadr. spl. in inform.	100	93	100	88	70	56	50	77	100	100	83,4
Ekonomika,											
TKR in nov.	75	100	100	82	61	100	78	62	91	100	84,9
Številč. sej											
konferenc delegacij	20	14	14	18	13	14	14	13	11	13	

DOGRADITI MORAMO TELOVADNICO

Organizacijam združenega dela in vsem občanom posredujemo dodatno informacijo, da bi utemeljili predlog samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za dograditev telovadnice osnovne šole na Koroški Beli. Občinska izobraževalna skupnost je namreč na pobudo izvršnega sveta občine Jesenice in ob podpori SZDL posredovala organizacijam združenega dela v občini Jesenice samoupravni sporazum, s katerim naj bi se namenško zbralo okrog 88 milijonov dinarjev. S tem denarjem naj bi se realiziral program drugega samoprispevka, ki je namenjen dograditvi osnovnih šol v Mojstrani in na Koroški Beli.

Drugi samoprispevek se bo zbiral še do julija. Izglasovan je bil leta 1981, namenjen pa dograditvi in adaptaciji osnovne šole Karavanških kurirjev NOB in osnovni šoli 16. december v Mojstrani. Gradnja poteka po predvidenem vrstnem redu, vendar z rahlim časovnim zamikom, čemur se ni bilo mogoče izogniti, ker je bil samoprispevek tako rekoč edini vir sredstev, po predpisih pa ni mogoče najemati kreditov za gradnjo objektov v negospodarstvu, da bi gradili hitreje, kot se je samoprispevek zbiral.

S samoprispevkom in sofinanciranjem iz združene amortizacije osnovnih šol se je do konca leta 1985 zbralo 341.542.612 dinarjev. S temi sredstvi smo pri osnovni šoli Karavanških kurirjev NOB zgradili garderobe-zaklonišča, kuhinjo z jedilnico in večnamenskim prostorom, štirinajst učilnic, knjižnico, čitalnico, komunikacije.

Pri osnovni šoli 16. december Mojstrana pa je bil zgrajen vrtec, 16. decembra 1985 pa še dograjena kuhinja z jedilnico, dve učilnici, garderobe, zamenjana je bila streha in deloma preurejena obstoječa stavba. Na novo je bilo pridobljenega in posodobljenega 3860 kvadratnih metrov osnovnošolskega prostora, preurejeni in posodobljeni pa tudi obe obstoječi stavbi, tako da je osnovnošolski in vzgojnovarstveni prostor v teh dveh krajevnih skupnostih po dograditvi telovadnice rešen za dalj časa.

V osnovnih in srednjih šolah na mestnem področju so še vedno potrebe po šolskem prostoru (osnovna šola s prilagojenim programom Polde Stražisar, Center srednjega usmerjenega izobraževanja, 30 odstotkov učencev, ki obiskujejo pouk v dveh izmenah). Te probleme bomo razreševali v tem in prihodnjem srednjoročnem obdobju, morda s tretjim samoprispevkom. Dograditev telovadnice v osnovni šoli Karavanških kurirjev NOB pa je v tem

trenutku naloga, pri kateri Jesenici ne smemo odpovedati.

Ugotovili smo, da bo za dograditev telovadnice zmanjkalo približno petdo šest mesečni priliv samoprispevka. Sedaj to pomeni približno 88 milijonov dinarjev. Na ta sredstva je preračunan predlog Samoupravnega sporazuma za gradnjo telovadnice pri osnovni šoli Karavanških kurirjev NOB. Tudi od tega, kako hitro bodo manjkajoča sredstva zbrana, je odvisna končna cena telovadnice.

Kljub velikim podražitvam je bilo s samoprispevkom zgrajenega veliko potrebnega prostora. Gradnjo je usmerjal, vodil in nadzoroval gradbeni odbor, poročila o gradnji pa so bila obravnavana tudi na skupščini izobraževalne skupnosti, na zboru združenega dela, krajevnih skupnosti in na družbenopolitičnem zboru skupščine občine Jesenice. Vzrok, da v danih razmerah ne bo mogoče zbrati dovolj sredstev za realizacijo programa, je v tem, da so cene hitreje naraščale kot osebni dohodki in s tem samoprispevek. Po podatkih splošnega združenja gradbeništva in industrije gradbenega materiala so namreč v letu 1983 v primerjavi s letom 1982 gradbene cene narasle za 39 odstotkov, samoprispevek pa se je v istem obdobju povečal za 26 odstotkov. Leta 1984 so gradbene cene narasle za 64,5 odstotka samoprispevek pa za 43 odstotkov. Tudi faktor podražitev od leta 1981 do 1985 je višji kot faktor povišanja samoprispevka.

Občani Jesenic smo se vedno zavedali, da lahko le s skupnimi napor in odpovedovanjem, omogočimo ustrezen razvoj mladim, ki bodo čez nekaj let skupaj z nami gradili boljši svet. V imenu učencev osnovne šole Karavanških kurirjev NOB tudi v tem trenutku računamo na solidarnost vseh delavcev v združenem delu občine Jesenice in predlagamo v sprejem samoupravni sporazum za gradnjo telovadnice pri tej šoli.

M. Malenšek

VEZISTI NOV JESENIŠKE OBČINE O SVOJEM DELU

V petek, 17. januarja, je bila v društvenih prostorih Doma upokoencev na Jesenicah letna skupščina vezistov NOV občine Jesenice. Aktiv vezistov NOV občine Jesenice šteje 28 članov. Skupaj s še preostalimi vezisti štirih gorenjskih občin pa tvorijo sekcijo NOV za Gorenjsko, katere predsednik je Branko Blenkuš, tajniške posle pa vodi Gabrijel Divjak.

Franc Gracer je poudaril, da je čas, ki ga živimo, poln razprtij, groženj in protislovij. Vsi pa živimo v senci vseh teh zapletenih dogajanj in nesoglasij. Nesoglasja so podobna spopadu med starim in novim. Danes se redkokdaj ozremo v »staro« in ga primerjamo z novim stanjem. Glavna naloga borcev je, da dogajanja, sredi katerih živimo, opazujejo z vseh zornih kotov ter da odgovornim naravnost povedo svoje mnenje. Borci tudi prosijo in opominjajo vse odgovorne, da poskrbijo za usposabljanje mladih za zveze. Po šolah naj bi odpirali krožke, kjer bi mladi pridobivali znanje iz elektronike. Na ta način bi prišli do mladega kadra, ki bi nadaljeval z vzpostavljanjem zvez v sodobnem času. Prav tako so deležni vse naše skrbi in podpore radioamaterski klubi.

Gabrijel Divjak je govoril o programu dela jeseniškega aktivna vezistov za leto 1986. Povzemam nekaj bistvenih nalog iz programa aktivna: aktivni bodo poskrbeli, da se bo njihovo delovanje vključilo v programe dela občinskih odborov ZZB NOV.

Člani sekcije se bodo udeleževali srečanj vezistov in borcev NOV, sodelovali z radioklubi po občinah, pripravili bodo predloge za priznanja jubilarom ter najbolj zaslužnim pri delovanju sekcije in aktivov vezistov NOV, izpolnili evidenco o članih ter vse podatke posredovali skupnosti vezistov NOV in še naprej zbirali podatke za zgodovinsko monografijo.

Stane Križnar je vse prisotne seznanil z razvejano družbenopolitično dejavnostjo udeležencev NOB in revolucije v letu 1985. V letu 1986 se borci zavzemajo za veliko politično manifestacijo ob bližajočih se volitvah v skupščinske organe, ko bodo z vso svojo družbenopolitično odgovornostjo ter socialistično zavestjo v duhu jugoslovanskega patriotizma, bratstva in enotnosti med našimi narodi in narodnostmi volili kandidate v vsa predstavniška telesa. Prav tako bodo borci na partijskih kongresih z dejanji potrdili svojo privrženost partiji. Borili se bodo z vsem

svojim revolucionarnim žarom, da se zvezi komunistov vrne revolucionarni ugled, posebno v očeh delavskega razreda. Prav tako se borci najostreje borijo proti pačenju in ponarejanju dogodkov iz naše NOB in revolucije. Hudo zlo vidijo tudi v razraščanju nacionalizma in šovinizma, katerega končni cilj je rešenje notranje enotnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti in revolucionarnih pridobitev.

Na skupščini so bila podeljena tudi priznanja. Ivanka Glavič je prejela jubilejno priznanje za 60-letnico.

Republiško delovno priznanje so prejeli: Franc Gracer, predsednik aktivna vezistov NOV občine Jesenice, radioklub »Železarski globus« in poleg že omenjenega priznanja prejel še povečano sliko mladim pri tekmovanju Lov na lisico in Zofija Hribernik, muzej NOB na Jesenicah pa povečano sliko vezistov jeseniško-bohinjskega odreda.

Zofija Hribernik

Železarski globus

JAPONSKA

Pet japonskih železarskih družb (Nippon Steel, Nippon Kokan, Sumitomo Metals Industries, Kobe Steel in Nisshin Steel) bo v prihodnjih štirih letih in pol uvozilo železovo rudo iz Švedske. Pogodbo o dobavi milijon ton švedske železove rude so podpisali s švedsko rudarsko družbo LKAB. Prvih 150 tisoč ton železove rude so Švedi dobavili že v decembru 1985.

LR KITAJSKA

Tudi ta azijska država iz leta v leto povečuje proizvodnjo železarske industrije. Letna proizvodnja v letu 1984 je znašala 43 milijonov ton, v letu 1985 pa 46 milijonov ton. Zato se je znižal tudi uvoz železarskih izdelkov. V letu 1985 so uvozili okrog 16 milijonov ton železarskih izdelkov. Glavni dobavitelj so bile tudi v tem letu japonske železarske družbe.

NEKATERI VIDIKI SAMOUPRAVNEGA INTEGRIRANJA V POLITIČNEM SISTEMU SOCIALISTIČNEGA SAMOUPRAVLJANJA

Na 24. seji CK ZKJ so bili sprejeti sklepi o nalogah Zveze komunistov med javno razpravo o kritični analizi delovanja političnega sistema socialističnega samoupravljanja, ki jo je pripravila komisija zveznega družbenega sveta za vprašanja družbene ureditve. V sklepih CK ZKJ je med drugim poudarjeno, da mora kritična analiza pomembno prispevati k nadaljnjemu razvoju in utrjevanju političnega sistema socialističnega samoupravljanja ter da mora biti dejavnost zveze komunistov usmerjena v ustvarjalno uresničevanje predlogov sprememb in delovanja političnega sistema socialističnega samoupravljanja v družbenopolitični praksi.

Tudi za politični sistem socialističnega samoupravljanja, v katerem ima poudarjeno vlogo delegatski sistem je značilno, da ima svojo zgradbo ali notranjo strukturo in odnose, ki izhajajo iz oblasti delavskega razreda in drugih delovnih ljudi. Zato je toliko bolj pomembno, da celotni sestav deluje funkcionalno, racionalno in učinkovito. Logično je torej, če posamezne sestavine strukture političnega sistema socialističnega samoupravljanja (institucije, subjekti in drugi dejavniki) ne delujejo, lahko nastopijo nezaželene posledice, kot npr.: birokratizacija oblasti in pasivizacija delovnih ljudi in občanov, neustrezno zadovoljevanje posebnih skupnih, in splošnih interesov delovnih ljudi in občanov itn. Za uspešno delovanje posameznega dela (institucij) in celotne zgradbe političnega sistema socialističnega samoupravljanja je zelo pomembno vprašanje o sintezi, integraciji in usmerjanju samoupravnega političnega sistema. V tem smislu bi lahko navedli naslednje ugotovitve iz sklepov 24. seje CK ZKJ o kritični analizi delovanja političnega sistema socialističnega samoupravljanja:

»Analiza odkriva bistvo delovanja našega političnega sistema. V svojem pristopu je realna, ne pa tudi kompromisna, ker ne dopušča odstopanja od njegovih, z ustavo določenih temeljnih vrednot. Z vso svojo vsebino poudarja odprtost naše družbe za stalne spremembe, za stalno kritično analiziranje funkcioniranja in dodelave političnega sistema v smeri, ki zanesljivo vodi k uresničevanju osnovnega samoupravnega proizvodnega odnosa, oblasti delavskega razreda, obvladovanju družbene reprodukcije s strani združenih delavcev, krepitev bratstva in enotnosti, enakopravnosti narodov in narodnosti ter delovnih ljudi in občanov«.

S tem se določa tudi ekonomska in razredna narava političnega sistema socialističnega samoupravljanja, ki mora razviti demokratično in čim bolj neposredno organizacijo oblasti delavskega razreda in drugih delovnih ljudi. V tej smeri pa mora priti do funkcionalnosti, racionalnosti in učinkovitosti v delovanju demokratične organizacije oblasti ali, kot je poudarjeno v kritični analizi, do nadaljnjega zboljševanja sistema socialističnega samoupravljanja v funkciji krepitev vloge delavcev v samoupravnem združenem delu ter delavskorazrednega značaja naše večnacionalne skupnosti.

Prav gotovo je integrativnost (sa-

moupravna) smo eno izmed vprašanj in problemov delovanja političnega sistema socialističnega samoupravljanja, ki mora predstavljati splošni družbeni proces, v katerem bo obstajalo zavestno povezovanje ljudi, institucij, skupin in skupnosti v funkcionalno enoten socialistično samoupraven sistem. Pri tem so pomembna tudi vprašanja o družbeni strukturi, družbeni stabilnosti, nacionalni sestavi, tradiciji itn. Antiteza integraciji kot družbenemu procesu predstavlja deintegracija, ki vodi na primer do oddaljevanja in nepovezanosti delovnih ljudi in občanov.

Prav zato je toliko bolj pomembno razpravljati o integrativnosti v našem socialističnem samoupravnem sistemu. Navedli pa bomo samo nekatere dejavnike, ki lahko in morajo prispevati k večji integrativnosti v našem političnem sistemu socialističnega samoupravljanja. Ob dejavnih, ki bistveno prispevajo k integrativnosti v ekonomski osnovi naše socialistične samoupravne skupnosti, ki predstavlja podlago in vez s političnim sistemom, ima veliko vlogo družbena zavest in javno mnenje.

Razvita individualna in družbena zavest morata predstavljati dva izmed temeljnih integracijskih dejavnikov v našem političnem sistemu socialističnega samoupravljanja, saj je prav od njih odvisno uresničevanje ustavnih pravic, dolžnosti in odgovornosti delovnih ljudi in občanov, opravljanje družbenih funkcij, odnos do družbene lastnine sredstev za proizvodnjo, delovnega in naravnega okolja, do človeka in ljudi itn. To pa je pogoj, da se lahko človek v demokratični organizaciji oblasti uveljavi kot politično in samoupravno družbeno bitje. V tem smislu je v kritični analizi zapisano naslednje: »Posebej pomembno je razvijanje pravne zavesti in pravne kulture o nujnosti doslednega spoštovanja pravic, obveznosti in odgovornosti ter nujnosti krepitev socialistične samoupravne družbe, tako pri razvijanju samoupravnih, poslovnih in drugih organov v samoupravnih organizacijah skupnosti, kot pri ravnanju organov družbenopolitičnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij. Obstaja družbena potreba za sprejetje kodeksa samoupravljalcev, kakor tudi potreb po sprejemanju drugih pravil družbenega ravnanja (pravila profesionalne etike, dobri poslovni običaji, uzance idr.)« (str.106). Za nadaljnjo razvijanje družbene zavesti je nujno potrebno zagotoviti vse pogoje, da bi lahko ustrezne institucije (npr. šole, delav-

ska univerza), družbenopolitične organizacije in drugi (sredstva obveščanja) postali pomemben dejavnik za integrativnost v našem političnem sistemu socialističnega samoupravljanja. V reformiranem usmerjenem izobraževanju morajo imeti reformirani družboslovni učni predmeti poudarjeno vlogo tudi za integrativnost v družbi socialističnega samoupravljanja.

Z družbeno zavestjo delovnih ljudi in občanov (državljanov) je potrebno povezati tudi javno mnenje, ki mora biti eden izmed temeljnih pogojev za uveljavljanje socialističnega samoupravnega sistema, katerega odlika sta demokracija in demokratičnost. To pomeni, da se mora v našem političnem sistemu razvijati svobodno, odgovorno in aktivno javno mnenje, ki bo lahko delovalo kot integrativni dejavnik v celotni zgradbi socialističnega samoupravnega sistema. Sredstva obveščanja, informiranja in kulture morajo vplivati ne samo na oblikovanje socialistične, samoupravne in demokratične družbene zavesti, ampak tudi na javno mnenje. V zadnjih letih so nekateri dejavniki delovali pri oblikovanju individualne in družbene zavesti in javnega mnenja bolj ali manj negativno, kar je bilo pod vplivom tudi takih imenovane industrije družbene zavesti, kakršno je razvita v postindustrialnih kapitalističnih državah.

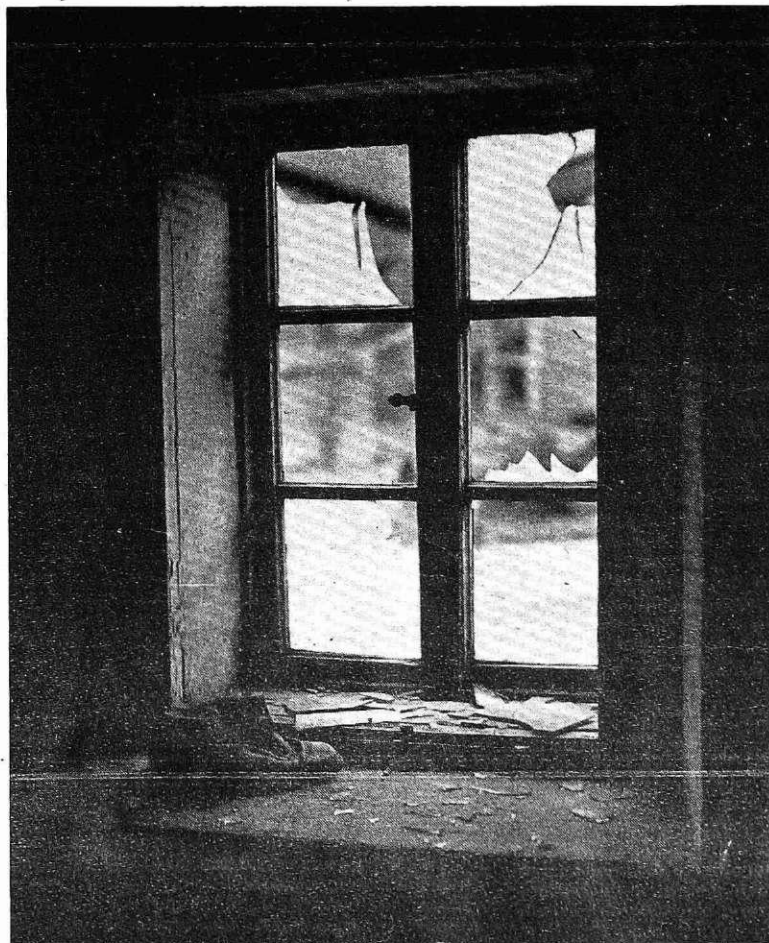
Za stabilnost, funkcionalnost in učinkovitost političnega sistema socialističnega samoupravljanja je gotovo pomembna integracija kot družbeni proces v vertikalnem in horizontalnem samoupravnem povezovanju samoupravnih organizacij (npr. OZD) in skupnosti (krajevne skupnosti, občine itn.). Edino družbena integrativnost (samoupravna) lahko odrija in odpravlja zaprtost in izoliranost samoupravnih organizacij in skupnosti, policentrični etatizem itn. Pri sintezi in integraciji kot samoupravnem družbenem procesu morajo imeti pomembno vlogo institucije, subjekti in drugi dejavniki, ki morajo imeti ne samo učinkovite medsebojne zveze, ampak tudi ustrezen mehanizem in vpliv na integracijo samoupravnih organizacij in skupnosti, kar je temeljni pogoj za funkcionalnost, demokratičnost in učinkovitost celotnega političnega sistema socialističnega samoupravljanja.

Seveda pa je integrativnost (samoupravna) kot družbeni proces v marsičem odvisna od osveščenosti delovnih ljudi in občanov, ki morejo in morajo s svojim delovanjem, interesi, odločanjem itn. vplivati na razvijanje demokratične organizacije oblasti, predvsem pa na učinkovitost celotnega političnega sistema socialističnega samoupravljanja. To pomeni, da morajo delovni ljudje in občani (državljanji) kot nosilci demokratične oblasti nastopati kot sposobni, odgovorni, družbenopolitično dejavni, svobodni in samostojni ter kot samoupravno in družbenopolitično organizirani subjekti.

S tem smo navedli samo nekatere dejavnike, ki lahko vplivajo na integracijo v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja. O integrativnosti, usmerjevalnosti in kohezivnosti v našem političnem sistemu pa je mnogo poudarkov v kritični analizi in v sklepih ugotovitev 24. seje CK ZKJ o nalogah zveze komunistov med javno razpravo o kritični analizi delovanja političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Ob zaključku tega prispevka (članka) naj navedemo še eno ugotovitev o integrativnosti iz kritične analize: »Vsi politični dejavniki v družbenopolitičnih skupnostih, predvsem skupščine in izvršni organi ter organi uprave, so dolžni in odgovorni, da s svojimi normativnimi akti in vsemi ukrepi za usmerjanje družbenega razvoja in uresničevanje politike lajšajo in spodbujajo kar najširše samoupravno povezovanje, skupne akcije in integracije v gospodarstvu in vseh drugih sferah družbenega življenja.« (str. 139).

Z javno razpravo o izdelani kritični analizi delovanja političnega sistema socialističnega samoupravljanja uresničujemo pobudo Edvarda Kardelja iz leta 1977 o temeljitih kritičnih analizah uresničevanja in delovanja z ustavo določenega političnega sistema, ki je bila oblikovana v njegovem delu »Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja«.

Srečko Krč

Stara Sava (foto B. Grce)

JULIJAN O

G. Lucij: Tako ti je to, moj mladi prijatelj.

Julijan: In š. N. je ... Njene pesmi so, to moram povedati, njene pesmi so mi zelo všeč, očaralo me je, kako zna napolniti stare in zgubljene mitološke pojme z novo magijo.

G. Lucij: Da?

Julijan: V resnici? V resnici pa moram reči, da dejansko niso napravile vtisa njene pesmi, ampak njena nenavadna osebnost. In seveda njen pogum, to, da upa pokazati ...

Kako se že reče taki ljubezni?

G. Lucij: Po otoku Lesbosu, moj dragi prijatelj, po otoku Lesbosu.

Julijan: Videl sem njene fotografije v starih predvojnih revijah, vedno se je dala slikati s širokokrajnim klobukom in v družbi svojih malih prijateljev. Zame je bila od nekdaj pojem — pojem boemstva. Preziral do vse meščanske majhnosti, zaplankanosti, strahopetljivstva. Sliši se smešno, ampak jaz zase se nikoli ne bi hotel odreči vsem tem otročjim sanjarijam v zvezi z njo ... in v zvezi z drugimi takimi pojavami. Vse to je zasidrano še v predvojnem ljubljanskem duhovnem podnebnju.

G. Lucij: Kako lucidno govoriš o tistih časih, ko da bi jo takrat poznal ti, ne jaz! Ti, ki si bil takrat še dojenec! Tisti mali prijatelj, da! Vsi tisti psi raznih pasem in velikosti, s katerimi se je obdajala kakor kakšna knežna sa svojo pratinjo! Zares je bila božanska. Večno v eksaltaciji. Dandanes ljudje v eksaltiranosti vidijo nekaj inferiornega. To ti je tako, dragi prijatelj: če se le za pedelj odmakneš od uhojene malomeščanske poti, pa te bodo imeli za eksaltiranega. Pravo da ti povem, jaz sem ponosen na to, da sem eksaltiranec. Tudi š. N. je seveda eksaltiranka par excellence. Vedno obdana od roja vdanih ji bitij — nekoč so bili to pinči, kodri, afganistanski hrti, danes so to metulji šarenih krila. Seveda se taka knežna ni mogla zadovoljiti s tem, da ji je dvorila moja malenkost. Imeti za oproda nekoga, ki je sam zase odrgel ves lišp, ves blišči! Ha! V meni je, da tako rečem, nekaj izvorno protestantskega, pa čeprav vodim poreklo iz bizantinskih krajev.

JULIJAN je svoj koruzniški odnos do Jasne morebiti izoblikoval po nekem vzorcu, o katerem je slišal od g. Lucija: po vzorcu Lucijevega divjega zakona s š. N. — Sam g. Lucij bi sicer rekel, da je to nekaj povsem drugačnega, ne da bi se spuščal v kakšne podrobne razlage.

Edini človek, ki je kdaj spričo Julijana komentiral to od gosposke neposvečeno zvezo, je bil kajpak tovariš Jelovšek. Ko je Julijan ob neki priložnosti izjavil, da to, kar ga veže z Jasno, ni zakon, je rekel: kako da ne: stari Rimljani so imeli tako varianto, slučajno vem nekaj o tem. Temu so rekli zakon na osnovi uzusa. Vendar te moram opozoriti: zakon je veljaven, če se leto dni v praksi izvaža, vendar zadošča, da prespi Jasna tri noči pod kakšno drugo streho, pa je že vse razveljavljeno: v tem primeru morata spet skozi začetni enoletni staž, preden se lahko spet imata za moža in ženo — pred obličjem zakona.

GOSPOD LUCIJ je o nekem svojem kasnejšem favoritu (Julijanovem nasledniku) rekel dobesedno tole: če bi temu fantu kdo samo omenil, da lahko vidimo v mojem odnosu do njega nekaj takega kot ljubezen, bi me pri priči ubil.

Julijanov komentar (v dnevniku, ko se nekaj let po tem pogovoru domisli te Lucijeve nenavadne izjave): Sploh mi ni jasno, ali me je s tem hotel opozoriti — da ne bi jaz kaj takega bleknul — ali pa me je nasprotno prefinjeno navajal k temu. Ko je to rekel »da bi ga tisti fant pri priču ubil« je bila v njegovem glasu taka naslada! Zdaj se tega spominjam, namreč prizvoka blaženosti, ko je omenil možnost, da bi našel smrt pod udarci ljubljene roke. (Seveda se ni tako izrazil.)

Julijan v nekem dnevnikiškem zapisu omenja tudi risbo, ki jo je baje videl samo on, kroki, v katerem je g. Lucij skiciral samega sebe, kako se sklanja pod udarci pobesnelega lepota.

DRUGO VPRAŠANJE: ali je g. Lucij tudi v Julijanovem primeru pod-

talno gojil iste sanje, namreč, da bi ga tudi Julijan (če bi nenadoma spregledal) lahko ubil? Te možnosti Julijan nikjer ne omenja.

NADALJEVANJE DNEVNIKA (18. 6.)

Kar sem natipkal zjutraj in dopoldne, me navdaja s tihim zadovoljstvom, skorajda z naslodo. Seveda človek nikoli ne ve, od kod v resnici izvira ta božanski curek. Mogoče mi dobro de, da se je dnevnik tokrat kar sam od sebe prelil v roman. Nič ni več neprijetnega razkola med sanjarijami in resničnostjo, med različnimi časi (»preteklost«, »prihodnost« in »sedanjost« postanejo eno), med tem, kar hočem, in tem, kar sem. Biti kapljica v curku božje sperme, počutiti se dokončno zakamufiranega. Seveda pa se ne morem slepiti, da bo to stanje večno: navajen sem že, da vedno premine. Vedno je tako: nekaj ur se mogoče počutiš prav pasje; če poskušaš kako zdržati do konca, dočakaš, da se razpoloženje sprevrže tako rekoč samo od sebe. (Dejansko ne samo od sebe: sprevržeš ga ti sam s svojim odporom!) In potem se lahko nekaj časa počutiš božansko kakor pes. To bi bila seveda formulacija Špela Jelovška: kdo razen nje je zmoežen te domislisce, da je v pasjem bitju nekaj božanskega.

In vendar, ta hip je tudi ta Špelina misel popolnoma v moji lasti.

Kaj je še v ozadju?

No, prejle sem si skiciral odlomek iz preteklosti, prestavil sem se naravnost tja, v čas pred dvajset in tolikimi leti, ko sem se po sili ukvarjal s »srednjevisoko-nemščino«, drugače pa se družil s priletnim mladcem z juga, g. Lucijem. Ta čas je bil davi na obisku v tej sobi! Letom prijateljevanja z g. Lucijem sledijo leta blaženosti z dekletom, ki je imelo rjave oči, krhke in vendar izrazite ličnice, pogrkajočo govorico. Če torej zdaj leta prevajam v minute, smo zdaj tam, v letih nirvanske spozabe, z Jasno.

Sploh je pa blaženost čudna kača, kača, ki se grize v svoj lastni rep. Blaženost nastopi zmeraj, kadar se časi mešajo. Nekoč si bil blažen zaradi skrite navzočnosti prihodnjih dogodkov — zdaj spet čutiš, da ti je vsa preteklost tu, v dosegu roke. Vse je eno.

(Ne bi si smel delati utvar: za tem filozofiranjem stoji stari Plotin in njegov novoveški učenec Lucij Be-go. Od kod občutek, da so te misli resnične samo zdaj in tu, pri meni?) Zdaj pa poslušajmo tole: če je vse Eno — potem sta na tej mistični ravni tudi Svetlana in Jasna Eno?

In če gremo po tej poti naprej: davi sem pod stekleno steno kioska — tam za »mojim« hotelom — videl novo številko znanega magazina, z naslovnimi strani me je gledala polnoga lepota s platinastimi lasmi. Plavalaske, kaj bi z njimi? Ta pa je bila tako zelo potvorbena, da sem se moral vrniti pred kioski, stal sem tam in jo nekaj časa gledal, čeprav je bilo jasno, da je prodajalki nerodno. S peto sem nalahno tolkel po asfaltu v taktu Menartovih Vojskih slik, situacija je bila taka, da me je vrnila v mitsko mladostniško obdobje. Prodajalka je mlada punca, istih let kot tista z naslovne strani. Kupil sem Delo in opazoval s platino vokvirjen obraz, oči so bile rjave kakor pri neolupljenih mandljevih jedrcih. Prodajalka me je dvakrat zapored vprašala, ali še kaj želim. Odkimal sem in gledal naprej.

V resnici so bile tisto Svetlanine oči. Tudi Jasna ima podobne, le da te Jasna ne bo nikoli pogledala tako brezskrbno in prostodušno in naravno.

Plehkosti, ja, ki pa niso kar tako. Tu se vidi, česa sem se naučil od Jelovška: navzel sem se tistega freudovsko-jelovškastega ponosa, ki človeku ne dovoli, da si ne bi brez pomislekov priznal, kaj čuti.

Sicer pa (še naprej v tem slogu): povabljen sem na zgodnjo večerjo pri Jelovških. Na mizo bo prišel letošnji grah in mladi krompir s peteršiljem. Špela mi je naštel glavne točke jedilnega lista, da bi bolj zagotovo prišel. Jasne (Jelovškove najmlajše) nocoj ne bo doma, kaže, da jo bom jaz na neki način nadomestil.

PRIPOMBA: De facto Julijan sploh ni človek, ki se ne bi vedno po malem sprenevedal. Da ne bo nespo-rumov: zapisali smo po malem. Tudi tako gledanje na ta lik (na lik glavnega junaka) se zdi po svoje utemeljeno.

DESETO POGLAVJE

Doslej še nismo omenili neke poteze v Julijanovem značaju, namreč njegove priložnostne sumnjičavosti. No, če govorimo o vabilih: Julijan ni človek, ki bi kakršnokoli vabilo sprejel kot znak naklonjenosti ali kot priložnost za nova doživetja in bi se ga kot takega tudi veselil. Tako gledanje na vabila se zdi v primerjavi z Julijanovim odzivanjem površno. Njegov notranji pogled skuša prodreti v bistvo, polastiti se hoče skrite resnice. Kakšni so resnični motivi človeka, ki te, podobno kot Jelovškova Špela, povabi na mlad grah z mladim krompirjem?

Prvo, kar se nam ponuja v zvezi s tem, je Julijanovo globoko prepričanje, da je skriti navdihovalec in režiser takih vabil dejansko Špelin soprog, se pravi tovariš Jelovšek. Julijan ne dvomi, da je Špeli v veselje, če lahko poklepeta z njim na samem — recimo na stopnicah, v veži ali v kuhinji, ne zdi se mu pa verjetno, da bi bila pripravljena v ta namen — da si omogoči nekaj pogovora z njim — kuhati večerjo za goste, še manj pa, da je zmoežna kar sama od sebe izreči formalno vabilo, pa čeprav gre za soseda in starega znanca.

Julijan je prepričan, da se ji vse to zdi neznosno neudobno in odvračajoče, — zraven pa ve, kako Špela sovraži neudobne in odvračajoče stvari. Za tem vabilom se torej prav gotovo skriva tovariš Jelovšek. Iščemo globlje vzroke, vendar smo se do zdaj le malo pomaknili proti cilju. Če Julijan ni bil povabljen na Špelino, ampak na Alfonzovo vabilo, je torej treba najti skrivno vzmet — prave nagibe tovariša Jelovška. Predvidevamo lahko, da služi to vabilo zadovoljevanju nekih posebnih določenih Jelovškovih potreb.

Julijan je začutil močan odpor, ko se je bil prisiljen soočiti z resnico: v ozadju je kajpak spet igra — igra, ki jo je treba natanko razložiti. Jelovšek se očitno prav dobro zaveda, kako pogosto lahko Julijan opazuje njegovo soprogsko skozi reže v roletah. Nedvomno ve, da jo lahko včasih vidi v hlačkah in kombinizi. Verjetno je že opazil, da se zadnje čase pogosto in vsakokrat le za hip pojavi Julijanova silhueta, — po tem pa lahko sklepa, da Julijan sicer oprežuje, vendar si tega noče priznati. Nadaljujmo. Jelovšek je velikodušen, opazil je, da se Julijan zadnje čase (odkar se Jasna v nekem oddaljenem mestu pripravljala za izpite) bolj pogosto pojavlja na oknu. Sklenil je torej, da bo ta dva — lovca in divjačino, vojačerja in striptizeto — posadil za isto mizo in ju opazoval. Zdaj bo on sam, tovariš Jelovšek, postal vojač, on bo tisti, ki gleda, predmet njegovega opazovanja pa bo seveda Julijanovo poželenje, znaki, ki jih Julijan ne bo mogel utajiti.

Ob teh grdih mislih se Julijan ni predolgo mudil: zanje je porabil desetkrat manj časa, kot ga porabi bralec, da prebere poročilo o teh mislih; in morda petdesetkrat manj časa, kot smo ga porabili mi, da smo to poročilo spravili na papir.

Sklenil je, da bo vabilo brez nadaljnega sprejetja. Pravzaprav mu tega sploh ni bilo treba skleniti: sklenjeno je bilo že prej, ko je rekel Špeli, da »čisto zagotovo pride«. Ob obljube torej ne bo požrl, natanko ob času bo stal pri Jelovških vhodnih vratih.

Čemu smo torej omenjali Julijanovo vojačstvo, pa njegovo sumnjičavost glede tega, zakaj ga Jelovšek želi videti pri svoji mizi, spoznanje, da bi se sosed rad naslajal ob pogledu na soseda, ki lahko okuša njegov mladi grah, ne more pa si privoščiti, da bi tudi s končkom jezika poskusil, kakšen okus ima Špelina rahlo vlažna polt? Spričo vseh teh spoznanj je Julijanovo veselje malce zbledelo. Kasneje pa se je tudi to spreobrnilo: spoznal je, da si dejansko želi preživeti večer v družbi večno mladega zakonskega para: zlasti zdaj, ko ve, da bo v resnici on zadnji opazovalec, opazovalec na tretjo potenco. Da bo subjekt — in ne objekt — te večerne igre.

Stari dvomi so se umikali in odstopili mesto novim. Saj je vedel, da vsi v nemške uniforme oblečeni vojaki, policisti in drugi, ne morejo biti za Hitlerja, ne morejo biti zagrizeni pripadniki nacizma, vendar je vedel tudi to, in se po tem ravnal, da vsak ubit posameznik zmanjšuje njegovo moč. Obnavljal je Bernardovo pripoved in se čudil, da njegov obraz še ni bil zdelan od udarcev.

— Kako to, je nadaljeval pogovor Aleš, da imaš še celo glavo? In tudi ude so ti pustili nepoškodovane?

Iz teh besed je še vedno zvenelo nezaupanje.

Bernard zaradi tega ni bil užaljen. Pričakoval je, da ga bo Aleš vprašal tudi kaj takega. Brez besed se je obrnil tako, da je svetloba, kolikor je je prihajalo v celico, padala na njegov hrbet. Tedaj je odpsal hlače, izza njih potegnil srajco in rekel:

— Pogledaj in presodi!

Bernardov hrbet je bil na drobno razsekan z udarci pasjih bičev. Težko bi našel zdrav košček kože.

Aleš je suho pogoltnil ...

Medtem ko si je Bernard popravljal obleko, je pojasnjeval:

— Obraz raje puste nedotaknjen, da ljudje ne bi vedeli o mučenju, kajti vodijo me po raznih krajih!

Aleš je bil spet videti zbežan. Misli so ga nehote speljale k Filipu, k njegovim ranam in obvezam. Kako je potem? Je vse to res, ali je vmes kaj drugega?

Sodba o Filipu, ki se mu je nazadnje prikazal zdrav, se je spet omajala. Kaj hočejo s temi jetniki, ki jih tako zbite zapirajo z njim? Da bi odstranil vse pregreje, je vprašal Bernarda:

— Zdaj še manj razumem, zakaj so naju dali skupaj? Prav naju, zakaj! In takoj za onim!

— To bi rad vedel tudi jaz. Sicer pa veva, kaj hočejo od naju. Vse drugo se bo še pokazalo, ko se bo spet zavrtelo gestapovsko kolesje!

Razmišljanje o Bernardu pa Alešu še vedno ni dalo miru. Rekel je, da je bil izdan tudi on. Govorica ni zvenela gorenjsko. Še najbolj je bila podobna ljubljanski, pa tudi ne popolnoma. To ga je mučilo tako dolgo, da je radovednost nasitil z vprašanjem:

— Kako, kdaj pa so tebe zaprli?

Mislil je, da mu bo Bernard odgovoril nedoločeno in počasi, vendar se je zmotil.

— Med spanjem. Na postelji! je rekel Bernard preprosto.

Bernardova še vedno čedna obleka, narejena po meri, mu je tudi že vseskozi vzbujala radovednost. Če je prej govoril resnico, da je pred gestapovci samo Bernard, potem mu je nismo mogli poslati od zunaj.

IVAN JAN

MRTVI NE LAŽEJO

povest

50

Sicer pa so med spanjem lahko prijeli kogarkoli, ali pa je tako lahko rekel.

— Kako na postelji? Doma ali drugod?

Bernard se ni zdelo potrebno, da bi pojasnjeval še to, ker pa je vedel, kaj Aleš hoče, mu je ustregel.

— V tuji hiši. Izdan. Kako je potekalo, pa ne vem. Še nič. Ko sem se zbudil, so me že imeli. Kaj več o tem si prihraniva za drugič, če bo naneslo tako!

So torej v njem podobna vprašanja, kakor so njegova, pa se zaradi tega ne pekl tako kakor on. Če pa se, tega ne kaže. O tem, kako so ga dobili, še nič ne ve, naj to pomeni, da bo še poskušal izvedeti? Gotovo. Mu je to povedal zato, da bi ga poučil in pomiril?

Aleš je zdaj čutil v njem še večjega človeka kakor sprva. Karkoli je Bernard storil, karkoli je povedal, iz vsega je dihal nekakšen mir, gotovost in obvladanje čustev, kar je začelo prehajati tudi nanj. Ta ugotovitev ga je spet zbegala tako, da ni vedel, kako bi si to razlagal.

— Zdaj še manj razumem, zakaj so naju vtaknili skupaj?

Polagoma sta utihnili in pogreznjena vsak v svoje bolečine in razmišljanje rahlo zadremala. Kazalo je, da se je Bernardu to posrečilo trdneje, Alešu pa bolečine in razburjenost niso prinesli pravega počitka.

Neprenehoma mu je po glavi kljuvalo vprašanje o izdajalcu. In to kljub Bernardovemu primeru. Vsiljeval pa se mu je vedno le Filip.

Počasi se je dremavec oprijel tudi njega, vendar se je vmes prebujal. Velikokrat je slišal cerkveno uro. Najbrž so jo, kakor on, slišali tudi drugi zaporniki. Vendar Aleš tudi med dremanjem ni imel miru. V njem se je bila misel na izdajalca tako zakoreninila, da se mu je Filipov obraz vsiljeval kar naprej. Tako je bilo vse do prvega svita, ko so se spet potihlo odprla vrata.

Sprva je mislil, da so prišli ponju ali da se je zgodilo kaj drugega, potem pa je slišal sinočnjega stražarja, ki je prirohnal natanko tako, kakor je napovedal Bernard. Videl je, da ju je nekoliko presenetil z obiskom, zato je s prstom na ustih hotel utišati kak morebitni vzklík, nato pa je naglo, vendar obzirno vklebil Bernardove roke, ki so že tičale v okovju. Pozdravil ju je s prijaznim pogledom, potem pa preklinjač bandite, odšel na hodnik ...

— Saj ne pretirava, ko govori o banditih! Če pri tem na koga misli, so to gotovo gestapovci! je rekel za njim Aleš, da bi nekako popravi siločno obsojbo.

Bernard, ki je popravljal roke in okovje, da ga ne bi preveč tiščalo, je dodal:

— Najbrž res. In pri vsem tem niti ne vem, kako se piše, ali vsaj kako mu je ime. Če bi kakorkoli preživel, bi ga po vojni rad poiskal. Znano mi je le, da ga kličejo bürgermeister. Nemara zaradi let in zanjnosti!

Aleš je spoznaval, da celo znotraj zaporov ni vse tako, kakor je videti na prvi pogled, in tudi ne tako, kakor bi radi gestapovci. Sicer je o podobnem slišal in vedel že poprej, kajti že dolgo ni delil ljudi na dobre in slabe narodnosti, temveč na dobre in slabe znotraj vsake skupnosti.

— Kaj meniš, je Prus, Bavarec ...? je pomisleke končal z vprašanjem.

— Mar je to pomembno? Menda je Avstrijec, je nedoločno, vendar tako, da sta razumela oba, odgovoril Bernard.

● Do skupne seje OK SZDL in občinskega sveta ZSS Radovljica 9. januarja so po podatkih volilne komisije pri OK SZDL evidentirali 4.634 možnih kandidatov, kar je v primerjavi z letom 1982 pred zadnjimi volitvami le 70,3 odstotka. Na skupni seji so naknadno evidentirali še 16 možnih kandidatov. Letos je več evidentiranih žensk, manj pa članov ZK in ZZB NOV. Tudi mladih do 27 let je na seznamih evidentiranih manj kar za 441, predstavljajo le 18,4 odstotka vseh evidentiranih.

● V tretjem krogu volilnih priprav, ki je bil sklenjen konec lanskega leta, je volilna komisija pri OK SZDL Radovljica republiški volilni komisiji posredovala seznam 22 evidentiranih možnih kandidatov za nosilce funkcij v republiških organih in vodstvih. Za zdaj jih je na seznamu republiške volilne komisije prišlo komaj dobra petina.

● V radovljiški občini gredo h koncu sklici programsko-volilnih sej osnovnih organizacij ZK, ki bi morale biti po rokovniku opravljene že v decembru. Poleg obravnave poročil o delu osnovne organizacije v dvoletnem mandatu so na dnevnem redu tudi kritične ocene družbenogospodarskih razmer na radovljiškem in širšem območju. Člani volijo nova vodstva svojih osnovnih organizacij. Teh je v občini 108, od teh pa 53 v OZD, 28 v KS in 25 v družbenih dejavnostih.

● Predsedstvo občinskega odbora ZZB NOV Radovljica je na 27. seji 15. januarja obravnavalo dogovor o merilih za oblikovanje družbenopolitičnega zbora in druge sklepne skupne seje OK SZDL in občinskega sveta ZSS Radovljica v zvezi s pripravami na volitve. Za pet delegatov, kolikor jih bodo imele v prihodnje delegacije ZZB NOV v tem zboru, so evidentirali osem kandidatov. Zavzeli so se za odprte liste in več kandidatov za eno mesto, zlasti za vodilne funkcije. Dogovorili pa so se tudi o vključevanju borcev v javne razprave o kritični analizi političnega sistema, ki ga organizirajo krajevne organizacije SZDL v prihodnjih dneh.

● Na 6. seji koordinacijskega odbora za proslave pri OK SZDL Radovljica, 15. januarja, so obravnavali osnutek cenika programa prireditve kulturne akcije za delovne kolektive ter program prireditve v okviru proslav in slovesnosti v občini za leto 1986.

● Na seje OK SZDL Radovljica je zasedala žirija za podeljevanje priznanj OF. Obravnavala je pobude in predloge za dobitnika zlatega znaka OF, ki ga ob dnevu OF podeljuje RK SZDL Slovenije. Določila je tudi razpis za srebrni znak OF, ki ga bo podelila OK SZDL Radovljica zaslužnim občanom in organizacijam iz občine za praznik OF.

● Na 5. seji koordinacijskega odbora za urejanje odnosov med samoupravno družbo in verskimi skupnostmi. 14. januarja so pregledali svoje delo v letu 1985. Dogovorili so se o pripravi in izvedbi vsakoletnega srečanja s predstavniki verskih skupnosti iz radovljiške občine. To bo že 19. srečanje, ki ga letos sklicuje predsednik občinske skupščine Bernard Tonej, 22. januarja v Radovljici. V razpravi so člani odbora pozitivno ocenili odnose in sodelovanje na vseh področjih.

● V vojašnici bratov Žvan na Bohinjski Beli je bila 14. januarja letna konferenca Zveze socialistične mladine JLA v tej garniziji. Konferenca so se udeležili tudi predstavniki predsedstva OK ZSMS Radovljica. Vojaki mladinci so izrazili željo po tesnejšem sodelovanju z mladino radovljiške občine, s čimer so gostje tudi soglašali. Za to bodo oblikovali skupni program dela.

● Svet za problematiko pridobivanja in razporejanja dohodka ter delitev po delu pri občinskem svetu ZSS Radovljica je na 1. seji v novoizvoljeni sestavi za sedanjí mandat 13. januarja obravnaval osnutek družbenega dogovora o skupnih osnovah in merilih za samoupravno urejanje odnosov pri pridobivanju in delitvi dohodka v SRS. Ta osnutek je objavljen v Sindikalnem poročevalcu št. 6/1985.

● Komisija za organiziranost in razvoj ZK pri predsedstvu OK ZK Radovljica je na 8. seji prejšnji teden presojala stanje in dejavnost osnovne organizacije ZK v Obrtnem gradbenem podjetju Grad na Bledu, v Lipovi TOZD v Podnartu in v Tapetništvu v Radovljici. V vseh treh osnovnih organizacijah gre za otežene delovne razmere, ker ni zadosti članov ZK, ki bi bili nalogam kos. Na seji so spregovorili tudi o organizacijskih vprašanjih v zvezi s pripravami na letošnje kongrese ZKS in ZKJ.

● Na sedežu skupne strokovne službe SIS družbenih dejavnosti občine Radovljica so se na rednem, že 10. delovnem sestanku sešli predsedniki skupščin in odborov za svobodno menjavo dela ter strokovni delavci vseh devetih SIS. Na osnovi gradiva, ki ga je pripravila strokovna služba, so ponovno spregovorili o težkem denarnem položaju in o dotoku prihodkov SIS v preteklem letu. Zavzeli so se, da se vsi presežki iz prispevnih stopenj za SIS iz leta 1984 in 1985 namenijo za valorizacijo programov. To predstavlja, skupaj za leto 1985, povišanje na 193 odstotkov v primerjavi z letom prej. Udeleženci so soglašali s predlogom projekcije sredstev za programe SIS v srednjeročnem obdobju 1986—1990, kot ga je predlagala strokovna služba. Končno besedo o tem pa bodo rekli delegati skupščin SIS, ki se bodo sešli predvidoma od 10. do 13. februarja.

● Po določitvi letošnje resolucije o družbenem planu občine Radovljica je predvideno, da bodo pričeli z delom sklada stavbnih zemljišč, ki so ga ustanovili konec lanskega leta. Sklad bo zagotavljal usklajeno izvajanje nalog med komunalno in stanovanjsko skupnostjo. Poleg komunalnega opremljanja zemljišč za stanovanjsko gradnjo, bodo v okviru sklada poskrbeli tudi za komunalno opremljanje območij, namenjenih obrtni dejavnosti v občini.

● Na področju gozdarstva v radovljiški občini načrtujejo letos, po sprejeti resoluciji o družbenem planu, v družbenem sektorju zagotoviti proizvodnjo 67.100 kubičnih metrov iglav-

cev in 6.400 kubičnih metrov listavcev; v zasebnem sektorju pa 33.900 metrov iglavcev in 3.200 kubičnih metrov listavcev. Poleg tega gozdarji letos planirajo gradnjo 17 km gozdnih cest na območju Pokljuke, Jelovice in v okolici Radovljice.

● V teh dneh januarja gre na Delavski univerzi Radovljica h koncu pouk v jesenskem semestru usmerjenega izobraževanja, kjer delujejo oddelki Elektrotehniške šole v Ljubljani. Šolanje zaključuje tretji letnik prilagojenega programa za pridobitev V. stopnje usposobljenosti v elektrotehniški usmeritvi za smer elektrotehnik — elektronik in energetik. Na obeh oddelkih je 71 udeležencev. Sočasno pa se 20 udeležencev šola tudi v prvem letniku nadaljevalnega programa kovinarske usmeritve, 15 udeležencev pa v drugem letniku skrajšanega programa te usmeritve.

● V januarju so se na Delavski univerzi zaključili tudi vsi jezikovni tečaji. V jesenskem semestru jih je bilo dvajset, in sicer za angleščino, nemščino, francoščino in italijanščino, za več kot 250 udeležencev. Posebne tečaje angleščine II. stopnje in italijanščine I. stopnje za 50 udeležencev so pripravili za delavce Hotelskega turističnega podjetja Bled, kjer posebno stimulirajo znanje tujih jezikov. Nov razpis za jezikovne tečaje vseh stopenj so na Delavski univerzi Radovljice že razposlali. Spomladanski semester se bo pričel februarja.

● Konferenca osnovnih organizacij sindikata v delovni organizaciji Elan Begunje je predlagala, da bi do 11. kongresa ZSS sprožili predlog za spremembo delitve sindikalne članarine. Predlog oziroma pobudo so posredovali občinskemu svetu Zveze sindikatov Radovljica, s priporočilom, da naj jo obravnavajo na vseh osnovnih organizacijah sindikata v občini. Glavna sprememba se nanaša na pravičnejše razporejanje denarja iz članarine za dejavnosti osnovnih organizacij sindikata in postopno zmanjševanje števila profesionalnih funkcionarjev od zvezne, republiške do občinske ravni oziroma v vodstvih na teh ravneh sindikata.

● Tudi letos bo po resolucijskih določilih v občini Radovljica dana prednost nadaljnjemu pospeševanju hribovskega kmetijstva, kjer so tudi doslej dosegli razmeroma lepe uspehe. Načrtujejo, da bodo v občini dosegli tržne viške: mleka 8,3 milijona litra, 420 ton piteganega goveda, odkup 70 ton pšenice s 30 ha, 200 ton odkupa semenskega krompirja, 200 ton krompirja za prodajo in 50 ton ribeza. Urediti nameravajo mlečne zbirnice na Lancovem in v Begunjah, skladišče v Podnartu, obnoviti molzni stroj na kravji farmi Poljče in izpopolniti opremo na farmi na Bledu.

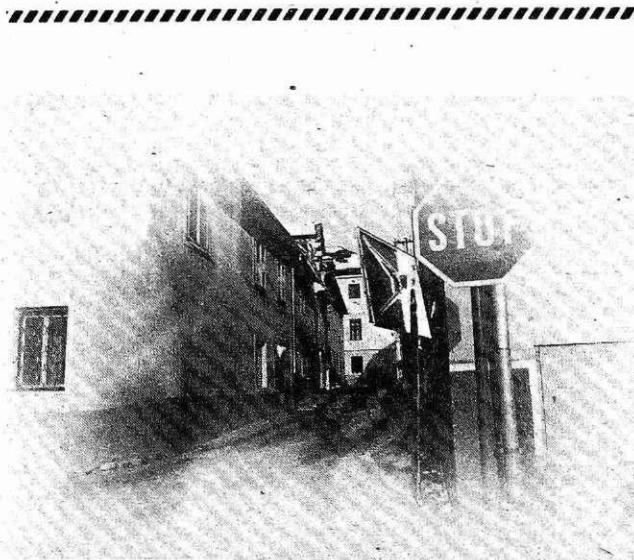
● Fotokino klub Radovljica je v svoji fotogaleriji Pasaža v radovljiški graščini 17. januarja odprl prvo letošnjo razstavo umetniške fotografije. Predstavljena so dela Vlastja Simončiča, mednarodnega mojstra iz Gorenje vasi, ki sodi med najbolj znane slovenske fotografe. Na ogled je 26 njegovih fotografij, ki bodo gotovo pritegnile pozornost poznavalcev in ljubiteljev tovrstne umetnosti.

● Komisija za šport in rekreacijo pri občinskem svetu Zveze sindikatov Radovljica je že sprejela program sindikalnih športnih iger za leto 1986, s katerim je že seznanila tudi vse sindikalne organizacije. Tudi letos bodo tekmovali v devetih športnih panogah. Že januarja bo občinsko prvenstvo v smučarskih tekih, februarja v veslalomu, marca v kegljanju — borbene partije, aprila v odbojki, maja v streljanju z zračno puško, junija v malem nogometu, julija v plavanju, oktobra v namiznem tenisu, novembra v kegljanju za mešane ekipe in posameznice. V decembru bo sklepna slovesnost, na kateri bodo posameznikom in ekipam podelili pokale in priznanja za dosežene uspehe.

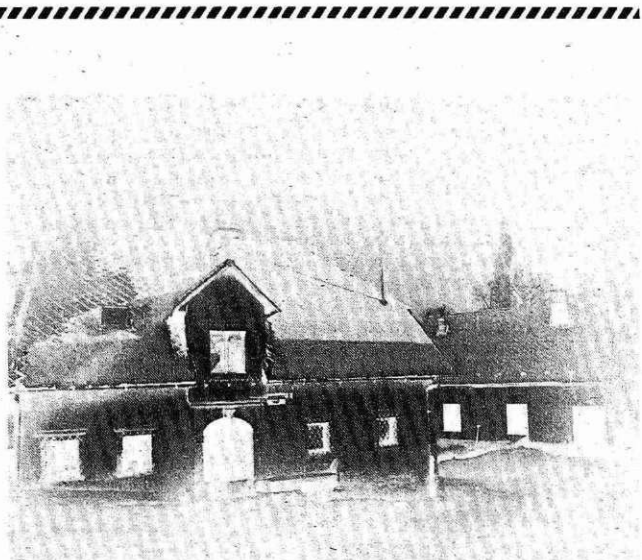
● V okviru tekmovalnj Po stezah partizanske Jelovice, 12. januarja, je med ekipami teritorialne obrambe, JLA in uprave za notranje zadeve ekipa teritorialne obrambe občine Radovljica osvojila drugo mesto za zmagovalno ekipo TO Kranj. Manj uspeha kot prejšnja leta so imeli člani skupne ekipe ZRVS in ZSMS Radovljica, ki so v patrolnem teku zaradi slabih teoretičnih izpitov osvojili šele osmo mesto. Tek, ki se imenuje Po poteh heroja Kebeta, je prejšnja leta skoraj vedno potekal v znamenju domačinov.

● Drugo januarsko soboto in nedeljo so se v Lescah pričele priprave padalcev ALC Lesce s preglednim tekmovalnim v skokih na cilj. Najbolj se je izkazal Darko Svetina, pa tudi drugi niso bili slabi. V prihodnjih dneh bodo leški padalci nastopili na evropskem pokalu v paraskiju, nato pa se bodo podali na Mavrovo v Makedonijo na državno prvenstvo v tej disciplini.

● Lani je v sindikalnih športnih igrah v občini Radovljica v devetih panogah nastopilo 120 osnovnih organizacij sindikata 2.272 tekmovalcev, od teh 525 žensk. Največ uspeha so imeli tekmovalci Elana, pred Verigo, LIP Bled in Iskro Otoče. Pri moških so bili najuspešnejši tekmovalci Verige, pri ženskah pa tekmovalke iz LIP Bled.

STOP (foto: B. Grce)

Partizanska 2 (foto: B. Grce)

PROGRAMSKO VOLILNA KONFERENCA KO ZRVS PODNART

18. januarja je bila v Podnartu programsko-volilna seja KO ZRVS Podnart. Delo rezervnih vojaških starešin v Podnartu je bilo v minulem mandatu obdobju uspešno.

Kupili in razvili so prapor KO ZRVS Podnart. V krajevni skupnosti so povečali število naročnikov revije Naša obramba kar za 35 odstotkov. Člani so v skladu s programi izpopolnjevali svoje znanje s predavanji, orientacijsko-taktičnimi pohodi, ki so bili združeni s preverjanjem znanja, pridobljenega na predavanjih, v reviji Naša obramba in drugje, streljanju itn.

Člani KO ZRVS Podnart so vsako leto sodelovali pri organiziranju in izvedbi medkrajevnih in občinskih prireditvev v radovljiški občini, in sicer: Partizanski tabor heroja Tončka, ki je vsako leto za sedme razrede osnovnih šol v radovljiški občini. Pohod po poti heroja Kebeta, Patroljni tek Staneta Žagarja, strelsko

tekmovalje rezervnih vojaških starešin v radovljiški občini itd.

Člani KO ZRVS Podnart so zelo aktivni tudi v krajevni skupnosti in širše. Vodilne funkcije imajo v krajevni skupnosti, komiteju za SLO in DS, nekaterih družbenopolitičnih organizacijah in društvih. Na konferenci je bilo posebej poudarjeno, da mora biti glavna naloga rezervnih vojaških starešin nenehno strokovno usposabljanje, predvsem za priprave in izvajanje oboroženega odpora, v skladu s programskimi usmeritvami republiških in občinskih forumov.

Na konferenci so izvolili novo vodstvo, za predsednika je bil izvoljen Darko Štular.

Ciril Rozman

KLUB ŽELEZARJEV

Upokojenci naše Železarne so se v začetku tega leta zbrali na ustanovnem občnem zboru Kluba železarjev pri Društvu upokojencev Radovljica. Občnega zbora se je udeležilo 52 vabljenih, ki so sprejeli osnutek pravil Kluba.

Sklenili so, da se bodo bolj povezali z Železarno, s sredstvi, ki jih ta namenja Društvom upokojencev, pa bodo občasno podprli svoje članke, ki so v težkem gmotnem položaju. Na prihodnja srečanja bodo vabili predstavnike naše železarne in strokovnjake, ki bi jim lahko pojasnili spremembe v pokojninskih predpisih. Izvolili so upravni in nadzorni odbor Kluba in se dogovorili o nadaljnjem delu.

RAZSTAVA FOTOGRAFIJ VLASTJE SIMONČIČA

V fotogaleriji Pasaža v Radovljici so ta mesec na ogled fotografije Vlastje Simončiča, mednarodnega mojstra fotografije in priznanega fotografskega pedagoga. Vlastja Simončič, ki se zadnjih nekaj let posveča predvsem tistemu, kar je mednarodni javnosti znano kot jugoslovanski model zgodnje fotografske vzgoje, se nam tokrat predstavlja kot nemiren iskalec, ki mu ni dano, da bi se za daljša posvetila eni sami stvari. Sam pravi: »Ko danes opazujem svojo fotografsko bero, se zavedam, da obstaja le kot zelo skromen poskus, da bi sledil idejam, ki jih nisem znal in zmogel prehiteti.« Temeljno vodilo njegovega fotografskega iskanja tako ostaja zajemanje priredno novih in novih izvirih, ki mu preprosto ne dovoljujejo, da bi si izoblikoval osebni stil, tega mu vedno znova narekuje trenutni navdih, motiv, nova tehnika. Kljub temu pa so fotografije Vlastje Simončiča neizčrpen vir navdihov za vse tiste, ki delajo prve korake v neznano deželo fotografskih čarovnij.

foto: B. Grce

PREGOVORI, DOMISLICE IN REKI V ŠALJIVI PREOBLEKI

Vsak PRAV je prepričan, da ima samo on prav, zato se bojuje z drugimi pravi, ki so prav tako edino pravi, za svoj prav. Ker iz jalovih bojov ni pravega prava, se ne pravi okličejo za prave — in svet se vrti po starem naprej. Dan te pomolze in odloži na pašniku noči.

Ne bomo sejali trave, da ne zraste kakšen divji poganjek, iz katerega bi lahko kdo napravil zvarek za zameglevanje našega pogleda v prihodnost — so rekli možje, ki so podolgem in počez vse asfaltirali.

Dvema Slovencema so razprtije preteklosti tako razvile nečednosti, da sta se lahko dogovorila, kako bo prvi z užitek požrl spodnjo polovico drugega, nato pa bo drugi s še večjo slastjo popravil zgornjo polovico prvega. Iz preostalih dveh polovic pa naj sestavijo tretjega, ki se bo znal (po)žreti sam...

JANEZA ZUPANČIČA NI VEČ MED NAMI

Janez Zupančič je bil rojen v juniju 1950 na Jesenicah. V Železarni Jesenice se je zaposlil takoj po osnovni šoli in delal pet let na prometu in Javorniku II. Odločil se je za poklic tesarja, opravil poklicno šolo in se zaposlil pri SGP Sava Jesenice, kjer je delal enajst let. V Železarno Jesenice se je vrnil leta 1981 in se kot tesar zaposlil v Gradbeno remontnih delavnicah.

Kot delovni tovariš je bil priljubljen med sodelavci, s katerimi je opravljal odgovorna in nevarna dela, saj tesarji v železarni pripravljajo pogoje za varno delo drugih delavcev. Pri enem takih nevarnih del, popravilu pohodnega podesta ob livnih žerjavih v Jeklarni, se je smrtno ponesrečil.

Kruta usoda ga je iztrgala iz našega delovnega okolja, vzela ženi moža in trem otrokom očeta, staršem pa enega od treh sinov. Ostal nam bo lep spomin na dobrega tovariša in sodelavca in dolg do tistih, ki ga bodo najbolj pogrešali, posebno do njegovih otrok.

Sodelavci

Pri opravljanju svojih delovnih nalog se je v petek, 17. januarja, smrtno ponesrečil delavec TOZD Remontne delavnice — Gradbeno remontne delavnice JANEZ ZUPANČIČ. Vest o njegovi poškodbi, še posebno, ko smo izvedeli, da je med prevozom v bolnišnico umrl, nas je hudo prizadela, tako njegove ožje sodelavce kakor tudi ostale delavce naše železarne.

ŽELEZARNA ZA KULTURO IN TELESNO KULTURO

Število dni izredno plačane odsotnosti in izredno neplačane odsotnosti v letu 1986 za kulturne in telesnokulturne aktivnosti delavcem Železarne Jesenice.

Delavski svet Železarne Jesenice je na predlog strokovne službe že dve leti za predpisa odobrila skupno število dni izredno plačane odsotnosti in izredno neplačane odsotnosti za potrebe po kulturnih in telesnokulturnih aktivnostih delavcev. V teh dveh letih smo dosegli pomenotenje kriterijev za odobritev izredno plačane odsotnosti zaradi kulturnih in telesnokulturnih aktivnosti. Letos bo potrebno združevati najmanj enako število dni kot v letu 1985. Delavci Železarne Jesenice vztrajamo pri podpori domačih aktivnosti in podpori večjih prireditelj, ki so organizirane v naši občini. Na tak način bomo skušali kulturne in telesnokulturne aktivnosti v občini obdržati na doseženi stopnji. S tem tudi dodatno podpiramo aktivnosti, ki jih v prostem času gojijo naši delavci, ker jim krepijo zdravje in delovno sposobnost.

Za posamezne aktivnosti, društva ali klube je načrtovano določeno število dni INO in IPO:

A) HOKEJ

1. HK Jesenice — 2.700 dni INO
— 30 dni IPO

2. HK Kranjska gora

— 350 dni brez refundacije
SKUPAJ: 2700 dni INO z refundacijo
— 380 dni IPO brez refundacije

B) SMUČANJE

1. OZSO (vse discipline) — 150 dni INO
— 100 dni IPO
2. SK v jesiški občini (vse discipline) — 240 dni IPO (8 klubov x 30 dni)

3. ZVUTS

— 40 dni IPO

4. Smučarske prireditve

— FIS Kranjska gora — 40 dni IPO
— FIS Planica — 40 dni IPO
— FIS Bohinj — 20 dni IPO
— Smuk karavanskih kurirjev — 20 dni IPO

SKUPAJ: — 150 dni INO z refundacijo
— 500 dni IPO brez refundacije

C) OSTALI ŠPORTI

1. ALC Lesce — 40 dni IPO
2. TVD Partizan Koroška Bela — 15 dni IPO
3. TVD Partizan — jesiške in radovljške občine — 30 dni IPO
4. ŠD Jesenice — 130 dni IPO (13 klubov x 10 dni)
SKUPAJ: 215 dni IPO brez refundacije

D) GRS IN PLANINSTVO

Pohod na Stol — 30 dni IPO
Planinska društva — 35 dni IPO
Taborniki — 20 dni IPO
GRS — 50 dni IPO
SKUPAJ: 135 dni IPO brez refundacije

E) KULTURNO PROSVETNA DEJAVNOST

— ZKO 240 dni IPO
SKUPAJ: 240 dni IPO brez refundacije

F) DPO

KOO sindikata ŽJ — 40 dni IPO
KO ZSMS ŽJ — 20 dni IPO
MDB — 280 dni IPO
SKUPAJ: 340 dni IPO brez refundacije

G) SKUPNA REZERVA 110 dni IPO brez refundacije

SKUPAJ: A, B, C, D, E, F, G — 4.770 dni
Bremenitev ŽJ — 1.920 dni

BOLJŠE ZDRAVSTVENE USLUGE ZA BORCE

V zadnjem času je slišati več pripomb in pritožb glede zdravstvenih storitev v dispanzerju za borce v Zdravstvenem domu na Jesenicah. Člani občinskega odbora Zveze združenj borcev NOV so sklicali posvet s predstavniki temeljne organizacije Zdravstveni dom Jesenice in skupščine občine Jesenice, kjer so se pogovarjali o omenjeni problematiki.

Kot so ugotovili, so nekatere pripombe upravičene, ko pa so jih podrobno analizirali, so ugotovili, da krivda ni vedno le enostranska, se pravi na strani Zdravstvenega doma.

Kot je bilo moč slišati, se v dispanzerju za borce srečujejo s kadrovskimi problemi, zato se dogaja, da morajo borci dalj časa čakati na zdravstvene storitve. Po zagotovitvi predstavnika Zdravstvenega doma bodo v najkrajšem času zagotovili, da bo dispanzer spet nemoteno delal. Če pa bo spremenjen urnik obiskov, bodo o tem pravočasno obvestili. Prav tako bodo razrešili nekatere probleme zobozdravstvenih storitev, po potrebi pa bodo zagotovili tudi več časa zanje.

J. R.

Železarski globus

LR KOREJA

Tudi ta država bi rada sama naredila čimveč železarskih izdelkov. V letu 1984 so izdelali 7,5 milijona ton surovega jekla. Njihovi železarski strokovnjaki načrtujejo za leto 1987 proizvodnjo 10 milijonov ton surovega jekla, za leto 1990 pa celo 15 milijonov ton. Načrte bodo dosegli z nekaterimi rekonstrukcijami že obstoječih železarn in z gradnjo novih obratov.

SOVJETSKA ZVEZA

V Sovjetski zvezi gradi italijanska železarska družba Italimpianti nov obrat za proizvodnjo brezšivnih cevi s premerom od 156 do 426 mm. Uporabljali jih bodo predvsem za cevovode za zemeljski plin in nafto. Stal bo 30 km od Volgograda. Predvideni investicijski stroški so 970 milijonov dolarjev. Letna proizvodna zmogljivost obrata bo 720.000 ton cevi. Graditi so ga pričeli jeseni 1985 in bo predvidoma dokončan v dobrih treh letih.

V LETU 1985 ZELO USPEŠNA LIKOVNO USTVARJALNA IN LIKOVNO RAZSTAVNA DEJAVNOST

Prav gotovo likovno ustvarjalna in likovno razstavna dejavnost v jesiški občini sodita med najbolj redne in uspešne kulturno ustvarjalne in estetsko vzgojne dejavnosti, ki se že štirideset let odvijata v okviru likovnega kluba DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice in občasno tudi v okviru DPD Svoboda France Mencinger Javornik Koroška Bela.

Od 6. maja 1946, ko je bila na Jesenicah prva razstava slik nekaterih akademskih slikarjev iz Ljubljane, h katerim so na njihovo željo dodali nekaj slik takrat »komaj rojeni« Dolikovci, se je na Jesenicah do konca lanskega leta zvrstilo 583 slikarskih razstav ali poprečno 15 letno. K 456 razstavam slikarjev iz Slovenije in Jugoslavije, pa tudi zamejstva so dodali še 137 skupinskih ali samostojnih razstav članov likovnega kluba DOLIK. To pa so številke, s katerimi bi se marsikje ponašale celo profesionalne razstavne organizacije. Prav gotovo so te razstave prispevale pomemben delež h kulturno-estetskemu osveščanju in kulturno-estetski vzgoji delovnih ljudi in občanov in še zlasti mladih, ki vedno bolj številčno zahajajo v razstavni salon DOLIK.

Z ureditvijo novih razstavnih prostorov v nekdanji trgovini Državne založbe Slovenije, ki so jih poimenovali Razstavni salon Dolik, pa je razstavna dejavnost dobila še večje razsežnosti. Od otvoritve salona 3. junija 1983 do zaključka lanskega leta se je v njem zvrstilo 62 razstav. V letu 1985 je bilo v salonu 24 razstav, od tega 20 likovnih, tri razstave umetniške fotografije in razstava tapiserij. Razstave si je ogledalo 18.730 ljudi, od tega 47 odstotkov mladih. Poprečno je razstavo obiskalo 780 ljudi ali poprečno 139 obiskovalcev na razstavo več kot leta 1984. Številke same so zgovoren dokaz, da je obiskovanje razstav za mnoge postalo kulturna potreba in navada. K temu so veliko prispevali tudi posamezni likovni pedagogi, ki svoje ure likovnega pouka izvajajo kar na razstavah ali drugače spodbujajo in motivirajo učence, da obiskujejo razstave.

Tudi otvoritve razstav, katerih se udeležijo od 30 do 60 in celo več ljudi, so lep kulturni dogodek, saj so vse otvoritve popeljene z dvajsetminutnimi kulturnimi programi in predstavljajo razstavljalcu ali razstavljavcu in njihovih del. Programski svet razstavnega salona DOLIK, ki sprejema vsakoletni program razstav in skrbi za tekoče odvijanje razstav, je v lanskem letu v salonu ob razstavah organiziral tudi dva samostojna recitala. V počastitev kulturnega praznika Slovencev glasbeno-literarni recital, ki so ga izvajali flavtistka Barbara Mikula, ob spremljavi pianistke Maje Komel in recitatorji Gledališča Tone Čufar z manj znanimi pesmimi dr. Franceta Prešerna, in recital fagotistke Barbare Ulčar,

ob spremljavi pianistke Slavice Valk.

V svojo razstavno dejavnost je vključil neizračunljivo število prostovoljnih ur članov likovnega kluba DOLIK, ki so jih žrtvovali, ob svoji likovni ustvarjalnosti, za postavljanje in podiranje razstav, prevoze slik, urejanje prostora in druga operativna dela in opravila, ki so z vsem tem povezana, ob pomembni pomoči vodstva društva, v katerega so vključeni.

Razstavna dejavnost je bila, poleg nekaterih zelo uspešnih oblik kulturno estetske vzgoje, vzporedna dejavnost likovno ustvarjalni dejavnosti članov likovnega kluba DOLIK. Kajti vseskozi so se zavedali, da si ti dve dejavnosti morata podajati roko. K navedeni aktivnosti dolikovcev moramo prišteti še ogromno ur, ki jih poleg svojega rednega dela porabijo za likovno ustvarjanje, za udeležbo v različnih slikarskih kolonijah in drugih oblikah likovnega usposabljanja in izpopolnjevanja, za delovne sestanke in drugo.

Člani likovnega kluba DOLIK so se lani s svojimi deli petkrat predstavili v jesiškem salonu, poleg tega pa so se dvaindvajsetkrat s samostojnimi ali skupinskimi razstavami predstavili zunaj Jesenic, s svojimi deli pa so sodelovali tudi na slovenski pregledni razstavi slik ljubiteljske ustvarjalnosti.

Podoba likovne dejavnosti v občini ne bo popolna, če ne omenimo tudi štirih slikarskih kolonij, in sicer dve planinski, ki jih organizirata planinski društvi Jesenice na Vršču in Dovje-Mojstrana v Vratih, slikarsko kolonijo v Podkorenju, ki jo organizira HTDO Gorenjka Jesenice, katerih se poleg drugih slikarjev udeležujejo tudi dolikovci, in petdnevno slikarsko kolonijo, ki jo DOLIK vsako leto organizira za svoje člane.

Vsa ta dejavnost, ki se odvija izključno na ljubiteljskih osnovah, prav gotovo glede tovrstne dejavnosti jesiško občino uvršča v slovenski vrh. Vse to pa odseva tudi v občini. Vse več je domov naših občanov, kjer so slike sestavni del hišne oziroma stanovanjske opreme, slike so postale skoraj prevladujoče darilno sredstvo. Najbolj pa se to odraža v jesiški železarni, saj pisarne in druge prostore krasi, po stanju ko-

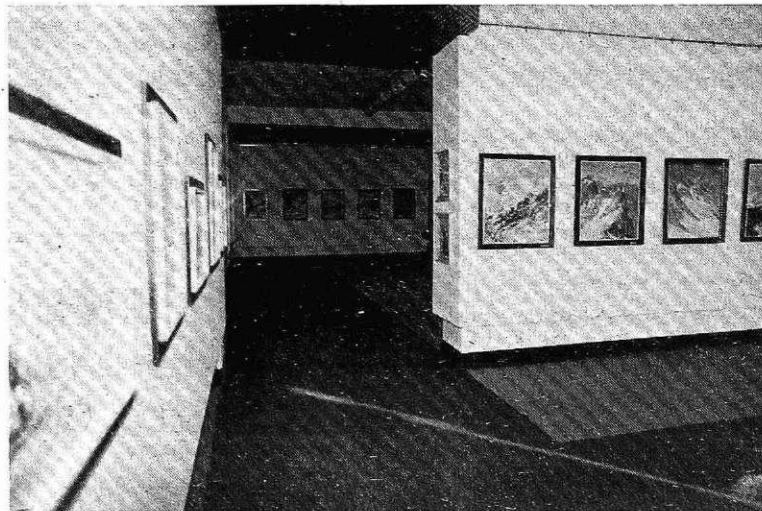
nec leta 1983, 287 umetniških slik 85 avtorjev, ker je Železarna dolga leta po osvoboditvi z vsake razstave odkupila najmanj po eno sliko. Žal so to prakso v zadnjih letih opustili, pa bi jo kazalo ponovno uveljaviti, kar bi predstavljalo svojstveno umetniško bogastvo največjega delovnega kolektiva v občini. Seveda pa ta dejavnost odseva tudi v življenju in delu delovnih ljudi in občanov.

Vse to pa likovni klub DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar, ki letos praznuje kar dva jubileja: 40-letnico likovnega kluba DOLIK in 40-letnico organizirane razstavne dejavnosti na železarskih Jesenicah, obvezuje za nadaljno krepitev in razvoj teh dejavnosti s stalnim pomlajevanjem svojega kluba in kvalitetno rastjo svoje likovne ustvarjalnosti.

V ta prikaz niso vključene slikarske in druge razstave, ki se že drugo leto odvijajo v Kosovi graščini na Jesenicah. Z ureditvijo razstavnih prostorov v delavskem domu Julke in Albina Pibernik na Javorniku, ki so jih poimenovali po nadarjenem literatu in slikarju Viktorju Gregorcu, ki je padel kot talec v Dragi, pa bo razstavna dejavnost tudi v tem delu Jesenic dobila redno obliko delovanja. Že pred novim letom se je tam s samostojno razstavo slik predstavil članov likovnega kluba RELIK Trbovlje. Za letošni predvidevajo šest razstav.

Tudi programski svet razstavnega salona DOLIK je že sprejel imena in program letošnjih razstav oziroma razstavljalcev, ki zajema 25 razstav. Medtem ko imajo za prvo tromesečje že usklajene datume posameznih razstavljalcev, za nadaljnje obdobje usklajujejo termine z razstavljalci. Po razstavi slik člana likovnega kluba DOLIK, ki bo zaključena 29. januarja, se bodo do konca marca zvrstile razstave:

— od 31. januarja do 12. februarja razstava slik Ivane Kobilca (1861—1926) in Ferda Vesela (1861—1946), ki jo bo salonu posodila Narodna galerija Ljubljana,
— od 14. do 26. februarja skupinska razstava slik članov likovnega kluba DOLIK, ob 40-letnici DOLIK-
— od 28. februarja do 12. marca razstava »Slovenski narodni vez« — izdelki članic odseka ročnih del in
— od 14. do 26. marca razstava slik akademskega slikarja Franca Vozla iz Kranja.

V razstavnem salonu Dolik razstavlja Zdravko Kotnik (foto: B. Grce)

PRIJETNA ZVOČNOST SEDEMNAJSTIH DEKLIC IZ MOJSTRANE

Ob otvoritvi prve letošnje samostojne razstave slik člana likovnega kluba DOLIK Zdravka Kotnika je v razstavnem prostoru DOLIK DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice s krajšim koncertnim programom nastopil solski pevski zbor osnovne šole »16. december« Mojstrana, pod vodstvom zborovodkinje Majde Klančnik.

V polnem razstavnem salonu DOLIK so se jesiški ljubitelji kulturnih dogajanj seznanili z umetniško dejavnostjo dolgoletnega člana DOLIK Zdravka Kotnika. Njegovi najmlajši vaščani, učenke osnovne šole »16. december« iz Mojstrane, pa so s pesmijo navdušile jesiške ljubitelje petja.

Nastop šolskega zbora osnovne šole »16. december« iz Mojstrane, pod vodstvom zborovodkinje Majde Klančnik, predstavlja svojevredno odkritje za ljubitelje petja, posebno pa še za ljubitelje in poznavalce tovrstnega otroškega zborovskega petja. Že pri prvi zapeti ljudski pesmi Oj, lepo je res na deželi smo spoznali nekaj novega v petju mladih grl iz Mojstrane. V nadaljevanju njihovega sporeda so zapele še dve ljudski

pesmi: Zagorski zvonovi, v podeželskem narečju, in Ptičja svatba. Posebno pozornost pa je pritegnila skladba Jelke Klančnik Mojstrana. Pesem je po glasbeni in literarni obliki vredna vse pozornosti. Opisuje lepote Mojstrane in okolice in je prvenec v mladinski zborovski literaturi, prvič izvedena na Jesenicah.

Taka mladinska pevška skupina je resnično prijetna osvežitev. Njihov nastop je bil lepo pevsko doživetje, saj se njihovo prepevanje že od daljše od »začetništva«, marsikje pa je že precej jasno zarisanja pevka in zborovska razvojna perspektiva. Dobra ritmična in artikulacijska izpeljava, predvsem pa čista intonacija in nič kaj vsiljeno in preobteženo petje so pomagali k simpatični in kvalitetni izvedbi programa. Zborovodki-

nja Majda Klančnik pa s primerno vzgojno metodo, ki se kaže predvsem v študijski natančnosti in doslednosti pri skupni uglastitvi zbora, že dosega več kot dobre pevске dosežke. Dobro razporejeno glasovno gradivo pa je že na stopnji odkrivanja globljih izpovednih nadaljevanj. Upajmo, da bomo kmalu slišali za popoln napredek zbora in da ne bo nadaljeval svojo dejavnost v »nekakšni vaščanski anonimnosti«.

Na šolah si glasbeni pedagogi, ki vodijo šolske pevске zборе, želijo »imeti« »ogromne« mladinske zборе. Morali bi se zavedati, da »ogromni« šolski pevski zbori v večini primerov poleg masovnosti niso pokazali posebnega glasbenega in umetniškega uspeha, kar so dokazale tudi nekatere pevске revije šolskih zborov. Bolje bi bilo vzgajati manjše zборе z dobrimi pevci. Zanesljivo tudi zbor iz Mojstrane šteje več pevčev, kot jih je nastopilo v razstavnem salonu DOLIK na Jesenicah, toda zaradi

kontinuitete dela in rezultatov, ki jih zbor že kaže in so sadovi vztrajnega, načrtnega in strokovnega dela z mladimi pevskami, bi bilo narobe zbor na račun masovnosti »obremenjevati« s slabimi pevskami in pevci.

Ob otvoritvi prve letošnje razstave in obenem tudi prvemu letošnjem glasbenem programu v razstavnih prostorih DOLIK moramo poudariti veliko prizadevanost in dolikovcem izreči zahvalo, ker omogočajo nastope mnogim mladim glasbenikom, solistom, instrumentalnim skupinam, zborom in recitatorjem. Za vse to pa ima veliko zaslug neutrudljivi »dolikovski« kulturnikinja Joža Varl.

Za zaključek pa še to: prijetno srečanje z mladimi pevskami iz osnovne šole »16. december« iz Mojstrane, pod vodstvom zborovodkinje Majde Klančnik, bi bilo lahko za vzgled. Nerazumljivo pa je, kako malo mar so taki nastopi tistim, ki pri nas delajo z mladinskimi šolskimi pevskimi zbori. Ni jih bilo videti!

Franjo Repret

NOVOSTI NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

Romain GARY: Stiska kralja Salomona. — Založba Obzorja 1985.

So romani o ostarelih pevkah šansonov, o Parižankah a la Edith Piaff zanimivi za vesoljno bralno občinstvo, ali le za tiste, ki imajo do te zadeve posebno čustveno razmerje? Sam si na to ne znam odgovoriti, videli bomo, kakšen bo odziv na pričujoči roman. Biografijo velike Piaffke smo sposojali tako-tako, v 15 letih po izidu slovenskega prevoda je bila knjiga večji del sposojena, res pa je, da imamo en sam izvod. No, zdi se mi, da Nietzschejev izrek o večnem vračanju sicer še ni izkustveno dokazan, prav pričujoča knjiga bi bila lahko tak dokaz; no, rekel sem »bi«, uporabil sem pogojnik. Ne vem, ali se tisti časi res vračajo, ali pa si je starajoči se pisatelj le zaželel, da bi se vrnil? Gospodična Cora, zvezdnica te zgodbe, sicer ni ravno Edith Piaff, je pa nekaj podobnega. Nekoč pred vojno je pela srce parajoče pesmi o cipah in zvodnikih, o ljubeznih s tragičnim koncem in o podobnem. Tudi njena lastna zgodba ni daleč od zgodbe, ki jih opevajo šansonji. (Pa saj tudi to velja za E. Piaff.) Pri sedemdesetih letih, kolikor naj bi jih imela gospodična Cora v sedanjem času, bi bila lahko živa legenda — če bi se le kdo zmenil zanjo. Pa se ne bi — če ne bi bilo gospoda Salomona, bogatega židovskega starčka (upokojenega kralja konfekcije) pa še Jeana Lapina, mladega šoferja in instalaterja, ki se skupaj s starim Salomonom ukvarja z dobrodelno dejavnostjo. Salomon je šef in lastnik dobrodelne družbe, Jean pa mu pomaga predvsem zaradi nekakega naravnega nagnjenja. Jean je že tak človek, da se rad vmeša, če je treba pomagati ogroženim vrstam.

Že sem bil na najboljši poti, da začnem obnavljati ganljivo zgodbo, ki jo sicer pripoveduje mladi Jean, fant z barabsko faco in zlatim srcem. (Tega o srcu nam seveda ne pove, sami bomo uganili.) Prav njegova belmondovska faca pa je kriva, da ga je Salomon izbral za svojega pomočnika; in prav zaradi nje ga bo Cora Lamenaire začela spodbujati, naj ji dovoli, da iz njega napravi zvezdnika: pevca, igralca ali nekaj podobnega.

V ljubljanskem teatru Glej so pred kratkim igrali dramo s podobnim motivom. (Ne več mlada ambiciozna ženska skuša iz svojega mladega ljubimca napraviti slavnega pop peva.) Mladi šofer Jean naj bi bil torej ljubimec ostarele pevke. Ne zares in tudi ne iz koristiljubnih nagibov, pač pa zato, ker je dobrega srca. Garyjev predsmrtni spev je torej poslan v eter na isti valovni dolžini kot knjiga, o kateri sem poročal zadnjič. Spet je v njej skrito sporočilo, da je treba zbuhati upanje; da so ljudje siti slabega, da je treba govoriti in pisati o dobrih ljudeh.

V Stiski kralja Salomona se torej spet prebujajo dobri stari časi. No, ne ravno časi kot taki, pač pa naivnost, ki je takrat še vladala v človeških srcih. Vse nasprotno od tistega, kar smo videli v *Zadnjem tangu* v Parizu! Človek se ob tem spomni na teorije o povezanosti družbenih razmer in vrhnje stavbe. Morda tu ne gre za gospodarske razmere, pač pa za vojne grozote in za nihilizem, ki so ga pustile za sabo. Zdaj imamo v Evropi že štiri desetletja miru. Toliko ga menda ni bilo od časa med francosko-prusko vojno in balkanskimi vojnami. No, Gary je pisal Stisko dobrih 30 let po končani vojni: toliko je moralo preiti, da si je drznil napisati melodramatično zgodbo o pevki, ki je bila pravzaprav izdajalka. Izdajalka, ki je bila sama izdana, saj jo je izdalo njeno lastno srce: bila je namreč kolaboracionistka, ljubica gestapovskega agenta. Pa ne iz koristiljubja, pač pa iz pristnega nagnjenja. Je mogoče tako osebo napraviti za junakinja ganljive zgodbe? Pred to vojno smo vendar vsi vedeli, da je velika strast nekaj iracionalnega. V sovražnika se je torej mogoče zaljubiti in tako ljubezen je mogoče opevati; ob tem je mogoče na veliko prelivati solze. Vojna je tako onemogočila spravljivost — le za nekaj časa. V Britaniji so izdajalcem odpustili prej kot v Franciji, pri nas jim bomo odpustili kasneje.

Tu smo se dotaknili vroče teme: vrnimo se h Cori Lamenaire, pevki, ki je bila tik pred vojno ljubica židovskega milijonarja, med vojno pa prilježnica gestapovca. Kaj je bilo z njo po osvoboditvi? Kajpak: pevska kariera je šla nepreklicno po zlu. Živeti pa je morala. Življenje ni sentimentalno, daje pa navdih za sentimentalne zgodbe: Cora je postala *madame pipi*, tako se v slengu imenujejo ženske, ki skrbijo za red in snago v pariških pisarnah. Kaže, da

takoj po vojni tudi Francozi niso bili prizanesljivi do kolaboracionistov. Vendar se je Cori primerilo, da se je prav tu, na novem delovnem mestu srečala s svojim nekdanjim...

Že spet smo bili na tem, da povečmo preveč. No, pred nami je res nekaj takega, kar imenujemo melodrama. Pa ne da bi se bilo treba kaj zgražati. Človeka obhaja občutek, da tu slabšalne oznake (sentimentalno, osladno, lepodušno) nekako niso na mestu. Nič več? Od kdaj tako? Upam si reči, da nam duh časa in iz njega izvirajoči okus narekuje drugačno vrednotenje.

Ostareli milijonar kot junak moralistične zgodbe! Kaj takega bi se še včeraj zdelo takorekoč nemogoče, vsaj za ljudi s pravim okusom. Ljubezen inamera, ki ju goji dobrodelni starček do gestapovčeve ljubice:

kar bi se nam včeraj zdelo za pošizit, se zdi danes sprejemljivo, tudi med resnimi ljudmi.

Brez šale, pred nami je dober, mojstrsko napisan roman. Delce, za katero nikakor ne bi mogli reči, da je na meji dobrega okusa (kar pa bi si upal reči za neko drugo Garyjevo knjigo: *Oprostite, chéri*). Dober roman, pa vendarle ne čisto zaresen? Kaj naj pomeni ta dvomnost? Nič, morda to, da se človek, ko bere o Salomonovih stiskah, znajde na ozemljih različnih okusov. Hamlet je rekel, da je treba biti pripravljen, Oscar Wilde se je pošalil, da je glavno biti resen. Ostareli R. Gary, ki si je privzel ime Emile Ajar, pa nam pravi, da je glavno biti dober. Ne čisto naravnost, pa vendar.

M. H.

ODLOMEK IZ KNJIGE

Povedala mi je, da je bila realistična pevka, kakor so temu včasih pravili, ko so peli drugače kot danes. Realistična pesem je zvrst, ki zahteva veliko nesreč, ker je to ljudska zvrst. Najbolj je bila v modi na začetku stoletja, ko ni bilo socialnega zavarovanja in so veliko umirali zaradi bede in pljuč, ljubezen pa je bila veliko važnejša kot danes, ker ni bilo ne avta ne televizije ne počitnic, in če si bil otrok iz ljudstva, je bila ljubezen edina lepa reč, ki si jo lahko imel.

Potem sta bili še Fréhel in Damia, v dvajsetih in tridesetih letih, predvsem pa Piaf, seveda, ki je res prišla z ulice in je imela srce kot v časih mladih šivilij in zvodnikov. Držala sem se tega izročila, na poslušaj...

Tikala me je. Potem je vstala in dala gor ploščo. Vzdihi, in bil je res njen glas. Videl sem, da se z zadovoljstvom posluša. Tega sem imel za dobre pol ure. V Vzdihih jo je njen pob zabodel z nožem, ker je srečala fanta iz dobre družine, ki jo je hotel rešiti s ploščniki; v Levinji pa je nasprotno, ubila je ona njega, da je svoj hčer rešila istega ploščnika. Tam notri ni bilo nič drugega kot cipe proti volji ali nezakonske matere, ki jih zavrnejo in se z novorojenčkom urjejo v Seno, da se rešijo sramote. Sploh nisem vedel, da so bili kdaj taki časi. Najbolj sta me ganila Nadvojvoda, kjer gre punca v bordel, ker obupa v ljubezni, in Še ena, kjer zaljubljenca zaplešeta skupaj zadnjo javo, preden ju ubije vođa tolpe iz tiste četrti. Najrajši bi bil vstal in ustavljal ploščo, človeku ne pride na misel, da bi imel take nesreče, izbire se ne manjka. V teh pesmih, je bilo tudi veliko bolnic, kadar ni bila kaznilnica, giljotina ali afriški bataljon. Ko sva poslušala, me je gospodična Cora gledala vsa srečna, čutil sem, da so to njeni najboljši trenutki in da je zadovoljna, ker ima spet občinstvo. Vprašal sem jo, če še zmeraj poje, pa mi je razložila, da je to način, ki je zastarel, ker so nesreče iz prejšnjih časov danes zastarele, treba bi bilo najti nove, ampak mladi nimajo več navdiha, zdaj pa ukazujejo mladi, posebno v pesmi. Na vsak način pa je zdaj že prestara.

To je odvisno od tega, koga imate za starega ali staro, gospodična Cora. Gospod Salomon gre proti petinosemdesetim, pa je še človek na mestu, lahko mi verjamete.

Tega nisem rekel zaradi lepšega, dobro se je držala, če si jo tako pogledal. Samo da si jo videl, kako hodi, pa ji nisi dal več ko petinšestdeset let, čutilo se je, da je še ženska in da je obdržala žensko zamožavost. Če je bila kakšna ženska v mladih letih zelo iskana, ji to ostane, ji obdrži samozavest. Kadar se je premaknila z roko v bok, se je videlo, da se še ni odvadila. O svojem telesu je še zmeraj mislila enako, temu se pravi imeti moralo, gospodična Cora se je še dobro spominjala same sebe. Ko je urejala plošče, sem malo gledal okrog sebe, a bilo je preveč krame vseh sort, igrač in reči, ki niso za nič drugega, kot da ležijo okrog, in nisem mogel videti nič drugega, kakor fotografije po stenah, kjer so bile same zadovinke slavne osebe. Prepoznal sem Josepha Baker, Mistinguett, Mauricea Chevaliera, Raimuja in Julesa Berryja. Opazila je, da me to zanima, in mi predstavila še druge, bili so Drenem, Georges Milton, Alibert, Max Dearly, Maurice in še kdo. Razložil sem ji, da veliko hodim v kinoteko, kjer je preteklost dobro ohranjena in obnovljena, to pa je dobro za slavne osebe. Vse stanovanje je bilo belo, razen kjer je bilo roza, in je bilo precej vedro, kljub vsem umrlim ose-

bam po stenah. Že dobro uro sem bil tam in si nisva imela nič več za povedati. Gospodična Cora je odnesla pladenj v kuhinjo, jaz pa sem pogledal v sosednjo sobo, kjer je bila postelja, pokrita z roza svilo in z nekakšnim velikim črno-belim pajcem, ležal je na eni strani, kakor da bi hotel pustiti prostor ob sebi. Bilo je čudno, da ni imela psička. Na ulici pogosto vidiš stare dame z majčkenim psom, ker čim manjši si, tem bolj koga rabiš. Tu in tam so bile še druge lutke, v naslonjaču pa velik medved kakor v Avstraliji, kjer jejo evkaliptusovo listje in so zelo znani.

To je Gaston. Gospodična Cora se je vrnila in bilo mi je malo nerodno, ker sem pogledal v njeno sobo, ona pa je bila, nasprotno, prav zadovoljna.

To je Gaston, moj stari pajac. Dali so mi ga leta 1941 po gala večeru v Toulonu. To je bilo že zdavnaj in včasih ga je treba na novo obleči.

Spet me je začela čudno gledati kakor malo prej, zraven se je igrala s kodrom.

Na nekoga me spominjaš, je rekla, se v zadregi posmešnila in se spet prišla usest na stolec.

Usedi se. Iti moram. Ni me poslušala.

Ne zgledaš kot današnji ljudje. Kako ti je pravzaprav ime?

Jean.

Ne zgledaš kot današnji ljudje, Jeannot. Imaš pravi gobček iz prejšnjih časov. Tako da celo moti, ko te vidim v kavbojkah in pulju. Francozi si niso več podobni. Ne zgledajo več po ljudsko. Ti si še zmeraj z ulice, s prave, predmestne. Človek te pogleda in si pravi, glej, eden pa je ušel.

Ušel čemu, gospodična Cora? Zmignila je z rameni.

Sama ne vem. Danes ni več pravih fantov. Še potepuhi imajo glave poslovnežev.

DVA MOŽA NA ZABOJU MRTVEGA MORNARJA...

Ste mogoče brali polemiko okoli naših hokejistov? Pristrčno, ni kaj. Ne mislim se vključiti v polemiko, saj vem, da imam premalo znanja in izkušenj za kaj takega, a bi vendar rad nekaj zapisal.

...tudi dober krmar je brez moči, dokler ne zapiha veter, ali pa: vzeti veslo v roke in z močjo svojih mišic počasi, a zagotovo naprej. Ob tem sem se spomnil neke zgodbe.

Gunnar je spadal med tiste ljudi, ki si izberejo takšen poklic, v katerem ne morejo najti uspeha. Odločil se je namreč za navigatorja. V šoli je izdeloval za silo, ob tem pa se je vključil tudi v vremenoslovski krožek. Šolo je naredil, po tem pa s trebuhom za kruhom odšel po svetu. Čez nekaj mesecev ga je pot zanesla v vikingško vas tam nekje na severu. Kot naročeno pa se je ravno iz te vasi na pot odpravljal Erik Rdeči. Hotel je odkriti nove dežele in nove ljudi. Vse je bilo že pripravljeno, na svoji ladji je potreboval le še dobrega navigatorja, ki naj bi se spoznal tudi na meteorologijo. Vzel je Gunnarja.

Prvi teden je minil dobro. Tudi drugi. Tretji teden so mornarji začeli potihno preklinjati Gunnarja, saj mu kljub obilici priprav, higrometrov, barometrov, kljub poznavanju vseh meteoroloških tabel in dnevnem opazovanju ni uspelo dognati, kakšno bo vreme naslednji dan, s tem pa so tudi vsak dan menjali smer. Zgodilo se je, da so tudi po osemkrat, devetkrat pluli mimo Grenlandije.

Morate tudi spoznati njegov pošten značaj. Nikoli ni trdil ali označeval, kakšno bo vreme pojutrišnjem ali popojutrišnjem (za popolno blamažo mu je povsem zadostovala napoved za štiriindvajset ur naprej). Sploh pa je mislil vsemogoče.

O Gunnarju je nekaj zapisal v svoj dnevnik tudi kapitan ladje Erik Rdeči.

16. 6. 1014
Göt frdamen. Najvažnejši na tej ladji je poleg mene navigator. Ta pa je popoln butec. Včeraj je pritekel k meni kot divjak in zatulil, da bo jutri pihal vzhodnik. Danes pa hodi po svoji kajuti in preklinja svojo podgano. Misli, da je ona vsega kriva, med drugim tudi tega, da danes piha ju go. Kaj naj naredim? Pomagaj mi Thor!

Nekega dne je ves vesel napovedal severovzhodnik in mornarjem je odleglo. Toda napoved je bila zopet strel v prazno in fantje so morali vzeti vesla v roke in z močjo svojih mišic počasi, a zagotovo naprej.

Moja podgana je napovedala za jutri lepo vreme, brez oblaka, jim je čez nekaj dni zagotavljal. Toda ta podgana je naslednji dan mučeniško umrla. Ob silnem treskanju in grmenju jo je Gunnar enostavno zadavil.

Meteorologija se je vlekla skozi njegovo življenje kot črna nit, kot tragedija, in kadar je kljub napovedi o ugodnem vetru tudi sam moral poprijeti za veslo, je potihem klet:

Got der Gerechte, kateri vrag me je speljal na to galejo, zakaj se nisem šel učiti za peka? To je bilo žalostno životarjenje. Toda tudi temu je enkrat moral priti konec. Tak ali drugačen.

Nekako tako si po polemiki Dragojevič-Lavtar zamišljam tudi »HK Jesenice«. Nekdo v tem klubu naj bi bil Gunnar, nekdo Erik Rdeči, nekdo pa mornarji. In nekako tako, kot je bilo takrat na tisti barkači, tako je v klubu. Preveč medsebojnih dogovorov in preprirov, pa premalo dela. Mornarji se zanašajo na Gunnarja, da bo dal pravilno napoved, Gunnar na Erika, da bo mornarje dal v red, Erik pa se preveč brezskrbno obnaša in tako ladja pluje po oceanu, kot jo pač nosijo viharji in valovi. Če pa bi vsak od udeležencev nekaj primaknil, eden znanje, drugi moč in tretji izkušnje, pa bi ladja kmalu plula pravo pot.

Pa nadaljujmo s pripovedjo o Gunnarju.

29. 11. 1015
Danes je mornarjem priklopelo. Zaradi Gunnarjeve napačne napovedi so z njim storili, kar je on s svojo podgano. Njegovo telo so strpali v zaboj in med obredom sta dva moža sedla na zaboj. Sigurno je pa le sigurno, kaj pa bi bilo, ko bi med molitvijo Gunnar skočil iz zaboja in rekel: »Fantje, pihal bo jugo-zahodnik, vreme bo sončno, brez oblaka!«

Verjetno je tudi med tekmo HK Jesenice: HK Crvena zvezda prekipelo, če ne vsem, pa vsaj nekaterim. To pa sklepam po tem, ker je po vsaki odigrani tretjini prihajalo na led manj igralcev, saj jih je bilo na koncu na ledu le še 13. Kaj je kipel, zakaj je kipel in kako je kipel, je ostalo žal za kulisami. Toda, ali ni že čas, da enkrat odgurne odgovorni zastor pred zvesto publiko in na tem odru odkrito povedo, da bodo vsi, Gunnar, Erik Rdeči in mornarji storili vse, da bo barkača, v tem primeru HK Jesenice, naša pravi izhod iz viharja, v katerem je po sedanjih rezultatih, že skoraj čisto potonila.

Boštjan Fon

dobesedne pesmi

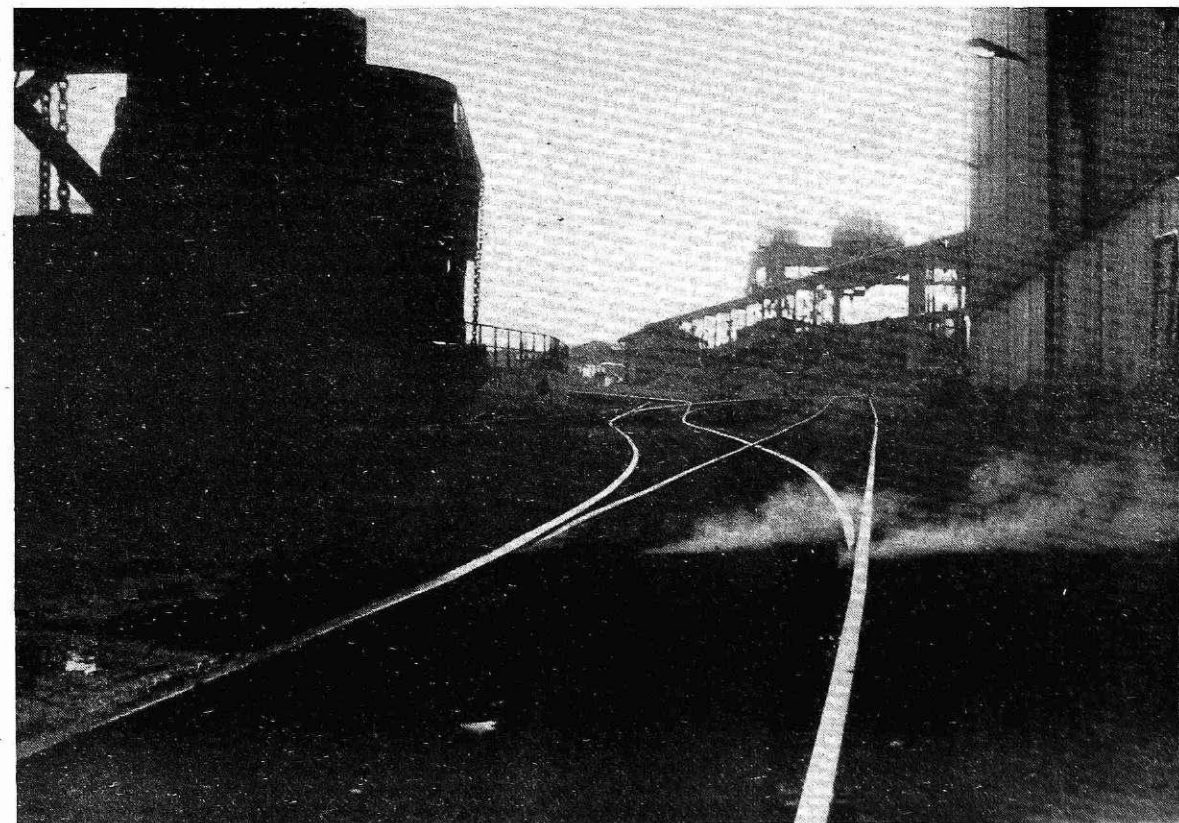
poskakovalec
poskočno poskakuje
na poskuševatišču
poskočnic

po skoku
pa skokonog
skokovito skomigne
da ga kar zaskomina

skoncema
se skoncentriramo
na skomplicirano skomponi-
ran

sklop
skopobesednih skovank

brut

Jutro v Železarni (foto: B. Grce)

KDO BO REŠIL JESENIŠKI HOKEJ?

V zadnjih dveh, treh številkah Železarnja se je na športni strani pojavila polemika o razmerah v jeseniškem in jugoslovanskem hokeju. Ker po mojem mnenju dosedanja zapisi še niso razkrili vseh razsežnosti krize jeseniškega hokeja, se mi zdi potrebno, omenjeno problematiko nekoliko bolj osvetliti, da bi bralci Železarnja o zadevi dobili bolj celovit pregled. Če sem v svojih dveh dosedanjih zapisih pisal dokaj na splošno, bom tokrat skušal bralcem približati moje poglede na napake v vodenju celotne letošnje sezone, nazadnje bi rad dodal pripombe k obravnavanju hokeja v javnih občilih na Jesenicah ter postavil piko na i s pikro pripombo o jeseniški hokejski publiki.

Denar — sveta vladar

Železarna Jesenice je bila dolga leta in je še danes glavni vir financiranja Športnega društva Jesenice (SDJ), kamor spadajo vsa hokejska moštva od pionirjev do članov Jesenic in Kranjske gore. Ker sega hokejska tradicija daleč nazaj v štiri desetletja in petdeseta leta in ker je večina igralcev bila praviloma zaposlena prav v Železarni, je bila neke vrste »moralna dolžnost« Železarni nameniti določeno vsoto hokeju. Zadnjih nekaj let, ko se razmere drastično spreminjajo, predvsem imam tukaj v mislih nizko ceno jekla na svetovnem trgu in zastarelo tehnologijo v Železarni, je bila ta vsota vsako leto manjša od trenutnih potreb športnega društva. Poleg tega pa se je društvo navadilo na to, da je Železarna tako rekoč molzna krava in si drugih virov financiranja niti ni iskalo, niti jih ni bilo sposobno poiskati. Poleg glavnega sponzorja dobiva SDJ še sredstva s strani ZTKOja, ki jih večinoma porabi za nakup manjkajoče opreme na začetku sezone ter za hranarino igralcev, ki pa jo leti dobivajo za nazaj, odvisno od uspeha moštva. Ta hranarina je torej odvisna od tega, ali se moštvo Jesenic uspe uvrstiti v finalni del prvenstva oziroma v superfinale. Določeni del sredstev dobi društvo tudi od reklam, vendar si lahko predstavljamo, da tudi to ni dovolj, če mora SDJ financirati kar dve ekipi, ki igra v prvi zvezni ligi. Za občino s slabih 30.000 prebivalcev in zgolj eno močnejše razvito gospodarsko panogo je seveda takšen zalogaj sila velik (in dokaj potraten), kljub domnevno širokemu fondu lastnih igralcev. Pod drobnogledom se izkaže, da ta fond sicer ni tako velik, saj v moštvo Kranjske gore igrajo igralci kot so Poljanšek, Razinger in Jan, medtem ko mladi sedijo na rezervni klopi.

Status igralcev — ne tič ne miš

Tako Statut Hokejske zveze Jugoslavije (HZJ) kot vsi ostali izvedbeni klubski akti materialnega statusa igralca ne urejajo tako, kot bi ga morali. Nekateri klubi so sicer bolj, drugi manj iznajdljivi, na Jesenicah pa o kakršnikoli domiselnosti ni ne duha ne sluha. Menda se je materialni položaj igralcev za silo izboljšal, ko sta za delo v klubu prišla brata Smolej, vendar je bil to le gasilski poseg, ne pa dolgoročno ureditev položaja igralcev. Od igralcev zahtevamo dobro igro in profesionalen odnos do nje, medtem ko imajo materialne pogoje milo rečeno amaterske. Pa lepo po vrsti:

— vsi igralci, ki so zaposleni, delajo dejansko le šest mesecev na leto, medtem ko v času hokejske sezone zaradi dveh treningov dnevno svojih delovnih obveznosti ne opravljajo oziroma so jih oproščeni.

V tem času dobivajo povprečni osebni dohodek Železarni, če so zaposleni v delovni organizaciji, ki ima povprečni osebni dohodek nižji od tistega v Železarni, pa le-ta krije razliko.

— Drugi vir »dohodka«, ki ga dobivajo igralci, je hranarina, ki pa je, kot že rečeno, odvisna od uspeha moštva. V tem trenutku je višina hranarine približno 30.000 dinarjev. Če k temu prištejemo še premije, ki so v nasprotju s splošnim vtisom o premijah kot bajeslovnih vsotah sila nizke (te ne presegajo 10.000 dinarjev za dobljeno tekmo), delijo pa se po sistemu, po katerem je razlika med najvišjo in najnižjo 3:1, potem splahni vtis o tem, da jeseniški hokejisti (v mislih imam le hokejiste moštva Jesenic, kajti pri Kranjski gori »osebni dohodek« dobivajo le tisti, ki so se vrnili iz drugih klubov) dobro zaslužijo.

— V mislih moramo vedno imeti tudi dejstvo, da hokejisti, v nasprotju s svojimi vrstniki športniki, poklicno ves čas športne kariere ne napredujejo. Pripravniško dobo nekateri opravljajo tudi po štiri leta, poleg tega pa zunanje, ki so ga že absorbirali, v dolgih premorih neopranjanja svojega poklica izpuhti ali pa se spričo tehnološkega napredka stroke razvednoti oziroma zastara.

— Ko pišemo o statusu neurejenem položaju igralcev, ne smemo mimo dejstva, da igralci sila težko pridejo do stanovanja. Klub stanovanjskega fonda nima, v delovnih organizacijah, kjer so zaposleni, pa so na listi čakajočih velikokrat na repu.

Da bo slika popolna, dodajmo še tole: Če je za mladega igralca, ki živi pri starših, tak prejemek, kot smo ga prej opisali, dokaj soliden, pa za

igralca, ki mora preživljati družino, taisti prejemek pomeni zgolj zagotovitev eksistenčnega minimuma, kajti upoštevati je treba, da v prejemku niso zajeta dejstva, da morajo igralci ves čas biti na voljo klubu, da v sezoni nimajo prostih vikendov, da so nemalokrat odtrgani od družine (mimogrede, za potovanja na tekme v tujino dobi vsak igralec po tri dolarje dnevnic, v dinarjih seveda) in še bi lahko naštevali.

Kaplja čez rob pa je odločitev uprave kluba, da za reprezentančne nastope igralci ne dobijo posebnih premij (v drugih klubih večinoma jih), zato se ne smemo čuditi, če tekmovalci zveznemu trenerju odpovedujejo udeležbo oziroma igro v reprezentanci. Uravnilovka, ki vlada v klubu, pa ima za posledice odločitve igralcev, da ne igrajo tudi v ligaških srečanjih, kar se je zgodilo tako na tekmi s Kompasom Olimpijo v Ljubljani, kot tudi na sobotni tekmi proti Crveni zvezdi na Jesenicah. Taki pripetljaji pa nam dajo vedeti, da so v SDJ razmere dosti bolj kritične, kot se nam je na prvi pogled zdelo, in da so vzroki za slabo igro moštva globlji.

Kjer je dim, je tudi ogenj

Da za neuspehe jeseniškega moštva ni kriv zgolj ekonomski položaj (tako kluba kot igralcev) nam postane jasno, ko se nekoliko bolj posvetimo samim taktičnim odločitvam vodstva kluba. Tu imam v mislih predvsem sistem igranja s štirimi napadi, ne s tremi, kot to počne večina klubov v ligi (kakšen trend oziroma način igranja imajo klubi v državah — hokejskih velesilah, mi ni poznano, vsekakor pa so za takšen način igre potrebni nekateri predpogoji, ki jeseniškemu moštvu očitno manjkajo). Tak sistem igre je imel namreč za posledico, da so igralci imeli priložnost igrati le štirikrat ali petkrat v eni tretjini. Da se v takšnem tempu niso uspeli niti ogreti, kaj šele igrati, ni treba posebej poudarjati. Hkrati pa so iz tekme v tekmo izgubljali na telesni pripravljenosti. V prvem delu prvenstva, ko so bili nasprotniki Jesenic kakovostno slabši klubi, to ni prišlo do izraza, na plan pa je izbruhnilo v trenutku, ko je bilo v finalnem delu prvenstva v vsaki tekmi treba pokazati ves arzenal znanja in moči. Te pa kar naenkrat ni bilo več, splahnela je že v predtekmovalju. Tako je bilo v finalnem delu prvenstva potrebno znova preiti na stari način igre, to eksperimentiranje med sezono pa je imelo negativne posledice. S štirih napadov je jeseniško moštvo pristalo na tem, da v zadnji tretjini igra s po trinajstimi igralci!

Naučimo se športno prenašati poraze

Takoj, ko se zavemo vseh naštetih slabosti jeseniškega (in jugoslovanskega) hokeja — v drugih klubih imajo materialne razmere urejene sicer bolj kot na Jesenicah, vsekakor pa je stanje še vedno daleč od idealnega — bomo seveda dosti bolj športno prenašali poraze, kajti publike, kakršno ima jeseniško moštvo v tem trenutku, le-to ne potrebuje. Ta publika jih slavi zgolj ob zmagi, ob porazu pa jih zataji, včasih je do njih malodane kanibalsko razpoložena. S publiko, ki vidi igralce zgolj ob sredah in sobotah, ko izgubljajo ali zmagujejo, ne pa tudi vsak dan po dvakrat na treningu, in ki igro doživljajo zgolj s srcem, ne pa tudi z glavo, jeseniško moštvo pač ne more računati. Kljub vsemu pa ti izpadi dodatno kažejo, da so razmere v klubu dosegle vreliščno točko.

Le čevlje sodi naj kopitar

Roko na srce, o hokeju v občinskih javnih glasilih zasledimo le redko kak sestavek, ki bi bil kaj več kot le poročilo s tekme. Da je takšno informiranje sila pomanjkljivo, niso krivi zgolj novinarji, pač pa dejstvo, da novinarji do teh informacij sploh ne pridejo, če že pridejo, pa določene stvari zvedo le pod pogojem, da jih ne bodo objavili. Torej: če boš priden, boš izvedel več kot drugi, sicer pa ne! In hokej je prav simptomatičen. Osnovni vzrok in posledica hkrati, da se o hokeju na Jesenicah tako malo in slabo piše, je v zmotnem prepričanju, da je v SDJ, dokler Jesenice zmagujejo, vse v najlepšem redu. Težave pa niso od včeraj. Takšno prepričanje potrjuje tudi odnos publike do poraza jeseniškega moštva: ali so igralci neborbeni, ali ne

znajo drsati in podobno. Skratka, igralci so vsega krivi!

Prav zato je nujno, da so glasila odprta širši javnosti, da vanje lahko pišejo tudi tisti, ki jih ne zavezuje novinarski poklic, pač pa le njihova vest in znanje. Kajti zahteva, naj bi o hokeju pisali zgolj strokovnjaki, zveni preveč ekskluzivistično in vase zaprto. Da pa na primer Železar strokovnih člankov ne bi prenesel, se mi zdi golo podcenjevanje njegovih bralcev.

Pod črto

Hokej je v resni krizi, tako jeseniški kot jugoslovanski. Želimo si njegove čimprejšnje ozdravitve. Le to pa bomo dosegli zgolj z javno razgrnitvijo težav, ki so krizo povzročile. Kajti s skrivanjem dejstev dajemo slabemu delu zgolj potuho. Prvi pogoj za javno obravnavo so demokratični postopki sprejemanja vseh odločitev. Tega pa tako v klubih kot v Hokejski zvezi Jugoslavije manjka.

Roman Lavtar

JESENIŠKI SANKAČI NA REPUBLIŠKEM PRVENSTVU

Tekmovalci Sankaškega kluba Jesenice so se udeležili republiškega prvenstva v sankanju na naravnih progah v Trbovljah. Zaradi izredno slabo pripravljenosti so od desetih nastopil le trije tekmovalci. Marjan Meglič je med člani zasedel tretje mesto, med mlajšimi pionirji je Grega Spodov zmagal, Ibrahim Jakupović pa je odstopil. Marjan Meglič je kljub slabi progji štartal zato, ker je bilo to prvenstvo ena od štirih izbirnih tekem za sestavo reprezentance za nastop na svetovnem prvenstvu, ki bo v Aostu v Italiji. Na progji, kjer je bilo polno kamenja, pa je uničil drsne ploške, ki stanejo 40 tisoč dinarjev.

J. R.

VEČER DIAPOZITIVOV

V sejni sobi Planinskega društva Javornik-Koroška Bela bo v četrtek, 23. januarja, ob 18. uri četrti večer diapozitivov v sezoni 1985/86. Diapozitive bo predvajal Egidij Matič iz Žirovnice, pod naslovom: »Spomini z izletov«.

Naslednji večer diapozitivov bo 6. februarja.

TEČAJ ZA NOGOMETNE SODNIKE

Društvo nogometnih sodnikov Radovljica (združuje sodnike občin Radovljica, Jesenice, Trzin) organizira tečaj za nogometne sodnike. Kandidate obveščamo, da stroške tečaja plačajo sami. Prijave na naslov: Tone Dežman, Jelovška 6, 64240 Radovljica.

TEH NAŠIH ŠESTDESET LET ...

Jeseniški fotoamaterji so bili celo povabljeni k sodelovanju na razstavi v ruskem Volgogradu, kjer bodo z 78. fotografijami predstavili zanimivosti dežele. Še obsejnejša bo retrospektivna fotografska razstava, ki jo bomo odprli 8. novembra letos v jeseniškem razstavnem salonu v počastitev klubskega jubileja. Na tej jubilejni priložnosti se bo predstavilo kar 39 avtorjev s 120 fotografijami. Njihova dela bodo opisana v katalogu, ki bo sestavni del almanaha o zgodovini kluba. Na slovesnosti bomo predvajali 100 barvnih diapozitivov 17. avtorjev. Podelili bomo tudi kolajne zaslužnim članom in priznanja sodelavcem.

Za fotografsko dejavnost je na Jesenicah veliko zanimanje, »zaključuje svoje misli Trojar, fotoamater 1. stopnje, ki je od leta 1958 opravljal vrsto dolžnosti v klubu in je tudi zvezni fotografski inštruktor.

PREDSEDNIKI FOTO KLUBA OD LETA 1925 do 1985

Razveselljivo je, da se zadnja leta mladi radi vključujejo v odbor kluba. Njihova naloga je, da šestdesetletno tradicijo premaknejo še daleč naprej. To nas navdaja s ponosom in samozaupanjem. Ustvarjalnost je zrcalo in glasnik življenjske moči nekega organizma. Če je tako, potem nimamo razlogov za skrb. Izid pod črto šestdesetletnega računa je osupljivo lep. Tudi v teh nelahkih časih nadaljujemo kulturno poslanstvo z ustvarjalnim zanosom. Zavedamo se tega, kar nam je naloženo pri vzgoji mladega rodu, pri spoznavanju in vrednotenju lepote naše domovine ter krepitvi narodne zavesti.

Najdalj sta foto klub vodila France Torkar (pred vojno) ter Janez Žnidar (po osvoboditvi), oba po šestnajst let:

od 1925 do 1940 France Torkar	— 16 let,
od 1941 do 1945 kulturni molk	— 5 let,
od 1946 do 1948 Ljotje Vrečko	— 3 leta,
od 1949 do 1955 Tone Urbanc	— 7 let,

od 1956 do 1957 France Gorjanc	— 2 leti,
od 1958 do 1959 Tine Rant	— 2 leti,
1960 Kragl Zdravko	— 1 leto,
od 1961 do 1962 Janez Žnidar	— 2 leti,
od 1963 do 1964 Tone Urbanc	— 2 leti,
od 1965 do 1978 Janez Žnidar	— 14 let,
od 1979 do 1981 Franci Črv	— 3 leta,
od 1982 do 1984 Janez Gregori	— 3 leta in
1985 Izidor Trojar	

Dragoceni so spomini prvega predvojnega predsednika, danes že pokojnega Franca Torkarja. Po osvoboditvi je rad obujal spomine med mladimi tečajniki: »S fotografijo sem se seznanil v družinskem krogu. Moj pokojni oče je imel foto aparat. Pokazal sem zanimanje za fotografiranje in prve korake v fotografijo sem naredil z očetovo pomočjo. Pozneje, ko sem se zaposlil, sem resno razmišljal o svojem aparatu. Najprej sem kupil boksovko. Nisem dolgo zdržal z njo. Po enem letu sem jo prodal in kupil boljši aparat. Takrat, 1925, se nas je zbralo precej mladih ljubiteljev fotografije in pri podružnici jeseniške Skale smo ustanovili sekcijo amaterskih fotografov. Mene so izvolili za predsednika. Klubske vrstniki so bili delavni in domiselni. Z denarjem smo imeli večne težave. Zato smo s Tratnikom in Mikijem kar sami sestavili prvi klubski povečevalnik. Nekatere smo staknili starejši aparat z dvojnim iztegom in z optiko f: 6,5 (goriščnica 15 cm). Nabavili smo nekaj pločevine, par okroglih opalnih žarnic 100 W in nekaj opalnega stekla. Vse skupaj pa je Tratnik povezal z vodilnim stojalom in podaljškom povečevalnega nastavka. Iz negativ 4 x 6,5 cm smo lahko povečevali fotografije v velikosti 18 x 24 cm. Tratnik je imel izreden posluh za tehniko in tako smo z manjšimi izboljšavami delali povečave vse do 1940. Pred vojno smo si morali sredstva za svojo dejavnost zagotavljati sami. Teh pa ni bilo veliko, kljub temu da smo izdelovali razglednice za planinske kočice. S pobrano članarino smo plačevali naročnino za slovenski strokovni mesečnik Fotoamater. Tudi za ogrevanje klubski prostorov smo skrbeli kar sami, eden je prinesel drva, drugi pa pripeljal vrečo premoga. Šestnajst let vodenja kluba mi bo ostalo v prijetnem spominu. Kajti delo, zanos, prijateljstvo in zdrav tekmovalni duh — to je pogoj za uspeh«.

Zanimivo je tudi pričevanje tov. Žnidarja: »Naš foto klub letos praznuje svojo šestdesetletnico. Če to številko primerjam z obdobjem človeškega življenja, lahko rečem, da je dosegel zrelo srednjo leta, vendar je taka primerjava lahko le približna. Klub naj bi praviloma presegel življenje dveh generacij in pod svojim okriljem združeval rodove, oddaljene med seboj desetletja in desetletja. Preteklost taki naravni zvezi ni bila vedno naklonjena. V času mojega vodenja kluba sem doživel tudi kadrovske krize, ko je bilo težko dobiti ljudi, ki bi ljubiteljsko delali v odboru. Doživil sem pa tudi kvaliteten rast kluba, ki je v desetletjih obstoja izoblikoval svojo značilno železarsko podobo, si pridobil krog prijateljev ter navezal in utrdil stike s številnimi domačimi in tujimi foto klubi. Jasno pa je, da življenje jeseniškega foto kluba ni bilo samo serija uspehov.

Tokovi novega časa so sredi sedemdesetih let s potrošniško miselnostjo število klubskih zanesenjakov zmanjšali na peščico zagriženih. Časi so drugačni. Ljudje se vrtijo v mino stehnižiranega sveta in več časa odmerjajo konjskim silam. Kadar minevajo desetletja, se moramo sprijazniti z dejstvom, da odhajajo za vedno ljudje, ki so nam bili vzorniki in zvesti tovariši ter smo jih iskreno spoštovali. Ostaja pa spomin, spomin na delo, na uspehe in lepe trenutke, ki smo jih v teh dolgih letih doživljali skupaj z njimi. Hkrati pa jasno gledam v prihodnost in razmišljam o načrtih za še večji razmah in uspešno vključevanje mladih v odbor kluba,« je sklenil svoje razmišljanje tov. Žnidar.

SMRT JE NJIHOVO PLODNO DELO PREZGODAJ PREKINILA, ZASEKALA VRZEL, KI NAS TEŽI IN OBVEZUJE — SPOMIN NANJE BO OSTAL ...

Andrej Prešeren, predvojni fotoamater, prvoborec. Rodil se je 7. decembra 1894 v Gorjah. Padel je v partizanih 19. septembra 1941 na Pokljuki. Bil je izvrsten portretist in krajinar. Večina njegovega predvojnega fotografskega gradiva se je izgubila v zadnji vojni. Po njem se imenuje naš foto klub.

France Torkar, prvi predvojni predsednik foto sekcije Skala. Nprekinjeno je predsedoval šestnajst let, vse do izbruh druge svetovne vojne. Bil je ustanovni član sekcije amaterskih fotografov pri podružnici Skala na Jesenicah. Rojen je bil 25. oktobra 1907 na Jesenicah, umrl pa je 19. januarja 1967. Bil je odličen fotograf, nekaj časa tudi tovarniški fotograf v Železarni. Nešteto njegovih reportažnih in umetniških fotografij najdemo v predvojnem glasilu KID Tovarniški vestnik in takoj po osvoboditvi v glasilu Železar. Znan je bil kot odličen organizator in vzgojitelj mladih foto inštruktorjev. Razstavljal je in prejel vrsto nagrad ter plaket na mednarodnih, republiških in zveznih foto razstavah. Za izjemno nesebično delo pri razvoju foto dejavnosti ga je upravni odbor kluba leta 1965 imenoval za častnega člana.

Še istega leta je prejel naziv fotoamater 1. stopnje. Njegova življenjska pot je bila pretkana z delovanjem na kulturno-umetniškem in tehničnem področju. Vrsto let je bil tudi fotograf v gledališču Tone Čufar. Svoje bogato tehnično znanje je prenašal na mlajše člane kluba. Vsestransko aktiven in z bogatim znanjem zgodovine železarstva je deloval tudi kot strokovni sodelavec tehničnega muzeja.

Tone Urbanc, rojen 1. februarja 1912 v Bohinju. Bil je odličen partizanski fotoreporter ter organizator. Vsa leta je bil eden od stebrov odbora kluba. Devet let je bil predsednik, nato pa predsednik nadzornega odbora do svoje prerane smrti 26. julija 1972. Sodeloval je na klubskih, republiških in zveznih foto razstavah. Za svoje nesebično delo v odboru kluba je prejel najvišjo zvezno nagrado. Bil je pobudnik za imenovanje našega kluba po prvoborcu — fotoamaterju in idejni realizator klubske plakete. To najvišje priznanje mu je odbor kluba podelil kot prvemu, žal, posmrtno.

Pri opravljanju svojih delovnih nalog je v petek, 17. januarja, tragično preminul sodelavec iz TOZD Remontne delavnice — gradbeno remontne delavnice

JANEZ ZUPANČIČ

Vestnega mladega sodelavca bomo ohranili v lepem spominu

sodelavci, samoupravni organi, družbenopolitične organizacije in vodstvo TOZD Remontne delavnice in Železarne Jesenice

ZAHVALE

Ob boleči izgubi moža, očeta, starega očeta

SILVESTRA KAPUSA upokojenca Železarne Jesenice

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in sodelavcem za izrečeno sožalje in darovano cvetje. Posebno se zahvaljujemo Ivanu Pristovu in Škrbčevi mami za nesebično pomoč med boleznijo, kakor tudi sosedom: Leščanec, Pelhan, Krivic in Kristan.

Zahvaljujemo se Marji Jalen in Mari Vengust, Iskrena hvala dr. Ropretovi in dr. Cesarcu za zdravljenje na domu. Župniku hvala za obred, tovarišu Zupanu za poslovljni govor, DU Žirovnica, GD Smokuč, pevcem za zapete žalostinke in vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: žena Marija, sinova Silvo in Peter z družinama

Ob težki izgubi naše drage mame, babice in prababice

POLONCE URBAR rojene Jere

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim prijateljem, sosedom in znancem za izrečena sožalja in darovano cvetje.

Iskrena hvala Domu dr. Franceta Berglja za vso skrb in nego, pevcem za zapete žalostinke in župniku za obred. Hvala vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

Ob smrti drage

KRISTINE KRALJIČ

se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so jo obdali s cvetjem in jo spremili na zadnji poti.

Družina Kraljič

Ob boleči in prerani izgubi skrbnega in dobrega očeta

IVANA LAVRIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so bili v teh težkih trenutkih z nami.

Vsi njegovi

Odboru Rdečega križa pri KS Blejska Dobrava se najlepše zahvaljujem za obisk na domu, darilo in novoletno čestitko.

Andrej Kokalj

Društvu upokojenec Javornik-Koroška Bela se zahvaljujem za čestitko ob rojstnem dnevu. Obenem želim srečno in zdravo novo leto 1986 vsem članom društva, upravi pa veliko uspehov pri nadaljnjem delu.

Upokojenka Marija Mikelj

Vsem sodelavcem in osnovni organizaciji TOZD Strojne delavnice — kolektiv strugarni valjev, se iskreno zahvaljujem za novoletno voščilo in jim želim srečno novo leto, predvsem pa veliko delovnih uspehov.

Jure Dolenc

Osnovni organizaciji sindikata TOZD Remontne delavnice, posebno pa sindikalni skupini ERD in sodelavcem se zahvaljujem za obisk na domu in darilo.

Vsem skupaj pa še nadalje želim veliko delovnih uspehov.

Nurka Mislimov

Sindikalnemu odboru TOZD Remontne delavnice — elektro delavnice, se iskreno zahvaljujem za novoletno čestitko in obisk na domu.

Vsem bivšim sodelavcem pa v letu 1986 želim obilo zdravja, osebnega zadovoljstva in delovnih uspehov.

Drago Milosavljevič

Sodelavcem TOZD Remontne delavnice — DES, Javornik in Jesenice ter elektro delavnice Javornik se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč ob smrti moje mame Marije Boštjančič.

Marija Sodja z družino

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 25. januarja, bosta na Jesenicah od 7. do 18. ure odprti trgovini:

DELIKATESA, poslovalnica 7, Titova 7, in
DELIKATESA, Kašta 3 (na Koroški Beli), V. Svetina 8/a.

DEŽURNA LEKARNA

V januarju je za občini Jesenice in Radovljica dežurna lekarna na Jesenicah.

RAZSTAVNI SALON DOLIK

Do vključno 29. januarja je v razstavnem salonu DOLIK na ogled razstava slik člana likovnega kluba DOLIK ZDRAVKA KOTNIKA. Razstava je odprta vsak dan, razen ob nedeljah, praznikih in sobotah popoldne, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

OBVESTILO ŠAHISTOM

Šahovsko društvo Jesenice obvešča svoje člane, da bo hitropotezno tekmovanje za juniorje v soboto, 25. januarja, ob 18. uri.

Vabljeni!

Odbor ŠD Jesenice

REŠITEV KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE ŽELEZARJA:

Srbija, Sora, las, Torkar, arestant, samostan Manasija, ravan, ano, dan, kas, asket, NT, skatar, Rems, maestral, O'Casey, Ikana, arena, Isoka, serviranje, Sinj, dol, TK, akordant, aloa, Ane, oc, aga, IS, KČ, Zlo, Tiki, akrobatika, prima, Ejs, Aimores, dental, Lais, NN, Raki, Ado, Ta.

POHVALA ZA »LEPE ROŽE IN VARSTVO OKOLJA«

Komisija za »Lepe rože in varstvo okolja« pri Turističnem društvu Jesenice je ugotovila, da so si v letu 1985 posebno prizadevali pri okrasitvi Jesenic z rožami in zelenjem naslednji prebivalci:

Cesta Viktorja Kežarja: Asim Avdič, Helena Božič, Ema Brojer, Marija Dreša, Ivanka Eržen, Štefka Gasar, Majda Hutter, Marta Hafner, Milorad Jerma, Tatjana Košir, Mila Koprivc, Mara Korbar, Tončka Kemperle, Milena Kržišnik, Slavko Ličof, Milka Mencinger, Rajko Malaturič, Handžera Muldič, Bolta Novosel, Slavka Piki, Pepca Renir, Ančka Stojan, Milutin Smelrok, Jožica Smrke, Štefka Sodja, Dani Tolar, Davorin Vidic in Boga Vengar.

Ulica Cankarjevega bataljona: Ela Benedičič, Darja Cilenšek, Marija Krivec, Rozka Noč, Franc Povlanšek, Ivan Ščap, Pepca-Berta Trojar.

Ulica Franca Benedičiča: Ivan Lazar, Zinka Smolej, Marija Tavčar in Milan Učman.

Cesta železarjev: Janko Triplat.

Ruparjeva 5: Bogdan Langus — upravnik samskega doma Železarne.

Razgledna ulica: Albin Bregant, Zora Černe, Marija Justin, Marija Klokočevnik in Anton Kokalj.

V objavi pohval za »Lepe rože« v 2. številki Železarja, 16. januarja, je prišlo do neljube pomote. Namesto Razgledne ulice bi moralo pravilno pisati STRAŽIŠARJEVA ULICA! Vljudno prosim za razumevanje.

B. B.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO ŽELEZAR

24. januarja, premiera amer. barv. vojne komedije, NORA INVAZIJA NA KALIFORNIJO ob 17. in 19. uri, ob 21. uri premiera franc. barv. erot. filma LJUBEZEN V OGLEDALU.

25. januarja, amer. barv. akcij. film SUPER AGENT — POČITNIŠKA MATINEJA ob 10. uri, ob 17. in 19. uri amer. barv. vojna komedija NORA INVAZIJA NA KALIFORNIJO, ob 21. uri premiera ital. barv. erot. filma KALIGULOVE SUZNJE, film ni primeren za otroke!

26. januarja, amer. barv. pust. film TARZAN IN NJEGOVA PRIJATELJICA — POČITNIŠKA MATINEJA ob 10. uri, ob 17. in 19. uri amer. barv. komedija NORA INVAZIJA NA KALIFORNIJO.

27. januarja, nem. glasb. film POHITI, ZABAVA SE PRIČENJA — POČITNIŠKA MATINEJA ob 10. uri, ob 17. in 19. uri amer. barv. thriller film KRISTINA.

28. januarja, amer. pust. film INDIANA JONES ob 10. uri, ob 17. in 19. uri amer. barv. thriller film KRISTINA.

29. januarja, amer. komedija POLICIJSKA AKADEMIJA ob 10. uri, ob 17. in 19. uri amer. barv. ljub. film FRANCOSKI LJUBIMEC.

30. januarja, amer. glasb. film BREAKDANCE — POČITNIŠKA MATINEJA ob 10. uri, ob 17. in 19. uri ZAPRTO!

KINO PLAVŽ

24. januarja, amer. barv. thriller ZLOČIN IZ STRASTI ob 18. in 20. uri.

25. januarja, amer. barv. akcij. film SUPER AGENTA ob 16. uri, ob 18. in 20. uri amer. barv. thriller ZLOČIN IZ STRASTI.

26. januarja, amer. barv. pust. film TARZAN IN NJEGOVA PRIJATELJICA ob 16. uri, ob 18. in 20. uri

nem. barv. erot. film ŠEST ŠVEDINJ V INTERNATU. Film ni primeren za otroke!

27. januarja, nem. barv. erot. film ŠEST ŠVEDINJ V INTERNATU ob 18. in 20. uri.

28. januarja, amer. pust. film INDIANA JONES ob 16. in 19. uri, ob 20. uri amer. akcij. komedija HOT DOG.

29. januarja, amer. komedija POLICIJSKA AKADEMIJA ob 16., 18. in 20. uri.

30. januarja, amer. glasb. film BREAKDANCE ob 16. uri, ob 18. in 20. uri amer. akcij. komedija HOT DOG.

KINO DOVJE

26. januarja, amer. barv. krim. film DAN MORILCEV ob 19. uri.

KINO KRANJSKA GORA

24. januarja, amer. barv. komedija POLICIJSKA AKADEMIJA ob 17. uri.

25. januarja, amer. barv. vohunski film MATA HARI ob 20. uri.

28. januarja, franc. barv. erot. film LJUBEZEN V OGLEDALU ob 19. uri.

GLEDALIŠČE »TONE ČUFAR« JESENICE

V sredo, 5. februarja, bo ob 19.30 v gledališču Tone Čufar Jesenice koncert SLOVENSKEGA OKTETA. Koncert bo organiziran v počastitev slovenskega kulturnega praznika. Oktet se bo predstavil s celovečernim programom pod umetniškim vodstvom Antona Nanuta.

»VAŠA-NAŠA MATINEJA«

V nedeljo, 26. januarja, ob 10. uri, vas, dragi otroci, zopet vabimo v gledališče na Jesenice. Za vas smo pripravili novo »VAŠO NAŠO MATINEJO«.

V goste smo povabili Oder treh herojev iz Pirnič. Predstavili nam bodo lutkovno igrico Lenčka Kupper

LETEČA ŽABA

Matinejo bomo ponovili ob 14.30 v dvorani na Breznici in v Kazini na Bledu ob 17. uri.

Ne pozabite v nedeljo na matinejo in s seboj prinesite tudi risbice, če ste jih narisali.

Društvo za varstvo in vzgojo ptic Jesenice prireja

RAZSTAVO PTIC

ki bo od 29. januarja do 2. februarja na osnovni šoli Prežihov Voranc. Odprto bo vsak dan od 9. do 13. ure in od 15. do 18. ure.

Vabljeni!

HOKEJ NA LEDU VZPON IN PADEC

Sedaj je povsem jasno, da enaindvajsetkratne prve Jugoslavije v nadaljevanju državnega prvenstva lahko pripelje v »superfinale« je velika sreča ali pa izredna igra.

Jesenjani so se enkrat dokazali, da ostajajo zvesti sami sebi. V prvem delu prvenstva so nas razočarali z nekaterimi nepričakovanimi porazi, nato pred dnevi odlična predstava proti Partizanu in zmaga s 6:3 (4:1, 1:1, 1:1), le tri dni za tem pa novi padec jeseniškega hokeja, poraz proti Crveni zvezdi z 1:5 (0:1, 0:1, 1:3), ki je lahko usoden za nadaljni razplet prvenstva.

Ko smo po uspehu proti Partizanu pomislili, da so jeseniški hokejisti končno prišli v željeno formo in »ujeli zadnji vlak« za »superfinale«, je sledil resničen šok.

Proti beograjskim »crno-belim« so naši dokazali, da se hokeja ne da pozabiti čez noč. Prepričali so nas, da so kljub vsemu, kar se je dogajalo v letošnji sezoni, dobri hokejisti. Vendar ne za dolgo. Prišel je dvoboj z »rdečo-belimi«, ki naj bi bil za Jeseničane zgolj formalnost. Zgodilo pa se je ravno obratno. Formalnost so opravili Beograjčani, ki so se prišli na Jeseničane boriti za čim ugodnejši poraz. Zasluzeno so zmagali, predvsem zaradi izredno slabe igre domačinov.

SMUK KARAVANŠKIH KURIRJEV NOB

V nedeljo, 26. januarja, bodo zopet oživila pobočja Karavank in pobočja Pristave v Javornškem Rovtu, kjer bo dvaintrideseti Smuk karavanskih kurirjev NOB.

Številnih borcev NOB in še zlasti kurirjev, ki so pred desetletji dali pobudo za Smuk karavanskih kurirjev NOB, ni več med nami. Na kako plodna tla je padla njihova pobuda, njihovo pionirsko delo, ko so pred desetletji peljali v pobočja Karavank in pobočja Pristave, dokazuje množica uspešnih zadnjih let, ko je ta prireditelj že prerasla občinske meje in je treba število nastopajočih omejevali.

Številni, ki danes organizirajo, vodijo in skrbijo za nemoten potek smuka, so tisti, ki so pred tremi desetletji sami tekmovali kot pionirji. Oživljanje tradicij NOB je postalo del njih samih, zanje in za njihove otroke pa praznik, ki ne sme odpasti. Vsi se namreč zavedajo, da s tem počastijo predvsem spomin na več kot petdeset padlih kurirjev v Karavankah, kjer sledi partizanskih poti ni več. Izbrisal jih je čas. Ostali pa so spomeniki, kjer

Kje so vzroki za takšno nihanje v formi jeseniških hokejistov? Ali gre za bojot igralcev, za slabo telesno pripravljenost in izčrpanost po dvoboju s Partizanom, ali pa morda za predolgo »proslavljanje« sredine zmage? Vse kaže, da ima vse, kar smo našli, in morda še kaj zraven, svoje mesto v mozaiku neuspehov jeseniških hokejistov, čeprav moramo biti ob tem tudi realni in povedati, da so Jeseničani na začetku dvoboja s Crveno zvezdo nastopili brez Borseta in M. Horvata, da pa v zadnjem delu na ledu nismo videli tudi Hafnerja, D. Horvata, Kopitarja...

Na straneh Železarja smo v letošnji sezoni večkrat nakazovali probleme, opozarjali na napake, celo predvideli nekatere nevarnosti, ki so se pozneje tudi zgodile, vendar je vse skupaj bob ob steno. Zakaj tako, naj odgovorijo strokovnjaki, mi pa bralce opozorimo, da vse lažje se niso potopljene. Ne v tolažbo, ampak predvsem zaradi tega, ker resnične možnosti za »superfinale« še vedno obstajajo.

Vse torej še ni izgubljeno, vendar pa se pravi ljubitelji hokeja na Jesenicah ne bodo veselili dejstva, da bo njihovim ljubljencem olajšano delo, če bodo s Kompas-Olimpijo obe tekmi igrali doma, ampak bi jih bolj razveselila prava hokejska igra Jeseničanov, ki pa jo le-ti poredko uprizorijo.

D. so ugašala življenja kurirjev, ki so bili nepogrešljiva vez NOB, od Gospodstevskega polja, Julijske krajine do Makedoncev v pirinski in egejski Makedoniji.

Cep rav je od takrat že več kot štiri desetletja, bo 26. januarja med udeleženci Smuka karavanskih kurirjev še vedno veliko število borcev NOB, ki ne bodo le dvaintridesetih vrezali gazi in smučine na pobočju Karavank, ampak kar je trajnejše in dragocenejše, v srca mladih bodo vsadili še en cvet, cvet spominov in ljubezni do tistih, ki niso dočakali svobode, do tistih, ki so padli za nov čas, čas ljubezni, bratstva in enakosti. To naj bi bilo trajno v naši družbi danes in jutri, ko nihče ne bi imel pravice kakorkoli skaliti tistega, kar je bilo skovano med NOB.

Organizacijski komite vabi vse občane, ki želijo preživeti dan v naravi, v Karavankah med udeleženci Smuka karavanskih kurirjev NOB, da pridejo v nedeljo, 26. januarja, na Pristavo v Javornškem Rovtu.

Organizacijski komite

SANKANJE

GENERALKA PRED EVROPSKIM PRVENSTVOM

Številnim velikim zimskim športnim prireditvam v jeseniški občini se konec tedna pridružuje še ena. Savske jame v Planini pod Golico bodo od danes, 23. do nedelje, 26. januarja, prizorišče sankarskega tekmovanja za 30. pokal mesta Jesenic in 4. memorial Joža Jelovčana. To bo doslej sploh največje tekmovanje sankarcev na naravnih progah v Sloveniji in Jugoslaviji, obenem pa generalka pred 12. evropskim prvenstvom v sankanju na naravnih progah, ki bo prihodnje leto februarja, prav tako v Savskih jamah.

Sankarski šport ima v jeseniški občini dolgoletno tradicijo, prav omenjena letošnja velika prireditev in evropsko prvenstvo prihodnje leto pa sta velika spodbuda za nadaljnji razvoj tega zimskega športa. Priprave na letošnje tekmovanje za 30. pokal mesta Jesenic in 4. memorial Joža Jelovčana so še posebno obsežne, vsi pa so prepričani, da bodo vsi udeleženci pri nas preživeli prijetne dneve.

Predsednik organizacijskega komiteja je Jani Gregorič, v posameznih komisijah pa delajo številni sankarski in drugi športni delavci. Doslej so že prijavljeni tekmovalci iz desetih držav, in sicer Zvezne republike Nemčije, Kanade, Italije, Avstrije, Poljske, Bolgarije, ČSSR, Švice, Francije in Jugoslavije. Med našimi tekmovalci bodo na startu vsi najboljši, saj bo to tekmovanje eno od izbirnih za sestavo državne reprezentance za nastop na letošnjem svetovnem prvenstvu v sankanju, ki bo v Aostu v Italiji. Še posebno delovno vzdušje pa v teh dneh vlada v Savskih jamah, kjer pripravljajo sankarsko progno. O tem nam je v začetku tedna nekaj več povedal vodja tekmovanja Ljubomir Špendov.

TEČAJ SMUČANJA ZA OTROKE

Komisija za športno rekreacijo pri IO sindikata Železarne Jesenice bo v letu 1986 prvič organizirala tečaj alpskega smučanja in smučarskih tekov v zimskih počitnicah za otroke delavcev ŽJ od 6 leta starosti dalje, in sicer od ponedeljka, 3. februarja, do petka, 7. februarja.

Tečaj bo pod strokovnim vodstvom na smučiščih Zatrnika. Cena petdnevnega tečaja za alpsko smučanje za otroke do 10 let je 5.000 dinarjev, za otroke nad 10 let 6.500 dinarjev, cena tečaja za smučarske teke pa 1.250 dinarjev.

V ceno je vračunano: prevoz, dnevna karta, strokovno vodstvo, enolončnica. Odhod avtobusa izpred Čufarja je ob 8. uri. Tečajniki se bodo vrnili okoli 15.30.

PRIJAVNICA

Ime in priimek tečajnika
starost let, vstopna postaja
TOZD oz. DS, kjer dela eden od staršev
Prijavljam svojega otroka v tečaj: 1. alpske discipline
2. smučarski teki

Izpolnjeno prijavnico z vplačilom oddajte do srede, 29. januarja, na sindikatu Železarne Jesenice, kjer boste dobili tudi ostala navodila.

REZULTATI

PRVENSTVA ŽELEZARNE

V VELESALOMU

Ženske — do 25 let:

1. Pika Ferk — kom. finance, 46,85; 2. Saša Koller — kom. finance, 48,19; 3. Renata Peternej — KSI, 48,83; 4. Zdenka Zaveljina, Željarna, 53,46; 5. Sonja Podobnik — kom. finance, 56,28; 6. Nevenka Perko — ETN, 58,78; 7. Tatjana Tolar — Žičarna, 1,00,51.

Ženske — od 25 do 35 let:

1. Metka Koblar — ETN, 29,64; 2. Bogdana Hribar — ETN, 33,39; 3. Neda Karba — ETN, 33,56; 4. Lojzka Legat — KSI, 34,02; 5. Olga Oven — Vzdrževanje, 34,21; 6. Alenka Zvab — Strojne del., 34,36; 7. Milena Šolar — KSI, 34,71; 8. Veronika Korošec — ETN, 35,31; 9. Martina Bernard — ETN, 36,38; 10. Simona Smolej — ETN, 37,17; 11. Mirjana Čačić — Družb. prehrana, 37,45; 12. Sonja Černe — kom. finance, 58,09; 13. Nuša Bundalo — KO-FI, 1,18,15.

Ženske — od 35 do 45 let:

1. Olga Pervanja — Valj. bl.-štekel, 31,42; 2. Nataša Zidan — KSI, 31,82; 3. Marjana Svetina — KO-FI, 32,73; 4. Milica Segar — ETN, 33,63; 5. Anica Kavčič — KO-FI, 34,15; 6. Ivica Škofica — ETN, 35,05; 7. Andreja Mahnič — ETN, 35,15; 8. Katarina Kos — ETN, 40,54; 9. Lilijana Markez — KSI, 58,25; 10. Metka Zajšek — KOF, 1,00,19.

Ženske — nad 45 let:

1. Benedik Danica — KO-FI, 33,05.

Moški — do 25 let:

1. Matjaž Presterel — Rem. del., 40,17; 2. Bogdan Razinger — Jeklarna, 40,36; 3. Gorazd Blatnik — Rem. del., 40,79; 4. Vili Dolensek — Strojne del., 41,29; 5. Tomaž Razinger — Rem. del., 41,30; 6. Tomaž Ramuš — Kom. finance, 41,88; 7. Janez Zajšek — Vzdrževanje, 42,09; 8. Robert Šantelj — HI. valj. Bela, 42,26; 9. Janko Zupan — HI. valj. Bela, 42,57; 10. Janez Grlic — Žičarna, 42,63; 11.—12. Miran Zupanič — Valj. 2400, 41,81; 11.—12. Boštjan Klinar — Vzdrževanje, 42,81; 13. Roman Arhar — Željarna, 43,08; 14. Valentin Jakelj — Valj. žice in prof., 43,58; 15. Toni Lunder — Elektrode, 43,60; 16. Miro Kapljic — Rem. del., 43,62; 17. Matjaž Smolej — ETN, 43,80; 18. Janez Oberstar — Strojne del., 44,06; 19. Dušan Medja — Strojne del., 44,25; 20. Lado Repe — Jeklarna, 44,50; 21. Igor Kobentar — Strojne del., 44,61; 22. Matjaž Pribošič — KSI, 44,91; 23. Tomaž Butnar — Strojne del., 45,23; 24. Marjan Kobentar — Strojne del., 45,44; 25. Drago Filipaj — Valj. bl.-štekel, 45,53; 26. Senad Halilović — Valj. bl.-štekel, 46,05; 27. Marjan Gričar — Remontne del., 46,32; 28.—29. Milan Rupar — Strojne del., 46,56; 28.—29. Janez Višnar — Valj. 2400, 46,56; 30. Marko Luks — Energetika, 47,57; 31. Željko Gregorij — Strojne del., 47,78; 32. Peter Robič — Rem. del., 47,86; 33. Marko Resman — Jeklarna, 48,32; 34. Anton Mlakar — Jeklarna, 48,45; 35. Dušan Hribljan — Strojne del., 50,06; 36. Klemen Koblar — Rem. del., 50,97; 37. Janez Čarne — Rem. del., 52,14; 38. Anton Aubar — Žičarna, 53,53; 39. Suad Raković — HI. valj. Bela, 53,58; 40. Franci Cerkovnik — Strojne del., 56,25; 41. Jernej Rihtaršič — Rem. del., 1,16,48; 42. Robert Ravnikar — Rem. del., 1,25,05.

Moški — od 25 do 35 let:

1. Boris Pesjak — KO-FI, 38,86; 2. Aleš Dornig — Jeklarna, 39,78; 3. Marjan Vovk — Rem. del., 40,18; 4. Tone Urbas — Valj. bl.-štekel, 40,40; 5. Sašo Jekler — Vzdrževanje, 40,64; 6. Marko Razinger — Jeklarna, 40,78; 7. Janez Babič — ETN, 41,09; 8. Miha Rožič — Valj. 2400, 41,51; 9. Stane Urbas — Strojne del., 41,53; 10. Andraž Berlik — Elektrode, 41,66; 11. Jan-

V NEDELJO KURIRSKI SMUK NA PRISTAVI

Organizatorjem tradicionalne smučarske prireditve na Pristavi v Javornškem Rovtu tudi letos nagaja vreme. Kljub skromni snežni odeji in razmeroma visokim dnevnim temperaturam v začetku tedna nadaljujejo priprave za izvedbo 32. Smuka karavanskih kurirjev. Upajo, da bo do konca tedna zapadlo še nekaj snega, sicer pa so trdno odločeni, da ga bodo na progno nanosili. Začetek tekmovanja bo v nedeljo ob 10. uri, ko bodo pripravili še posebno slavnostno otvoritev, hkrati pa bodo s komemoracijo počastili 51 padlih kurirjev med NOB v Karavankah.

V primeru neugodnih snežnih razmer bodo tekmovanje odpovedali, uradna objava pa bo po radiu Triglav Jesenice v soboto ob 16. uri.

J. R.

LJUBITELJEM DRSANJA

Med zimskimi šolskimi počitnicami bo v dvorani Pod Mežaklo vsak dan organizirano prosto drsanje, in sicer: od ponedeljka do petka od 11. do 12.45, v sobotah in nedeljah od 14. do 16. ure. Vabljeni!

ko Legat — KSI, 41,75; 12. Jože Smolej — HI. valj. Bela, 41,13; 13. Alojz Noč — Jeklarna, 42,20; 14. Božo Černe — ETN, 43,59; 15. Jože Pretnar — HI. valj. Bela, 42,88; 16. Aleš Robič — Vzdrževanje, 43,39; 17. Dušan Klinar — Rem. del., 43,63; 18. Branko Smolej — Strojne del., 44,22; 19. Marko Pogačnik — Rem. del., 44,57; 20. Bojan Eriavšek — KSI, 44,97; 21. Zvone Gregorič — ETN, 45,01; 22. Angel Ozebek — Transport, 45,41; 23. Miha Klinar — Elektrode, 45,42; 24. Jože Šlibar ml. — Transport, 45,53; 25. Rado Legat — Vzdrževanje, 45,58; 26. Branko Klinar — Strojne del., 45,59; 27. Bojan Birk — Elektrode, 45,81; 28. Igor Dežman — Energetika, 45,84; 29. Zdravko Hanžek — KSI, 45,84; 30. Drago Bohinc — Rem. del., 45,87; 31. Bogdan Sredanović — ETN, 46,20; 32. Stefan Dolar — HI. valj. Bela, 46,22; 33. Jože Ravnik — ETN, 46,26; 34. Franc Lah — Vzdrževanje, 46,51; 35. Mitja Resman — Transport, 46,94; 36. Drago Hiti — Rem. del., 46,96; 37. Igor Logar — ETN, 46,96; 38. Robert Berginc — Elektrode, 46,98; 39. Emil Šubelj — Jeklarna, 47,12; 40. Franc Pogačar — Rem. del., 47,12; 41. Vasja Jerovšek — Strojne del., 47,17; 42. Srečo Tomažič — KO-FI, 47,18; 43. Beno Oven — Vzdrževanje, 47,20; 44. Ivan Langus — Vzdrževanje, 47,39; 45. Veliha Huremovič — Vzdrževanje, 47,43; 46. Tine Rezar — Rem. del., 47,61; 47. Robert Frelj — HI. valj. Bela, 47,61; 48. Roman Kolman — ETN, 47,73; 49. Milan Reven — Jeklarna, 47,80; 50. Karel Koblar — Vzdrževanje, 47,84; 51. Fikret Bajraktarović — Elektrode, 47,94; 52. Branko Lendero — Vratni podboji, 48,14; 53. Bogdan Laharnar — Rem. del., 48,50; 54. Stanislav Mrak — Žičarna, 49,17; 55. Branko Golja — HI. valj. Jesenice, 49,69; 56. Emil Štefelin — Plavž, 49,82; 57. Alojz Sašek — Energetika, 50,83; 58. Alojz Žakelj — Strojne del., 51,17; 59. Erik Polanc — ETN, 51,72; 60. Stane Žakelj — Rem. del., 51,90; 61. Igor Močnik — Jeklarna, 52,05; 62. Janez Arhar — Vzdrževanje, 51,12; 63. Miloš Kernc — Transport, 52,54; 64. Vojko Mali — Rem. del., 53,32; 65. Branko Haus — Strojne del., 53,41; 66. Alojz Zagorac — HI. valj. Jesenice, 53,62; 67. Bogdan Bizjak — Elektrode, 53,78; 68. Marjan Dragan — Energetika, 53,80; 69. Anton Grumerc — Valj. 2400, 54,40; 70. Milovan Radonjič — Energetika, 54,90; 71. Said Čučuk — Strojne del., 55,77; 72. Husija Turkusić — HI. valj. Jesenice, 1,02,44; 73. Mitja Kersnik — Rem. del., 1,05,42.

ko Legat — KSI, 41,75; 12. Jože Smolej — HI. valj. Bela, 41,13; 13. Alojz Noč — Jeklarna, 42,20; 14. Božo Černe — ETN, 43,59; 15. Jože Pretnar — HI. valj. Bela, 42,88; 16. Aleš Robič — Vzdrževanje, 43,39; 17. Dušan Klinar — Rem. del., 43,63; 18. Branko Smolej — Strojne del., 44,22; 19. Marko Pogačnik — Rem. del., 44,57; 20. Bojan Eriavšek — KSI, 44,97; 21. Zvone Gregorič — ETN, 45,01; 22. Angel Ozebek — Transport, 45,41; 23. Miha Klinar — Elektrode, 45,42; 24. Jože Šlibar ml. — Transport, 45,53; 25. Rado Legat — Vzdrževanje, 45,58; 26. Branko Klinar — Strojne del., 45,59; 27. Bojan Birk — Elektrode, 45,81; 28. Igor Dežman — Energetika, 45,84; 29. Zdravko Hanžek — KSI, 45,84; 30. Drago Bohinc — Rem. del., 45,87; 31. Bogdan Sredanović — ETN, 46,20; 32. Stefan Dolar — HI. valj. Bela, 46,22; 33. Jože Ravnik — ETN, 46,26; 34. Franc Lah — Vzdrževanje, 46,51; 35. Mitja Resman — Transport, 46,94; 36. Drago Hiti — Rem. del., 46,96; 37. Igor Logar — ETN, 46,96; 38. Robert Berginc — Elektrode, 46,98; 39. Emil Šubelj — Jeklarna, 47,12; 40. Franc Pogačar — Rem. del., 47,12; 41. Vasja Jerovšek — Strojne del., 47,17; 42. Srečo Tomažič — KO-FI, 47,18; 43. Beno Oven — Vzdrževanje, 47,20; 44. Ivan Langus — Vzdrževanje, 47,39; 45. Veliha Huremovič — Vzdrževanje, 47,43; 46. Tine Rezar — Rem. del., 47,61; 47. Robert Frelj — HI. valj. Bela, 47,61; 48. Roman Kolman — ETN, 47,73; 49. Milan Reven — Jeklarna, 47,80; 50. Karel Koblar — Vzdrževanje, 47,84; 51. Fikret Bajraktarović — Elektrode, 47,94; 52. Branko Lendero — Vratni podboji, 48,14; 53. Bogdan Laharnar — Rem. del., 48,50; 54. Stanislav Mrak — Žičarna, 49,17; 55. Branko Golja — HI. valj. Jesenice, 49,69; 56. Emil Štefelin — Plavž, 49,82; 57. Alojz Sašek — Energetika, 50,83; 58. Alojz Žakelj — Strojne del., 51,17; 59. Erik Polanc — ETN, 51,72; 60. Stane Žakelj — Rem. del., 51,90; 61. Igor Močnik — Jeklarna, 52,05; 62. Janez Arhar — Vzdrževanje, 51,12; 63. Miloš Kernc — Transport, 52,54; 64. Vojko Mali — Rem. del., 53,32; 65. Branko Haus — Strojne del., 53,41; 66. Alojz Zagorac — HI. valj. Jesenice, 53,62; 67. Bogdan Bizjak — Elektrode, 53,78; 68. Marjan Dragan — Energetika, 53,80; 69. Anton Grumerc — Valj. 2400, 54,40; 70. Milovan Radonjič — Energetika, 54,90; 71. Said Čučuk — Strojne del., 55,77; 72. Husija Turkusić — HI. valj. Jesenice, 1,02,44; 73. Mitja Kersnik — Rem. del., 1,05,42.

ko Legat — KSI, 41,75; 12. Jože Smolej — HI. valj. Bela, 41,13; 13. Alojz Noč — Jeklarna, 42,20; 14. Božo Černe — ETN, 43,59; 15. Jože Pretnar — HI. valj. Bela, 42,88; 16. Aleš Robič — Vzdrževanje, 43,39; 17. Dušan Klinar — Rem. del., 43,63; 18. Branko Smolej — Strojne del., 44,22; 19. Marko Pogačnik — Rem. del., 44,57; 20. Bojan Eriavšek — KSI, 44,97; 21. Zvone Gregorič — ETN, 45,01; 22. Angel Ozebek — Transport, 45,41; 23. Miha Klinar — Elektrode, 45,42; 24. Jože Šlibar ml. — Transport, 45,53; 25. Rado Legat — Vzdrževanje, 45,58; 26. Branko Klinar — Strojne del., 45,59; 27. Bojan Birk — Elektrode, 45,81; 28. Igor Dežman — Energetika, 45,84; 29. Zdravko Hanžek — KSI, 45,84; 30. Drago Bohinc — Rem. del., 45,87; 31. Bogdan Sredanović — ETN, 46,20; 32. Stefan Dolar — HI. valj. Bela, 46,22; 33. Jože Ravnik — ETN, 46,26; 34. Franc Lah — Vzdrževanje, 46,51; 35. Mitja Resman — Transport, 46,94; 36. Drago Hiti — Rem. del., 46,96; 37. Igor Logar — ETN, 46,96; 38. Robert Berginc — Elektrode, 46,98; 39. Emil Šubelj — Jeklarna, 47,12; 40. Franc Pogačar — Rem. del., 47,12; 41. Vasja Jerovšek — Strojne del., 47,17; 42. Srečo Tomažič — KO-FI, 47,18; 43. Beno Oven — Vzdrževanje, 47,20; 44. Ivan Langus — Vzdrževanje, 47,39; 45. Veliha Huremovič — Vzdrževanje, 47,43; 46. Tine Rezar — Rem. del., 47,61; 47. Robert Frelj — HI. valj. Bela, 47,61; 48. Roman Kolman — ETN, 47,73; 49. Milan Reven — Jeklarna, 47,80; 50. Karel Koblar — Vzdrževanje, 47,84; 51. Fikret Bajraktarović — Elektrode, 47,94; 52. Branko Lendero — Vratni podboji, 48,14; 53. Bogdan Laharnar — Rem. del., 48,50; 54. Stanislav Mrak — Žičarna, 49,17; 55. Branko Golja — HI. valj. Jesenice, 49,69; 56. Emil Štefelin — Plavž, 49,82; 57. Alojz Sašek — Energetika, 50,83; 58. Alojz Žakelj — Strojne del., 51,17; 59. Erik Polanc — ETN, 51,72; 60. Stane Žakelj — Rem. del., 51,90; 61. Igor Močnik — Jeklarna, 52,05; 62. Janez Arhar — Vzdrževanje, 51,12; 63. Miloš Kernc — Transport, 52,54; 64. Vojko Mali — Rem. del., 53,32; 65. Branko Haus — Strojne del., 53,41; 66. Alojz Zagorac — HI. valj. Jesenice, 53,62; 67. Bogdan Bizjak — Elektrode, 53,78; 68. Marjan Dragan — Energetika, 53,80; 69. Anton Grumerc — Valj. 2400, 54,40; 70. Milovan Radonjič — Energetika, 54,90; 71. Said Čučuk — Strojne del., 55,77; 72. Husija Turkusić — HI. valj. Jesenice, 1,02,44; 73. Mitja Kersnik — Rem. del., 1,05,42.

ko Legat — KSI, 41,75; 12. Jože Smolej — HI. valj. Bela, 41,13; 13. Alojz Noč — Jeklarna, 42,20; 14. Božo Černe — ETN, 43,59; 15. Jože Pretnar — HI. valj. Bela, 42,88; 16. Aleš Robič — Vzdrževanje, 43,39; 17. Dušan Klinar — Rem. del., 43,63; 18. Branko Smolej — Strojne del., 44,22; 19. Marko Pogačnik — Rem. del., 44,57; 20. Bojan Eriavšek — KSI, 44,97; 21. Zvone Gregorič — ETN, 45,01; 22. Angel Ozebek — Transport, 45,41; 23. Miha Klinar — Elektrode, 45,42; 24. Jože Šlibar ml. — Transport, 45,53; 25. Rado Legat — Vzdrževanje, 45,58; 26. Branko Klinar — Strojne del., 45,59; 27. Bojan Birk — Elektrode, 45,81; 28. Igor Dežman — Energetika, 45,84; 29. Zdravko Hanžek — KSI, 45,84; 30. Drago Bohinc — Rem. del., 45,87; 31. Bogdan Sredanović — ETN, 46,20; 32. Stefan Dolar — HI. valj. Bela, 46,22; 33. Jože Ravnik — ETN, 46,26; 34. Franc Lah — Vzdrževanje, 46,51; 35. Mitja Resman — Transport, 46,94; 36. Drago Hiti — Rem. del., 46,96; 37. Igor Logar — ETN, 46,96; 38. Robert Berginc — Elektrode, 46,98; 39. Emil Šubelj — Jeklarna, 47,12; 40. Franc Pogačar — Rem. del., 47,12; 41. Vasja Jerovšek — Strojne del., 47,17; 42. Srečo Tomažič — KO-FI, 47,18; 43. Beno Oven — Vzdrževanje, 47,20; 44. Ivan Langus — Vzdrževanje, 47,39; 45. Veliha Huremovič — Vzdrževanje, 47,43; 46. Tine Rezar — Rem. del., 47,61; 47. Robert Frelj — HI. valj. Bela, 47,61; 48. Roman Kolman — ETN, 47,73; 49. Milan Reven — Jeklarna, 47,80; 50. Karel Koblar — Vzdrževanje, 47,84; 51. Fikret Bajraktarović — Elektrode, 47,94; 52. Branko Lendero — Vratni podboji, 48,14; 53. Bogdan Laharnar — Rem. del., 48,50; 54. Stanislav Mrak — Žičarna, 49,17; 55. Branko Golja — HI. valj. Jesenice, 49,69; 56. Emil Štefelin — Plavž, 49,82; 57. Alojz Sašek — Energetika, 50,83; 58. Alojz Žakelj — Strojne del., 51,17; 59. Erik Polanc — ETN, 51,72; 60. Stane Žakelj — Rem. del., 51,90; 61. Igor Močnik — Jeklarna, 52,05; 62. Janez Arhar — Vzdrževanje, 51,12; 63. Miloš Kernc — Transport, 52,54; 64. Vojko Mali — Rem. del., 53,32; 65. Branko Haus — Strojne del., 53,41; 66. Alojz Zagorac — HI. valj. Jesenice, 53,62; 67. Bogdan Bizjak — Elektrode, 53,78; 68. Marjan Dragan — Energetika, 53,80; 69. Anton Grumerc — Valj. 2400, 54,40; 70. Milovan Radonjič — Energetika, 54,90; 71. Said Čučuk — Strojne del., 55,77; 72. Husija Turkusić — HI. valj. Jesenice, 1,02,44; 73. Mitja Kersnik — Rem. del., 1,05,42.

ko Legat — KSI, 41,75; 12. Jože Smolej — HI. valj. Bela, 41,13; 13. Alojz Noč — Jeklarna, 42,20; 14. Božo Černe — ETN, 43,59; 15. Jože Pretnar — HI. valj. Bela, 42,88; 16. Aleš Robič — Vzdrževanje, 43,39; 17. Dušan Klinar — Rem. del., 43,63; 18. Branko Smolej — Strojne del., 44,22; 19. Marko Pogačnik — Rem. del., 44,57; 20. Bojan Eriavšek — KSI, 44,97; 21. Zvone Gregorič — ETN, 45,01; 22. Angel Ozebek — Transport, 45,41; 23. Miha Klinar — Elektrode, 45,42; 24. Jože Šlibar ml. — Transport, 45,53; 25. Rado Legat — Vzdrževanje, 45,58; 26. Branko Klinar — Strojne del., 45,59; 27. Bojan Birk — Elektrode, 45,81; 28. Igor Dežman — Energetika, 45,84; 29. Zdravko Hanžek — KSI, 45,84; 30. Drago Bohinc — Rem. del., 45,87; 31. Bogdan Sredanović — ETN, 46,20; 32. Stefan Dolar — HI. valj. Bela, 46,22; 33. Jože Ravnik — ETN, 46,26; 34. Franc Lah — Vzdrževanje, 46,51; 35. Mitja Resman — Transport, 46,94